

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Katedra veřejné správy

DIPLOMOVÁ PRÁCE

**System veřejné správy v USA
a vybrané problémy jejího výkonu v praxi**

Předkládá: Lenka Tauschová

Vedoucí diplomové práce: doc. PhDr. Lukáš Valeš, Ph.D

Plzeň

2022

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Lenka TAUSCHOVÁ**
Osobní číslo: **R20N0037P**
Studijní program: **N0421A220001 Veřejná správa**
Téma práce: **Systém veřejné správy v USA a vybrané problémy jejího výkonu v praxi**
Zadávající katedra: **Katedra veřejné správy**

Zásady pro vypracování

Úvod

1. Ústavní systém a jeho vývoj v USA

2. Politický systém USA

3. Systém veřejné správy v USA

4. Sociálně ekonomické, demografické a kulturní problémy USA a jejich politická a veřejně správní řešení

5. Sociální výzkum

Závěr

Rozsah diplomové práce:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

- BREWER, Mark D. and MAISEL, L. Sandy. *Parties and Elections in America: The Electoral Process*. 6.vyd. Washington: Rowman & Littlefield publishers, 2012. ISBN: 978-1-4422-0770-7 (electronic)
- CIGLEROVÁ, Jana. *Americký deník*. 1.vyd. Praha: Edice N, 2019. ISBN 978-80-907652-0-7.
- DVORÁKOVÁ, Vladimíra. *Základní modely demokratických systémů: komparace politických systémů*. 1.vydání. Praha: Oeconomica, 2008. ISBN 978-80-245-1357-7.
- FORMEN, Ari. *Zapomeňte na Ameriku*. České Budějovice: Nová Forma, 2012. ISBN 978-80-7453-221-4
- ŘEZNÍČEK, Martin. *Rozpojené státy: Amerika nejen televizní kamerou*. 1.vyd. Praha: Argo, 2020. ISBN: 978-80-2573-103-1.
- TVAROH, Přemysl. *Tam v Americe*. Praha: Nakladatelství politické literatury, 1962. ISBN 25-132-62.

Vedoucí diplomové práce: **Doc. PhDr. Lukáš Valeš, Ph.D.**
Katedra veřejné správy

Datum zadání diplomové práce: **29. března 2021**
Termín odevzdání diplomové práce: **31. března 2022**

JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
děkan

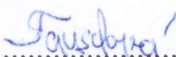

JUDr. Tomáš Louda, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 25. října 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „System veřejné správy v USA a vybrané problémy jejího výkonu v praxi“ pod vedením pana doc. PhDr. Lukáše Valeše, Ph.D. vypracovala samostatně a s použitím uvedené literatury a pramenů.

V Plzni, dne 25.3.22

.....

Jméno a příjmení

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla poděkovat vedoucímu mé diplomové práce panu doc. PhDr. Lukáši Valešovi, Ph.D. jednak za odbornou pomoc, kterou přispěl k vypracování této práce, ale také i za jeho milý a ochotný přístup.

Dále bych chtěla poděkovat jednotlivým respondentům – paní Lence Hošťálkové, Simoně Sýkorové a Evě Bednářové a panu Ondřejovi Hodkovi, kteří mi pomohli s vypracováním praktické části, konkrétně s poskytnutím jejich prožitků a zkušeností z pobytu z USA do rozhovorů.

Obsah

ÚVOD	1
1. Ústavní systém a jeho vývoj v USA.....	2
1.1. Počátky kolonizačního období a jeho vývoj.....	2
1.2. Deklarace nezávislosti.....	3
1.3. Válka za nezávislost.....	5
1.3.1. Články konfederace.....	6
1.3.2. Zakončení války o nezávislost a její důsledky.....	7
1.4. Problémy konfederace.....	8
1.5. Vznik americké federace.....	9
1.6. Ústava.....	11
1.6.1. Přijetí Ústavy.....	11
1.6.2. Charakteristika Ústavy.....	12
1.6.3. Změny Ústavy.....	15
2. Politická moc v USA.....	20
2.1. Právní pojetí.....	20
2.2. Rozdělení moci.....	20
2.2.1. Moc zákonodárná.....	21
2.2.2. Moc výkonná.....	25
2.2.3. Moc soudní.....	32
3. Systém veřejné správy v USA.....	35
3.1. Definice pojmu veřejná správa.....	35
3.2. Rozdělení veřejné správy v USA.....	35
3.2.1. Federální správa Unie.....	36
3.2.2. Státní správa jednotlivých států.....	39
3.2.3. Samospráva.....	41
3.3. Financování veřejné správy a státní služba.....	43
4. Sociálně ekonomické, demografické a kulturní problémy USA a jejich politická a veřejně právní řešení.....	45
4.1. Kriminalita a nepokoje v USA.....	45
4.2. Rasová nesnášenlivost.....	45
4.3. Přistěhovalci.....	49
4.4. Bezdomovectví a drogově závislí.....	55
4.5. Zdravotnický systém.....	57
5. Sociální výzkum.....	60
5.1. Rozhovor s Lenkou Hošťálkovou.....	60

5.2. Rozhovor se Simonou Sýkorovou.....	67
5.3. Rozhovor s Evou Bednářovou.....	71
5.4. Rozhovor s Ondřejem Hodkem.....	74
5.5. Zhodnocení rozhovorů	77
ZÁVĚR.....	83
RESUME.....	84
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	85
PŘÍLOHY	93

ÚVOD

“Američan je i dnes přesvědčen, že Spojené státy jsou zemí nejlepší, nejdokonalejší a nejdemokratičtější, jak slyší stále v televizi a jak se jednostranně dokládá počtem ledniček, praček a automobilů. Přesto není tím Američanem a Amerika není tou Amerikou, kterou byla ještě v první polovině padesátých let.”¹

Totéž úvodní slova Přemysla Tvaroha z jeho knihy *Tam v Americe* z roku 1962, kdy už tehdy lze vidět poněkud skeptický pohled autora na Ameriku. Je patrné, že tehdy již měla USA výsadní postavení a mnoho lidí v té době považovalo Spojené státy americké za jakýsi vzor.

I dnes většina mladých lidí má USA zafixovanou jako zemi neomezených možností. Zemi, kde se může všem splnit jejich americký sen, jejich sny, cíle a touhy. Spojené státy americké jsou státem, kde je možné všechno. Ale je opravdu tato velmoc tím, co bychom měli pokládat za jakýsi svůj „mustr“, podle kterého bychom se měli řídit a který by nám měl jít příkladem? I veřejná správa v USA má své výsadní postavení a specifika, která jinde na světě neexistují. Opravdu tam ale vše funguje bezproblémově?

Tyto otázky bych se Vám pokusila, alespoň z části zodpovědět, ve své diplomové práci. Chtěla bych se zde nejdříve zaměřit na ústavní vývoj Spojených států amerických, ve druhé části práce bych se snažila čtenáři nastínit politický vývoj země, třetí část by byla věnována fungování systému veřejné správy v USA a závěrečná kapitola teoretické části by se pak soustředila na seznámení sociálně ekonomických, demografických a kulturních problémů a také na jejich následné politické a veřejné správní řešení. Praktická část by pak zahrnovala sociologický výzkum provedený na základě jednotlivých rozhovorů, týkajících se zkušeností jednotlivých respondentů z jejich pobytu v USA.

---

¹ TVAROH, P. *Tam v Americe*. Praha: Nakladatelství politické literatury, 1962. ISBN: 25-132-62. str. 7.

1. Ústavní systém a jeho vývoj v USA

Americká ústava patří k jedněm z nejstarších a nejdokonalejších ústav své doby. Poprvé světlo světa spatřila už v roce 1789, avšak ještě o něco dříve v roce 1776 byl podepsán neméně důležitý dokument, a tím byla Deklarace nezávislosti. Deklarace nezávislosti stanovovala suverenitu nově vzniklého samostatného státu, tedy spíše jakési odůvodnění tehdejších kolonií, jež nechtějí být dále závislé na Velké Británii. Po tomto aktu vstoupily v letech 1776-1777 v platnost tzv. „Články konfederace“, které jsou považovány za první americkou Ústavu, ty však byly o dva roky později vyměněny za tu dnešní.

1.1. Počátky kolonizačního období a jeho vývoj

Dnešní americká velmoc vznikla z původních 13 britských kolonií. Těmito koloniemi byly Connecticut, Delaware, Georgie, Jižní Karolína, Severní Karolína, Maryland, Massachussets, New Hampshire, New Jersey, New York, Pensylvánie, Rhode Island, Virginie.

Pro tato území bylo typické, že v nich byla zavedena takzvaná samospráva, což znamenalo, že každá kolonie se dala charakterizovat jako samostatný správní systém. Tyto oblasti disponovaly většinou nějakým kolektivním orgánem, nejčastěji zákonodárným sněmem, který hájil a zastupoval práva samotných kolonistů.

V 17.–18. století začíná do těchto závislých oblastí kromě samotných kolonistů proudit řada jiných přistěhovalců, zejména jsou sem dováženi migranti z Afriky, jež jsou nechvalně proslulí jako otroci. Jejich počet rapidně vzrostl hlavně v 60. letech 18. století, především v jižních koloniích.² V období první poloviny 17. století jsou tato území povětšinou pořád závislé na Anglii. Kolonie sice mají svou samosprávu, a mohou se tedy chovat jako samostatné jednotky, ale britský vliv na tyto oblasti je zde stále velmi patrný. Pořád si však kolonie jistou autonomii uchovávají, jelikož Anglie má dost problémů se svými vnitřními záležitostmi, takže svůj vliv nesoustřeďuje tolik na ostatní závislá území. To se však mění v 60. letech, kdy se Britové snaží soustředit svoji moc právě na americké kolonie. Zde však dochází ke střetu mezi anglickou vládou a koloniemi, jelikož kolonie si takovou tu

---

² NEKOLA, T. *Ústava USA*. Praha, 2010. Bakalářská práce. Bankovní institut. Katedra práva. str. 11.

kontrolu ze strany Anglie nechtějí nechat líbit a snaží se všemocně proti tomuto kroku bránit. Avšak neúspěšně, jelikož proti zemi Koruny nemají skoro žádnou převahu, neboť jsou stále závislým územím Británie.³

Ani v letech, kdy probíhala sedmiletá válka mezi Anglií a Francií, tedy mezi roky 1756-1763, se nepodařilo koloniím vymanit z britského vlivu. Ba naopak síla Anglie zde ještě více rostla, jelikož Britové zastávali názor, že kolonisté jsou již spíše Američany než Angličany, je třeba převzít ještě vyšší kontrolu nad těmito územími. Napjaté vztahy mezi kolonisty a Brity degradují až do nenávisti i v průběhu dalších let, neboť osadníci z kolonií se nadále domnívají, že na jejich území má být zachována míra jakési samosprávy. Kagan popisuje toto období ve své knize následovně: „*Britské úřady v Londýně v žádném případě nesdílely tyto představy kolonistů o impériu, jehož všechny součásti jsou suverénní a vládnou si samy. Naopak, zájmy kolonií považovaly za podřízené zájmům britské říše.*“⁴

Britové však mysleli, že jejich kroky vedoucí k upevnění své vlády v těchto oblastech jsou naprosto v pořádku, neboť kolonie pořád byly jejich územím, a proto se domnívali, že kolonisté musí poslouchat proto jejich rozkazy. Kolonisté však měli na tuto problematiku zcela jiný názor.

1.2. Deklarace nezávislosti

Od roku 1775 probíhaly boje kolonistů, kteří usilovali o to, aby se třináct kolonií stalo nezávislými území a aby konečně Britové přestali mít vliv k těmto provinciím. „*Kolonisté měli mnoho důvodů se domnívat, že nezávislost je jediným řešením; jeden z nich je však důležitý zvláště důležitý: přestali věřit v anglickou ústavu. Ústavu nepředstavoval jeden jediný dokument. Byl to spíše soubor zákonů, chart a tradic, v nichž se vyhlášovaly a zakotvovaly svobody britských poddaných. Podle názorů kolonistů se však tyto svobody – přestože byly ústavně zakotveny – soustavně porušovaly.*“⁵

Osadníci z kolonií se proto snažili všemocně vymanit se z nadvlády britských jednotek, jelikož nechtěli již přihlížet tomu, jak jsou stále porušovaná

---

³ SHI, E.D.; TINDALL, G.B. *Dějiny spojených států amerických*. 5.vyd. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2008. ISBN: 978-80-7106-588-3. str. 58-73.

⁴ KAGAN, R. *Dangerous Nation*. New York: Alfred A.Knopf, 2006. eISBN: 978-0-307-26599-9. str. 36.

⁵ WILSON, J. G. *Jak se vládne v USA*. 5.vyd. Praha: Victoria Publishing, 1995. ISBN: 80-85605-70-8. str. 15.

jejich práva a svobody, které jsou zákonně ustanoveny. Jejich úsilí vyvrcholilo 2. července 1776⁶, kdy „*druhý kontinentální Kongres přijal rezoluci navrženou zástupcem státu Virginie Richardem H. Leem, kterou vyhlásil 13 kolonií za nezávislé a zbavené všech forem poddanství vůči Británii*“.⁷

Text samotné Deklarace je rozdělen celkem do pěti oddílů – úvod, preambule, obvinění Jiřího III., nařčení britského lidu a závěr.⁸ Deklarace nezávislosti se v roce 1789 měla stát předobrazem pro Prohlášení práv člověka a občana ve Francii.

Sepsáním samotného textu Deklarace nezávislosti byla pověřena Kongresem ustanovená komise skládající se celkem z pěti členů – Thomasem Jeffersonem (zastupující jižní kolonie), Benjaminem Franklinem a Robertem L. Livingstonem (zastupující středoatlantické kolonie), Rogerem Shermanem a Johnem Adamsem (zastupující Novou Anglii). Tito zástupci byli také známi jako tzv. „Výbor pěti“, který byl ustanoven 11. června 1776. Za autora bývá však považován jen Thomas Jefferson, jelikož se postaral o sepsání velké části textu Deklarace. Své sepsané poznámky překládá ostatním členům Výboru 27. června a o den později začínají opravy a úpravy tohoto dokumentu. Oficiální text této listiny byl sepsán na odolný pergamen, aby se zamezilo zničení této listiny, ostatní kopie už pak byly psány na standartní papír.⁹

Druhého a čtvrtého července probíhá přijímání a ratifikace samotného dokumentu. O den později – 5. července 1776 americký politik a státník John Hancock posílá první výtisky Deklarace zákonným sborům do New Jersey a Delawaru. Šestého července pak tisk *Pennsylvania Evening Post* oficiálně vydává první verzi Deklarace, a umožňuje tak svým čtenářům poprvé vidět tuto listinu na veřejnosti. Osmého července probíhá pak představení a čtení Deklarace nezávislosti široké veřejnosti ve Filadelfii, o den později George Washington čte výtisk Deklarace i svým armádním jednotkám v New Yorku. O dalších deset dní později

---

⁶ Američané však považují za důležitější den až 4. července, neboť je to den, kdy byla Deklarace oficiálně ratifikována. Druhého července byl totiž dokument Deklarace pouze přijat nikoliv ratifikován, a proto se právě jeden z nejvýznamnějších amerických svátků – Den nezávislosti slaví až čtvrtého července.

⁷ KUST, J. *Deklarace nezávislosti USA*. In: Ústav práva .cz [online]. 05.07.2016 [cit. 02.10.2021]. Dostupné z: <https://www.ustavprava.cz/blog/2016/07/deklarace-nezavislosti-usa/>.

⁸ JEFFERSON, T. *Deklarace nezávislosti Spojených států amerických a Ústava Spojených států amerických*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Otakar II, 2000. ISBN: 80-86355-24-1.

⁹ U.S. Embassy in The Czech Republic. Independence Day. [online]. Copyright © 2021 [cit. 2.11.2021]. Dostupné z: <https://cz.usembassy.gov/holiday-calendar/independence-day/>.

– 19. července vyžaduje americký Kongres po svých členech podepsání textu Deklarace, jako legalizovaného a konečného dokumentu.

Od 2. srpna do 4. listopadu 1776 probíhá podepisování textu Deklarace samotnými delegáty, jako zástupci, z jednotlivých amerických států. Celkem Deklaraci podepsalo 56 zástupců. Osmnáctého ledna se začínají posílat podepsané dokumenty všem státům Unie.¹⁰

1.3. Válka za nezávislost

Na pozadí událostí sepsání Deklarace nezávislosti a vyhlášení nezávislosti amerických kolonií probíhala v tomto období také válka za nezávislost. Americká válka za nezávislost neboli také americká revoluční válka či americká revoluce trvala od roku 1775 do roku 1778 a hlavními protivníky v tomto boji byli právě kolonisté a Britové. Zpočátku se zdálo, že američtí kolonisté nemají moc šancí oproti Britům, neboť přece jenom oproti armádě Koruny byli američtí kolonisté značně oslabeni. Vleklé boje mezi kolonisty a Brity začaly už v 60. letech.¹¹

Jedním z důvodů sporů bylo mimo jiné také zvýšení daní kolonistům. Británie se domnívala, že by jim měly kolonie jako závislá území platit daleko více z důvodu jejich ochrany (především námořní ochrany). To se však americkým kolonistům nelíbilo, jelikož tvrdili, že Velkou Británii podporovali finančně již v sedmileté válce, a proto nechápou, proč by se jim měli zvýšit daně. Osadníkům z kolonií však tyto argumenty k ničemu moc nepomohly, protože v roce 1770 zavádí země Koruny daň na všechno kromě čaje.¹²

Samotná válka za nezávislost započala v dubnu roku 1775, ve stejném roce, avšak o měsíc později byl uskutečněn i Druhý kontinentální kongres ve Filadelfii, který podle Bureše „přijal úlohu revoluční vlády a chopil se tak řízení vojenských, politických i diplomatických akcí“¹³. Kongres mimo jiné také prohlásil milice za americkou armádu a do vedení této armády byl povolán George Washington. Oproti britské armádě mělo americké vojsko nevýhodu v tom, že téměř celou armádu

---

¹⁰ KUST, J. *Deklarace nezávislosti USA*. In: Ústav práva .cz [online]. 05.07.2016 [cit. 02.10.2021]. Dostupné z: <https://www.ustavprava.cz/blog/2016/07/deklarace-nezavislosti-usa/>.

¹¹ Viz minulá kapitola.

¹² History. Revolutionary War. [online]. Copyright © 2021 [cit. 2.11.2021]. Dostupné z: <https://www.history.com/topics/american-revolution/american-revolution-history>.

¹³ BUREŠ, V. *Ústavní systém USA a jeho vývoj*. Olomouc, 2011. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Právnická fakulta. Katedra teorie práva a právních dějin. str.22.

tvořili kolonisté, kteří neměli vojenský výcvik, avšak na druhou stranu je potřeba zmínit, že oproti britským vojskům znali perfektně terén, kde se pohybovali. Americkým osadníkům chyběla také značná část financí. To se změnilo ale roku 1777, kdy začínají být financováni převážně Francií. Mezitím v roce 1776 se odehraje důležitý akt pro kolonisty, a to je přijetí Deklarace nezávislosti. Dalším klíčovým rokem pro americkou stranu je také rok 1777, kdy jsou schváleny Články konfederace.

1.3.1. Články konfederace

Dne 28. června 1778 byly Články konfederace odeslány jednotlivým státům k ratifikaci.¹⁴ Podle Kusta by se dalo říct, že se jednalo o jakýsi první zákon, jenž byl přijat pro vytvoření nezávislých Spojených států amerických a byl přijat právě 13 zmíněnými koloniemi. Tyto články zaručovaly jednotlivým územím jejich suverenitu a nezávislost od Velké Británie.¹⁵

Satrapa ve své diplomové práci naopak Články konfederace považuje za první americkou ústavu, která „*se z dnešního pohledu podobá spíše stanovám volného společenství států než dokumentu, jenž má upravovat státní moc ve státě který zabírá půl kontinentu a z právního hlediska se jedná o smlouvu mezi třinácti svrchovanými suverénními státy, ve které se zavazují postoupit část své svrchovanosti v oblasti zahraniční a bezpečnostní politiky konfederaci*“¹⁶.

Tento významný psaný dokument je celkem tvořen ze třinácti článků. Článek první odkazuje na oficiální název nově vzniklé konfederace, článek druhý pak deklaruje státům unie jejich nezávislost, svrchovanost, svobody a soudní pravomoci. Třetí článek obsahuje prohlášení, že společenství těchto svazků je pevné a všechny státy vystupují jako jednotný celek a v případě, že některému z nich bude hrozit nějaké nebezpečí, ostatní státy mu pomůžou. Čtvrtý článek se týká svobody jednotlivých obyvatel každého státu (netýká se však tuláků), jež mají problémy se zákonem, dále pak tento článek pojednává i o tom, že všechny soudní systémy jednotlivých území se musí navzájem uznávat a respektovat. Článek pět pojednává o fungování Kongresu, jmenování jednotlivých delegátů a jejich

---

¹⁴ V účinnost však vstoupily až 1. března 1781, kdy byly ratifikovány již všemi zmíněnými státy.

¹⁵ KUST, J. *Články konfederace*. In: *Ústav práva .cz* [online]. 05.07.2016 [cit. 02.10.2021]. Dostupné z: <https://www.ustavprava.cz/blog/2019/03/clanky-konfederace/>.

¹⁶ SATRAPA, M. *Ústavní systém USA a jeho vývoj*. Brno, 2006. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Právnická fakulta. Katedra dějin státu a práva. str. 34.

zastoupení, dále pak mimo jiné také zavádí shromáždění jednotlivých států a určuje imunity členů Kongresu. Šestý článek charakterizuje individuální přístup každého státu k otázkám diplomacie neboli celé zahraniční politice. Dále zakazuje přijmout jednotlivým státům mezinárodní smlouvy nebo jiné důležité úmluvy, pokud to neodsouhlasí ostatní státy v Kongresu, zároveň zakazuje také možnost vyhlášení války samotným státům, jelikož vyhlásit válečný konflikt může jen celé společenství států. Sedmý článek pojednává o způsobu jmenování sil v pozemních jednotkách a následující osmý článek definuje zaplacení válečných výloh ze společné pokladny, kam přispívají všechny státy konfederace. Článek devět pak podrobněji popisuje pravomoci převzaté převážně z článku šest, článek deset se soustřeďuje na Výbor států, jemuž Kongres svěřil určité pravomoci. Jedenáctý článek se zabývá přistoupením Kanady ke konfederaci a zároveň říká, že pokud ke konfederaci má přistoupit nějaké další závislé území, musí to schválit alespoň devět států z konfederace. Článek dvanáct oproti tomu se týká finančních závazků Kongresu. Závěrečný článek třináct stanovuje všem státům v konfederaci povinnost dodržovat rozhodnutí vydané Kongresem, zároveň pojednává o tom, že k jakékoliv změně ve člancích musí být dán souhlas všech států konfederace.¹⁷

1.3.2. Zakončení války o nezávislost a její důsledky

Na podzim roku 1777 vyhrálo americké vojsko bitvu u Saragogy s britskou armádou. Tato bitva nebyla jen zlomovým okamžikem ve válečném konfliktu, ale dalo by se konstatovat, že na základě této výhry získali Američané v Paříži uznání svého vysněného přání – nezávislosti. Mezi roky 1778 až 1779 však stále pokračují konflikty s Brity v okolí New Yorku. V roce 1780 dochází k tomu, že britská vojska získávají území Jižní Karolíny. O rok později se však Britové stahují a následně i vzdávají u Yorktownu, kde ten samý rok Britové kapitulují, a Američané se tak stávají vítězi. Tímto aktem končí válka za nezávislost. Roku 1783 byla na základě

---

¹⁷ JENSEN, M. *The Articles of Confederation: An Interpretation of the Social-Constitutional History of the American Revolution, 1774–1781*. University of Wisconsin Press. ISBN: 978-0-299-00204-6. str. 184.

mírových jednání sepsána i mírová smlouva v Paříži mezi Velkou Británií a USA, která oficiálně stanovovala nezávislost USA od Velké Británie.¹⁸

1.4. Problémy konfederace

Krátce po vstoupení účinnosti Článků konfederace a konce války začínaly vyvstávat mnohé problémy. Jedním z nejvýznamnějších nedostatků Článků je to, že konfederace měla slabé postavení ústřední centrální vlády Spojených států amerických, která nebyla schopna prosadit povinnost vojenského plnění samotnými státy.¹⁹

Dalším velkým existenčním problémem bylo, že ve Článcích nebyla zahrnuta možnost Kongresu vybírat od ostatních států daně, tím pádem byla tato instituce odkázána pouze na dobrovolné příspěvky a dary od jednotlivých států. Z těchto důvodů bylo třeba neprodleně udělat revizi stávajících Článků konfederace. S prvním pokusem o změnu přišel Robert Morris, jenž zastával funkci tehdejšího ministra financí. Podle Satrapy však „jeho plán spočíval ve zřízení centrální banky, která by byla oprávněna vydávat peníze a úvěrovat vládu. Vláda však potřebovala mít zajištěný bezpečný příjem, aby mohla dostát svým závazkům. Tuto otázku měla řešit druhá část Morrisova plánu: Morris navrhl kongresu, aby se přijal dodatek k článkům konfederace, který by opravňoval kongres k ukládání a výběru daní“.²⁰

Morrisova strategie se jevila jako akceptovatelná, ale bohužel ztroskotala na tom, že Články konfederace u jakékoliv změny v celku vyžadují souhlas všech třinácti států. Zde však s touto ideou změny souhlasilo pouze dvanáct států, poslední třináctý z nich – New York, s tím nesouhlasil. Tímto aktem vyvstal na povrch další problém, a tím bylo to, že k jakékoliv změně týkající se čehokoli v rámci celé konfederace bylo potřeba souhlasu úplně všech třinácti států, což se po tomto úkonu zdálo být něčím nereálným.

---

¹⁸ Dějepis.com. Americká revoluce- válka za nezávislost. [online]. Copyright © 2021 [cit. 5.11.2021]. Dostupné z: <https://www.dejepis.com/ucebnice/americka-revoluce-valka-za-nezavislost/>.

¹⁹ RAKOVÁ, S. *Podivná revoluce: Dlouhá cesta Američanů k nezávislosti (1763 – 1783)*. Praha: Triton, 2005. ISBN: 80-7254-575-2. str. 196.

²⁰ SATRAPA, M. *Ústavní systém USA a jeho vývoj*. Brno, 2006. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Právnická fakulta. Katedra dějin státu a práva. str. 37-38.

Konfederace se nepotýkala jen s komplikacemi týkajícími se státních záležitostí, ale bohužel se potýkala také i se sociálními nepokoji, jež byly zapříčiněny nespokojeností obyvatelstva právě se zmíněnými vysokými daněmi, ale také i s finanční krizí po válce. Ve druhé polovině 80. let 18. století došlo k tzv. Shaysovu povstání, kdy si několik set mužů v čele se Shaysem vynutilo přerušení soudního zasedání u Nejvyššího soudu ve státě Massachusetts. Povstání bylo sice potlačeno²¹, ale u široké veřejnosti, ale i vládních činitelů tento čin vzbudil obavy, že by se taková to situace mohla znovu opakovat, a proto je potřeba vytvořit v Unii stabilnější a silnější vládu, ale také i novou Ústavu.²²

1.5. Vznik americké federace

Státníci si stále více uvědomovali, že Články konfederace je potřeba revidovat nebo sestavit úplně novou Ústavu, aby se zapříčinilo vleklým potížím. Jedenáctého září 1786 se proto v Annapolisu uskutečnilo setkání delegátů ze států Delaware, New Yorku, New Jersey, Pensylvánie a Virginie. Cílem tohoto setkání mělo být projednávání právě těchto zmíněných problémů. Důležité slovo zde měl A. Hamilton, delegát z New Yorku, který na této konferenci přednesl *„rezoluci týkající se svolání dalšího shromáždění do Filadelfie, kde by se zvážila všechna opatření nutná k tomu, aby ústava federální vlády odpovídala naléhavým potřebám Unie.“*²³

Dne 21. února 1787 došlo k přijetí rezoluce Kongresem, která schvalovala to, že ustanovení, jenž bylo navrženo v Annapolisu, bude mít jediný cíl, a tím bude revize Článků konfederace. Dne 25. května 1787 se proto ve Filadelfii konalo shromáždění, které mělo za úkol vytvořit novou Ústavu. Mezi nejznámějšími účastníky byli G. Washington, jenž byl také předsedou této konference, dále pak například B. Franklin, J. Madison, A. Hamilton, naopak zde chyběli autoři, kteří se v minulosti na vytváření Článků konfederace podíleli, a těmi byli – J. Adams a T. Jefferson. Průběh shromáždění se vždy odehrával v přísném utajení, aby se tak zamezilo možným tlakům a vlivům z okolí.

---

²¹ Účastníci povstání však dosáhli některých svých záměrů – např. snížení daní ve státě Massachusetts, zrušení některých exekucí z důvodu neplacení daní atd.

²² PURVIS, T.L. *A Dictionary of American History*. New Jersey: John Wiley and Sons Ltd, 1997. ISBN (EAN):9781577180999. str. 418.

²³ SHI, E.D.; TINDALL, G.B. *Dějiny spojených států amerických*. 5.vyd. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2008. ISBN: 978-80-7106-588-3. str. 126.

V rámci politického uspořádání zde byl představen Virginský plán, který obsahoval několik ustanovení týkající se především oddělení zákonodárné moci, moci výkonné a soudní. Z hlediska zákonodárné moci by byl hlavním představitelem Kongres, jehož hlavním úkolem by byla tvorba zákonů, moc výkonná by tyto zákony prováděla a moc soudní by je interpretovala. Kongres měl být zároveň rozdělen do dvou komor (horní a dolní) a mohl rušit zákony vydané jednotlivými státy. Dalším neméně důležitým ustanovením zde bylo vytvoření stabilní a silné vlády, jejíž rozhodnutí by byla ustanovující pro celou federaci, ale také pro členské státy. Dále Virginský plán počítal také se vznikem federálních soudů nebo se vznikem tzv. „Revizní komise“, která by kontrolovala legislativu tím, že by schvalovala nebo naopak vetovala zákony.²⁴

Po vzoru Virginského plánu byl předložen tak i Newjerseyský plán, jenž „*dával Kongresu pravomoc vybírat daně, regulovat obchod a jmenovat pluraritní výkonnou moc (bez práva veta) a Nejvyšší soud.*“²⁵ Tvůrci Newjerseyského plánu měli obavu, že pokud by byl přijat plán Virginský dojde k tomu, že velké státy, které mají i větší počet obyvatelstva. budou zvýhodněny v proporcionalním hlasování oproti malým státům s malým počtem obyvatel.

Tyto dva odlišné návrhy tak donutily účastníky sněmu se zamyslet nad tím, jestli se mají upravovat Články konfederace, nebo zda se má vytvořit zcela nový koncept Ústavy. Na jednání bylo proto navrženo několik kompromisů, jak tento problém vyřešit. Prvním z nich byl tzv. „connecticutský“ nebo někdy také nazýván „velký“ kompromis, který spočíval podle Shie a Tindalla v tom, že „*větší státy získaly proporční zastoupení podle počtu obyvatelstva ve Sněmovně reprezentantů, menší státy získaly rovné zastoupení v Senátu, avšak s hlasováním podle jednotlivců a nikoli podle států.*“²⁶

---

²⁴ RAKOVÁ, S. *Americká ústava 1787*. 1.vyd. Praha: Komenium, 1991. ISBN: 80-85276-03-8 str. 29-31.

²⁵ SHI, E.D.; TINDALL, G.B. *Dějiny spojených států amerických*. 5.vyd. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2008. ISBN: 978-80-7106-588-3. str. 128-129.

²⁶ SHI, E.D.; TINDALL, G.B. *Dějiny spojených států amerických*. 5.vyd. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2008. ISBN: 978-80-7106-588-3. str. 129.

1.6. Ústava

1.6.1. Přijetí Ústavy

Po odmítnutí Newjerského plánu zůstal ve hře jen Virginský plán, jenž prošel také značnou úpravou, ale ještě zdaleka nebyl ve fázi konečné úpravy, aby mohl být takto přijat, proto muselo dojít ještě k projednávání a změně některých ustanovení.

Nejvíce problematické otázky se týkaly vymezení pravomocí Kongresu, zejména především v otázce, zda Kongres může zasahovat do individuálních zákonů jednotlivých členských států. To znamená, že pokud by se v zákoně členského státu vyskytlo jiné ustanovení než v Ústavě, zda se má dotyčný stát řídit zákonnou úpravou svého státu, anebo Ústavou. Nakonec bylo rozhodnuto, že všechny členské státy, a především zástupci soudní moci mají v takovém to případě dát přednost Ústavě, nikoliv národním zákonům. Znamená to tedy zcela zřetelnou svrchovanost práva federálního nad právem státním.²⁷

Další problematická otázka, kterou bylo potřeba řešit, se týkala výkonné moci, především, kdo bude v jejím čele, zda to bude dualistický orgán (prezident/vláda) nebo pouze monokratický orgán. Posléze se jednotliví zástupci konference dohodli, že to bude pouze prezident. Avšak tehdy vyvstal další problém a to, jak to bude s volbou amerického prezidenta, jelikož jedna skupina delegátů nechtěla přímou volbu především proto, že by v této volbě byly zvýhodněny velké státy s větším počtem obyvatelstva, a druhá skupina nechtěla, aby volby probíhaly v Kongresu, neboť podle nich by to byl příliš velký zásah moci zákonodárné do výkonné. Nakonec se proto ustanovili na tom, že se prezident Spojených států bude volit novou formou typickou pro USA – systémem volitelů.

Návrh konečného znění Ústavy byl pak svěřen nejdříve Výboru pro podrobnosti a poté Výboru pro styl a úpravu, jejichž úkolem bylo zapracovat poslední připomínky do dokumentu a vyhotovit celistvý text Ústavy. Důležitou osobou v tomto procesu byl G. Morris, který se zasloužil, jednak o rozčlenění celé Ústavy, ale také o známá úvodní slova v Preambuli – „*My, lid Spojených států*...“²⁸. Dne 17. září se pak sešli jednotliví delegáti, aby stvrdili svůj souhlas s nově vzniklou Ústavou. Z celkem 55 jednotlivých zástupců stvrdilo souhlas s Ústavou

---

²⁷ Toto ustanovení je zahrnuto i v americké Ústavě v článku VI.

²⁸ Ústava Spojených států amerických. Preambule.

svým podpisem pouze 39 delegátů. Ústava byla poté zaslána Kongresu a dne 28. září byla přijata rezoluce, kdy Kongres postoupil Ústavu jednotlivým státům ke schválení. Závěrečný článek dokumentu stanovoval, že Ústava vstoupí v platnost po ratifikaci 9 státy. Obhájcem nově vzniklé Ústavy, kteří byli pro vznik silné ústřední vlády, se od té doby začalo přezdívat federalisté a druhé skupině, tedy oponentům, kteří měli k dokumentu spoustu výhrad a námitek (zejména o absenci Listiny práv a silné centrální vládě), pak antifederalisté.²⁹

Na konci roku 1787 ještě ratifikoval Ústavu Delaware, New Jersey a Pensylvánie. Další rok se pak k ratifikaci připojily i další státy – Georgie, Connecticut, Massachusetts, Maryland, Jižní Karolína a New Hampshire – a jelikož Ústavu ratifikovalo 9 států, mohlo dojít k její platnosti. Avšak problémem bylo, že dokument dosud neratifikoval klíčový stát New York a největší stát Virginie. Tyto dva státy jako důvod, proč neratifikovaly, uváděly absenci Listiny práv, ale když byl dán příslib, že Listina práv bude v budoucnosti doplněna, tak v polovině roku 1788 také ratifikovaly. Kongres potvrdil, že Ústava má vstoupit v platnost 13. září 1788 se sídlem nové vlády v New Yorku. Nadále však Ústavu odmítaly přijmout Severní Karolína a Rhode Island. Severní Karolína Ústavu přijala až v listopadu roku 1789, kdy byly předloženy dodatky obsahující Listinu práv a Rhode Island ji ratifikoval až v květnu roku 1790.³⁰

1.6.2. Charakteristika Ústavy

Ústava z konce 18. století je platná ve Spojených státech amerických dodnes. Jedná se o nejdůležitější a nejvyšší právní listinu americké federace, která je rozčleněna do sedmi základních článků, které jsou dále členěny na jednotlivé oddíly, a zároveň obsahuje i několik dodatků. Americká ústava byla na svou dobu (a stále je) „*velmi pokrokovým dokumentem*“³¹, který ovlivnil v mnoha věcech budoucí ústavy demokratických států (zejména Evropy). V rámci Ústavy Spojených států amerických je potřeba zmínit, že jednotlivé státy USA mají své

---

²⁹ PAVLÍKOVÁ, K. *Ústavní systém USA a jeho vývoj*. Brno, 2007. Diplomová práce. Právnická fakulta. Katedra dějin státu a práva. str. 44.

³⁰ SHI, E.D.; TINDALL, G.B. *Dějiny spojených států amerických*. 5.vyd. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2008. ISBN: 978-80-7106-588-3. str. 133-135.

³¹ JEFFERSON, T. *Deklarace nezávislosti Spojených států amerických a ústava Spojených států amerických*. 1.vyd. Praha: Nakladatelství Otakar II., 2000. ISBN: 80-86355-24-1. str. 5.

vlastní ústavy, ale Ústava z roku 1787 je jim nadřazena a musí se v případě rozporu jí řídit.

V úvodu tohoto dokumentu je preambule, která, dalo by se říct, obsahuje jakési principy, proč je tato listina vytvořena. Text preambule zní následovně: „*My, lid Spojených států, abychom vytvořili dokonalejší jednotu, nastolili spravedlnost, upevnili domácí klid a zabezpečili obranu země, podporovali růst všeobecného blahobytu a zabezpečili dobrodiní svobody sobě i svému potomstvu, dáváme si tuto Ústavu Spojených států amerických.*“³²

První článek Ústavy pojednává o moci zákonodárné. První oddíl tohoto článku zdůrazňuje, že tato moc náleží Kongresu, který je dále členěn na Senát a Sněmovnu reprezentantů. Oběma komorám Kongresu jsou poté v Ústavě věnovány oddíly 2 a 3. Oddíl 4 ustanovuje, že volby do komor Kongresu jsou sice určeny zákony jednotlivých členských států, ale Kongres má kdykoliv právo tato ustanovení změnit; v následujícím pátém oddílu pak Ústava popisuje zejména pravidla pro zasedání v Senátu a Sněmovně reprezentantů. Šestý oddíl se zabývá právy a povinnostmi jednotlivých členů v Kongresu, následující oddíl 7 pak zmiňuje to, jak mají být schvalovány zákony a jak probíhá samotný proces. Pravomoci, kterými Kongres disponuje, jsou rozebrány zejména v oddílu 8, naopak oddíl 9 pojednává o omezeních, co Kongres nemůže ze své moci dělat. Závěrečný oddíl 10 se týká povinností jednotlivých členských států vůči Kongresu.

Druhý článek tohoto dokumentu pak náleží moci výkonné, celkem je členěn do 4 oddílů. První z nich pojednává o tom, že tato moc přísluší výlučně pouze prezidentovi, dále pak pojednává také o tom, jak dlouho trvá funkční období hlavy státu i jeho viceprezidenta, o procesu volby představitele výkonné moci, o tom, co nastává, pokud prezident nemůže vykonávat svou funkci z důvodu zbavení úřadu, úmrtí, odstoupení nebo nemožnosti vykonávání svých povinností, či o složení slibu před převzetím funkce. Druhý oddíl pak charakterizuje zejména základní prezidentovy pravomoci, na tento oddíl pak navazuje oddíl 3, jenž se týká dalších o trochu méně důležitých prezidentových pravomocí. Poslední čtvrtý oddíl je pak věnován tématu zproštění funkcí jednotlivých představitelů v rámci moci výkonné.

Článek 3 Ústavy patří moci soudní, první oddíl stanovuje, že moc soudní náleží v USA Nejvyššímu soudu a nižším soudům, které zřizuje Kongres, dále pak

---

³² Ústava Spojených států amerických. Preambule.

že soudcové jsou ve svých funkcích ustanovováni trvale. Druhý oddíl říká, že moc soudcovská se vztahuje na všechny případy práva a spravedlnosti, které spadají pod tuto Ústavu, a deklaruje, že Nejvyšší soud je první instancí ve věcech, které se týkají vyslanců, konzulů, nebo jiných zástupců unie či pokud vystupuje jako jedna ze stran, v ostatních případech pak figuruje jako instance odvolací. Oddíl 3 se týká velezrady a její definice.

Článek čtvrtý řeší vztah členských států a Kongresu, tedy především to, že v rámci oddílu 1 má Kongres pravomoc určit přezkum právní síly jednotlivých dokumentů členských států. Zároveň požaduje, aby veřejné akty, dokumenty a soudní rozsudky členských států byly navzájem akceptovány a uznávány v ostatních státech Unie. Následující oddíl článku 4 definuje, že občané jakéhokoliv státu mají stejná práva a povinnosti jako občané jiných členských států, dále pojednává i o možnosti vydání osoby, která z důvodu porušení zákona utekla do jiného státu Unie, tam, kde je za tento čin stíhaná. Předposlední oddíl tří článků 4 hlásá, že pouze Kongres rozhoduje o přijetí nových států do federace, ale pouze tehdy pokud nedojde k vytvoření takového státu uvnitř již vzniklého a přijatého státu Unie. Dále také říká, že Kongres si nárokuje území a majetek, který nepřisluší a nepatří žádnému státu federace. Závěrečný oddíl 4 zaručuje každému státu republikánskou státní formu a ochranu proti vnějšímu i vnitřnímu konfliktu.

Pátý článek je pak věnován dodatkům Ústavy vydaných k jednotlivým článkům.

Šestý článek pojednává o tom, že pokud se stane, že některý státní zákon bude v rozporu s tímto dokumentem, příslušní soudci mají povinnost řídit se touto Ústavou. Představitelé moci zákonodárné, výkonné i soudní pak musí složit slavnostně slib, že budou tento dokument ctít a dodržovat.

Sedmý článek pak pojednává o ratifikaci. Nynější podoba Ústavy má celkem 27 dodatků, které můžeme rozdělit do dvou pomyslných kategorií. První kategorie se týká prvních deseti dodatků, které bývají označovány souhrnným názvem Listina práv (byly ratifikovány ve stejném roce jako celek) a zbylých 17 pak byly ratifikovány v průběhu let samostatně.³³

---

³³ Ústava Spojených států amerických.

1.6.3. Změny Ústavy

Celkem byly provedeny tři hlavní základní změny v tomto dokumentu:

První změna se týkala právě Listiny práv (*Bill of rights*), kdy právě odpůrci této Ústavy – antifederalisté – upozorňovali na její absenci v tomto dokumentu, zejména na to, že díky absenci Listiny chybí v Ústavě ochrana práv jednotlivců. Mnoho států souhlasilo s ratifikací Ústavy právě za předpokladu, že Listina práv bude dodána do tohoto dokumentu. Jeden z autorů Deklarace nezávislosti James Madison proto převzal osm dodatků z původně napsané Virginské listiny práv z roku 1776 a předložil je Kongresu jako možnou alternativu Listiny práv. Tento dokument pak vstoupil v platnost jako Listina práv 15. prosince 1791.³⁴

První dodatek/článek se týká několika základních svobod každého jednotlivce, kdy Kongres má tímto dodatkem zákaz vydávat zákony, které by zaváděly nějaké náboženství nebo by naopak zakazovaly nějaké náboženství, dále pak Kongres nesmí vydávat zákony, které by zasahovaly do svobody tisku nebo slov. Dále pak zaručuje každému právo na shromažďování a právo podávat státním orgánům podněty týkající se nápravy křivd. Druhý dodatek se týká toho, že každý občan má právo vlastnit a nosit u sebe zbraň. Následující třetí dodatek pak vypovídá, že žádný voják nesmí být bez souhlasu vlastníka domu, v době klidu ani v době války, ubytován. Čtvrtý článek pak zahrnuje ochranu před neoprávněnými prohlídkami a zabavováním věcí či zatčením bez udělení souhlasu. Pátý dodatek stanovuje, že na každého, jenž se provinil tím, že spáchal zločin, má být podána řádná žaloba (s výjimkou osob sloužících v armádě, námořnictvu...). Zároveň je přísně zakázáno trestat vícekrát za stejný zločin, dále pak nikdo nesmí být nucen svědčit proti sobě samému a nikdo nesmí být zbaven života, majetku nebo svobody bez spravedlivého řádného soudního procesu (soukromý majetek lze vyvlastnit jen za náhradu). Šestý dodatek deklaruje, že každý v soudním procesu má právo na nezaujatou a nestrannou porotu u soudu, dále pak má právo na obhájce a na svědky ve svůj prospěch. Sedmý dodatek se zaměřuje na to, že pokud v rámci tzv. „common law“ přesáhne výše pohledávky 20 dolarů, je možno zažádat o rozhodnutí porotního soudu. Toto rozhodnutí pak již není přezkoumatelné jiným soudem USA, pokud to výslovně nestanoví „common law“. Osmý dodatek se týká zákazu

---

³⁴ SHI, E.D.; TINDALL, G.B. *Dějiny spojených států amerických*. 5.vyd. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2008.ISBN: 978-80-7106-588-3. str. 137-138.

nadměrných kaucí, pokut a nepřiměřených trestů; předposlední devátý dodatek říká, že práva zahrnutá v Ústavě nesmí popírat nebo znevažovat jiná práva, která náleží lidem, avšak nejsou stanovena v Ústavě nebo Listině práv. Závěrečný desátý dodatek vypovídá o právech, které Ústava nepřiznává ani nevylučuje, že i tak náleží jednotlivým státům.³⁵

Dle Pavlíkové do Listiny práv kromě deseti zmíněných dodatků patří i dodatek jedenáct a dvanáct: „*Listina spolu s XI. a XII. dodatkem tvoří 1. cyklus oprav Ústavy. XI. dodatek zakazoval občanů žalovat svůj stát u federálního soudu a XII. dodatek upravoval volbu prezidenta v případě, kdy žádný kandidát nedosáhl potřebné většiny.*“³⁶

Druhá změna Ústavy spočívala v tom, že přibližně mezi lety 1783 – 1865 probíhaly spory mezi kapitalisty a otrokáři, které byly zakončeny nechvalně známou válkou Severu proti Jihu, která probíhala od roku 1861 do roku 1865. Po skončení této války pak „*probíhá proces postupného začlenění bývalých otrokářských států Unie. Jedním z výsledku tohoto procesu, nazývaného rekonstrukce Unie, bylo přijetí 2. cyklu oprav Ústavy USA, zahrnujícího 13. - 15. doplněk.*“³⁷

Třináctý doplněk se týkal ustanovení o zákazu otroctví a nevolnictví. Čtrnáctý dodatek má celkem pět oddílů a první z nich pak pojednává o tom, že všichni lidé, kteří se narodí nebo jsou naturalizováni na území USA, jsou automaticky občany Spojených států amerických. Dále pak žádný stát nemá právo tyto občany zbavovat života či majetku nebo omezovat jejich svobody bez řádného soudního procesu. Druhý oddíl se pak zaměřuje na to, že individuální počet zastupitelů v členských státech se bude odvíjet od celkového počtu obyvatel Unie (vyjmuti jsou z tohoto ustanovení Indiáni, kteří neplatí daně). Třetí oddíl stanovuje, že ten, kdo byl ve federálních službách a porušil slib, že bude dodržovat tuto Ústavu, a pak ji porušil tím, že se zúčastnil povstání nebo vzpoury nebo, že jednal protiprávně proti Ústavě, nemůže již znovu být v těchto funkcích sloužící Unii. Čtvrtý oddíl se pak vztahuje na zákaz placení dluhů, které vznikly v důsledku povstání nebo vzpoury proti Spojeným státům americkým, tyto závazky jsou dle

---

³⁵ Ústava Spojených států Amerických. Dodatek I.-X.

³⁶ PAVLÍKOVÁ, K. *Ústavní systém USA a jeho vývoj*. Brno, 2007. Diplomová práce. Právnická fakulta. Katedra dějin státu a práva. str. 50.

³⁷ BALÍK, S., BALÍK, S. ml. *Právní dějiny evropských zemí a USA: Stručný nástin*. 4.vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. ISBN: 978-80-7380-273-8. str. 171.

dotatku nezákonné a neplatné. Pátý oddíl pak stanovuje, že Kongres může tento článek zrealizovat, pokud k tomu přijme nezbytně nutné normy. Patnáctý dodatek se pak skládá ze dvou oddílů, kdy první oddíl říká, že Unie jako celek, ale i žádný členský stát nesmí „popřít ani omezit volební právo žádného občana Spojených států z důvodu rasových, barvy pleti nebo bývalého otroctví“. ³⁸ Druhý oddíl stanovuje, že Kongres provede toto ustanovení příslušnými zákony. ³⁹

Reakcí na tento proces spočívající ve zrovnoprávnění všech obyvatel bez ohledu na barvu pleti se staly černé zákoníky. Dle autorů Balíka staršího a Balíka mladšího lze tyto zákoníky definovat jako „*právní předpisy upravující právní postavení barevného obyvatelstva*“⁴⁰. Tyto právní dokumenty byly chápány jako rasistické a obsahovaly několik ustanoveních, které upíraly rovné právo obyvatelům jiné než bílé rasy. Mezi tato ustanovení patří například, že dospělí jedinci černé barvy pleti musí pracovat, neboť kdyby tak neučinili, budou stíháni jako tuláci. Dále se výslovně zakazují barevné sňatky mezi bílými a černými, je také doporučeno, že děti z černošských rodin nebo děti míšenců mají být dáni na převýchovu do rodin bělochů.⁴¹

Třetí proces změn a oprav Ústavy začal v první polovině dvacátého století a obsahuje dosud ratifikované dodatky XVI. – XXVII. Šestnáctý dodatek určuje Kongresu právo na stanovování a vybírání daní z příjmů, aniž by měl pak následnou povinnost tyto příjmy rozdělit mezi jednotlivé členské státy. Oddíl sedmnáctý se pak týká volby senátorů, kde stanovuje, že členem Senátu musí být vždy alespoň dva delegáti za každý stát, kteří jsou voleni voliteli na šest let. Mění tak původní článek dva Ústavy oddílu tři, který stanovoval, že senátoři jsou voleni zákonodárnými sbory, nikoliv voliteli.⁴² Osmnáctý dodatek pak zaváděl prohibici, měl celkem tři oddíly, kdy první oddíl zakazoval výrobu, prodej nebo dopravu omamných nápojů. Druhý oddíl říkal, že Kongres i jednotlivé státy mají provést tento dodatek příslušnými zákony a třetí oddíl pak časově omezuje tento článek, jelikož říká, že článek bude neplatný, pokud do sedmi let nebude ratifikován

---

³⁸ Ústava Spojených států amerických. Dodatek XV. Oddíl 1.

³⁹ Ústava Spojených států amerických. Dodatek XIII. -XV.

⁴⁰ BALÍK, S., BALÍK, S. ml. *Právní dějiny evropských zemí a USA: Stručný nástin*. 4.vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. ISBN: 978-80-7380-273-8. str. 171.

⁴¹ BALÍK, S., BALÍK, S. ml. *Právní dějiny evropských zemí a USA: Stručný nástin*. 4.vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. ISBN: 978-80-7380-273-8. str. 171.

⁴² PURVIS, T.L. *A Dictionary of American History*. New Jersey: John Wiley and Sons Ltd, 1997. ISBN (EAN):9781577180999. str. 413 a 454.

zákonodárnými sbory všech členských států. V důsledku vydání těchto článků docházelo k rozvoji pašeráctví a nelegálního obchodu s lihem, tento dodatek byl proto zrušen dvacátým prvním dodatkem v roce 1934. Devatenáctý dodatek pak zavádí volební ženské právo, a dochází tím i k lepšímu postavení žen ve společnosti v roce 1920. Dvacátý dodatek má celkem šest oddílů a mění některé záležitosti týkajících se funkčních období prezidenta, viceprezidenta a členů Kongresu. Tento dodatek zároveň mění původní článek jedna oddíl čtyři (začátek zasedání Kongresu) a dodatek dvanáct. Dvacátý druhý dodatek pak má dva oddíly a týká se ustanovení, kdy prezident nemůže být zvolen více než dvakrát po sobě a osoba, která byla činná ve funkčním období jiného prezidenta, nemůže být zvolena více než jednou. Dále stanovuje, že toto ustanovení se nevztahuje na prezidenta, který vykonává funkci v době ratifikace tohoto článku – přijetí v roce 1947. Oddíl dva pak stanovoval nejzazší termín ratifikace tohoto článku na sedm let od doby přijetí návrhu státům. Dvacátý třetí dodatek je složen ze dvou oddílů a první z nich ustanovuje, že *District of Columbia* bude mít od roku 1961 také své volitele prezidenta a viceprezidenta jako ostatní členské státy. Množství těchto volitelů je stejné jako počet senátorů a poslanců, které by měl tento okres, kdyby byl státem. Číslo však nesmí být větší než množství volitelů ve státě s nejmenším počtem obyvatel. Dodatek dvacet čtyři je také složen ze dvou oddílů, kdy ten první důrazně vytýká, že volební právo nemůže být popíráno nebo zkráceno Unií ani žádným ze členských států z důvodu neplacení volební nebo jiné daně. Dvacátý pátý dodatek oddíl jedna pojednává, že v případě úmrtí, rezignace nebo zbavení úřadu prezidenta na jeho post dosedá viceprezident, oddíl dva téhož dodatku tvrdí, že v případě uvolnění postu viceprezidenta, jmenuje prezident nového a ten se úřadu ujme po schválení většinou obou komor Kongresu. Oddíl tři definuje, že pokud prezident dá písemné prohlášení prozatímnímu předsedovi Senátu a předsedovi Sněmovny reprezentantů, že nemůže vykonávat svou funkci, všechny jeho pravomoci připadají viceprezidentovi; to platí, dokud prezident neudělá pravý opak a nevydá prohlášení měnící toto rozhodnutí. Oddíl čtyři stanovuje, že pokud prezident není způsobilý vykonávat svoji funkci a sám nepředá písemné prohlášení, může tento krok udělat viceprezident, který pak převezme prezidentovu agendu do té doby, než prezident bude znovu schopný ujmout se své funkce (opět potvrdí písemným prohlášením). Dodatek dvacet pět zároveň pozměňuje článek dva Ústavy oddílu jedna. Předposlední dvacátý šestý dodatek ratifikovaný roku 1971 se zaměřuje opět na

volební právo. Je také složen ze dvou oddílů, kdy první z nich stanovuje, že USA ani žádný ze členských států nemůže omezit volební právo občanům starším osmnácti let z důvodu věku. Poslední dodatek dvacet sedm se dočkal ratifikace až v roce 1992, a jedná se tak o zatím poslední ratifikovaný dodatek přijatý k Ústavě. Tento dodatek zakazuje, aby zákon, který by se pokoušel změnit náhradu za službu poslanců a senátorů, vstoupil v platnost, když nebude ještě provedena volba poslanců.⁴³

---

⁴³ Ústava Spojených států amerických. Dodatek XVI.-XXVII.

2. Politická moc v USA

2.1. Právní pojetí

Právní systém je ve Spojených státech amerických založen na takzvaném anglosaském právu, přičemž někdy se můžeme setkat také s výrazem angloamerické právo nebo s anglickým originálem – „common law“. Toto pojetí práva je uplatňováno nejvíce ve Velké Británii, kde také vzniklo, a v USA. Postupem času se stalo však čím dál tím frekventovanějším a dnes už ho můžeme najít také například v Indii nebo Ghaně. Na rozdíl od kontinentálního práva jsou pramenem práva u anglosaského hlavně tzv. precedenty, tedy soudní rozhodnutí, což v praxi znamená, že na řešený právní případ se použije obdobné řešení, které se použilo k podobnému případu v minulosti.

2.2. Rozdělení moci

Vládní moc v USA se skládá ze složek moci zákonodárné, soudní a výkonné stejně jako v České republice. Tyto moci fungují nezávisle na sobě, ale jsou však *“součástí systému kontrol a pojistek, aby se zabránilo koncentraci moci v kterékoli z těchto tří složek, a aby byla chráněna práva a svobody občanů”*⁴⁴.

To znamená, že například Kongres může zasahovat jednak do moci zákonodárné tím, že může obžalovat soudce, když nepostupuje dle nařízených pravidel a zneužil by například tak svou moc, jednak i do moci výkonné tím, že může obžalovat samotného prezidenta. Naproti tomu i samotný prezident může vetovat zákon, jenž byl schválen mocí zákonodárnou (tedy Kongresem) nebo může sám navrhnout federální soudce. Z hlediska moci soudní Nejvyšší soud může prohlásit za neústavní zákon, který schválí Kongres, nebo určitý akt vydaný prezidentem.⁴⁵

---

⁴⁴ Americké centrum. Politický systém. [online]. Copyright © 2021 [cit. 2.11.2021]. Dostupné z: <https://www.amerika.cz/zakladni-informace>.

⁴⁵ WILSON, J. G. *Jak se vládne v USA*. 5.vyd. Praha: Victoria Publishing, 1995. ISBN: 80-85605-70-8. str. 22.

2.2.1. Moc zákonodárná

Kongres

Moc zákonodárná náleží Kongresu, který je zároveň charakterizován jako nejvyšší představitel této moci. Sídlo této instituce se nachází ve Washingtonu, D.C. Kongres se skládá z dolní a horní komory, kdy horní komora je nazývána jako Senát a dolní komora nese název Sněmovna reprezentantů. Z hlediska schvalování zákonů mají jak Senát, tak Sněmovna reprezentantů shodné kompetence. „*Obě komory mohou zákon navrhnout a v obou komorách musí být také schválen. Další funkci Senátu je kontrola výkonné moci, kdy Senát schvaluje mezinárodní smlouvy a potvrzuje také prezidentovo jmenování vysokých funkcionářů.*“⁴⁶

Poradními orgány Kongresu jsou výbory, které hrají v rámci Kongresu důležitou roli, jakožto pomocníci v rámci otázek, se kterými se Kongres potýká. Pravomoci zákonodárného sboru Spojených států nalezneme v Ústavě v článku 1 v 8 oddílu⁴⁷, který říká, že mezi výlučné pravomoci náležející Kongresu jako celku patří například ukládání a vybírání daní, cel, dávek a poplatků, jakož i to, že výše těchto poplatků musí být stejná na celém území Spojených států, péče o obranu země a zajištění všeobecného blahobytu v zemi, placení dluhů, zřizování soudů, které jsou podřízené Nejvyššímu soudu, dále sem patří možnost zřizování amerického loďstva, vyhlášení války nebo například povolávání vojska atd.

Většina států v Jižní Americe má stejně jako Spojené státy americké Kongres, na rozdíl od evropských zemí, které mají parlament. Rozdíl mezi těmito institucemi je obsažen už v jejich původu. Slovo kongres lze přeložit z latinského jazyka jako „*sešlost, tedy schůzi zástupců různých míst*“, kdežto význam slova parlamentu pochází z francouzského slova *parler*, což lze vyjádřit jako „mluvit nebo debatovat“.⁴⁸

V těchto dvou na první pohled skoro stejných institucí existují kromě odlišného překladu i jiné rozdílnosti, jako například způsob přijímání zákonů nebo do značné míry i fungování státu. Tyto aspekty pak v praxi lze vidět hlavně u

---

⁴⁶ DVOŘÁKOVÁ, V. *Základní modely demokratických systémů: Komparace politických systémů*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2008. ISBN: 978-80-245-1357-7. str. 72.

⁴⁷ Ústava Spojených států amerických. Článek 1. Oddíl 8.

⁴⁸ WILSON, J. G. *Jak se vládne v USA*. 5. vyd. Praha: Victoria Publishing, 1995. ISBN: 80-85605-70-8. str. 144.

jednotlivých členů těchto zákonodárných institucí, převážně v náplni práce nebo při vzniku členství v těchto sborech.

Dle mého názoru asi nejsrozumitelnější vysvětlení mezi těmito dvěma institucemi uvádí právě Wilson, který ve své publikaci charakterizuje zásadní rozdíl na příkladu mezi Velkou Británií a USA: „*Parlament britského typu je shromážděním představitelů politických stran, kteří formují vládu a projednávají nejdůležitější státní záležitosti. Hlavní, co vyplňuje čas parlamentu, je debata. Kongres amerického typu je shromážděním zástupců jednotlivých skupin voličů – tedy volebních obvodů a států. Členové Spojených států mohou iniciovat, modifikovat, schvalovat či neschvalovat zákony a spolu s prezidentem dozírat nad správními orgány. Hlavní v činnosti Kongresu je reprezentace, tedy zastupování a jednání, a to většinou ve výborech.*“⁴⁹

Členové Kongresu – demokraté a republikáni

Kongres (tedy obě jeho komory – Sněmovna reprezentantů a Senát) je převážně ovládan představiteli dvou nejsilnějších politických stran – Demokratickou a Republikánskou stranou.

Demokratická strana vznikla v 19. století, kdy ve 20. letech se Andrew Jackson rozhodl, že založí politickou stranu, aby vyhrál příští prezidentské volby. Jacksona o prezidentský post připravil v roce 1824 protivník John Quincy Adams a Jackson nechtěl, aby se situace znova opakovala a on tak přišel znovu o šanci stát se americkým prezidentem.⁵⁰

Podle Zerhaua však vznik této strany není tak jasný. Autor se ve své práci přiklání k názoru Dvořákové, ale nezpochybňuje i jinou oficiální verzi této strany, podle něj může být Demokratická strana „*odvozena od původní Jeffersenyovy Republikánské strany*“⁵¹, tedy přesněji řečeno od původní Demokraticko-republikánské strany založené již dříve.

Z hlediska historie této strany víme, že v polovině 19. století se v důsledku politické krize související s otázkou otroctví strana rozdělila „*na několik frakcí,*

---

⁴⁹ WILSON, J. G. *Jak se vládne v USA*. 5.vyd. Praha: Victoria Publishing, 1995. ISBN: 80-85605-70-8. str. 144.

⁵⁰ DVOŘÁKOVÁ, V. *Základní modely demokratických systémů: Komparace politických systémů*. 1.vyd. Praha: Oeconomica, 2008. ISBN: 978-80-245-1357-7. str. 82.

⁵¹ ZERHAU, T. *Americký volební systém*. Brno, 2015. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Fakulta pedagogická, Katedra občanské výchovy. str. 27.

část protitrocky zaměřených demokratů vytvořilo spolu s částí whigů⁵² Republikánských stranu.“⁵³ Demokratická strana utrpěla po válce Severu proti Jihu velkou porážku od Republikánské strany, jež se stala vítězem v této historické etapě. K větší citlivosti byla dovedena strana až za F. D. Roosevelta, který ji dovedl k větší všeobecné sociální senzibilitě. Po 2. světové válce se pak Demokratická strana orientovala především na podporu jednotlivých menšin, aby dosáhla co nejlepšího příjmu jejich členů do klasické americké společnosti.⁵⁴

Rysem Demokratické strany není jen charakteristická modrá barva, ale také znak osla, jenž byl vytvořen karikaturistou Thomasem Nastem. Mezi věci, které se snaží dnešní demokraté podporovat, patří i nadále podpora jakýkoliv menšin, kdy většina menšin žijící na území USA také preferuje tuto stranu při volbách více než stranu Republikánskou. Dále pak je to také zavedení všeobecného zdravotního pojištění nebo zajištění větší role státu v rámci řešení důležitých domácích i mezinárodních otázek. V minulosti k této straně patřili bývalí prezidenti Franklin Roosevelt, John Kennedy, Bill Clinton, Barack Obama nebo i současný prezident Joe Biden. Současně se jedná také o jednu z nestarších stran na světě.⁵⁵

Období vzniku Republikánské strany je patrně datováno stejně jako vznik Demokratické strany do 19. století, na rozdíl od Demokratické strany však Republikánská strana měla vzniknout o něco déle, pravděpodobně v roce 1854, z části byla tvořena členy rozpadlé strany Whigů. Tato strana zastává spíše konzervativní, pevné a neměnné postoje, není tak liberální jako strana demokratů. Jedná se spíše o pravicovou stranu, které dominuje červená barva, a ve znaku mají slona, který byl navržen stejně jako symbol Demokratické strany karikaturistou Nastem.⁵⁶

Republikánská strana podporuje oproti tomu zavedení tvrdších pravidel a zákonů pro přistěhovalce, což znamená, že na rozdíl od demokratů nepodporuje tolik národnostní menšiny. Dalším aspektem, kterým se republikáni vyznačují, je

---

⁵² Whigové byly členové strany, jež se začala formovat proti Demokratické straně při jejím vzniku.

⁵³ DVORÁKOVÁ, V. *Základní modely demokratických systémů: Komparace politických systémů*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2008. ISBN: 978-80-245-1357-7. str. 82.

⁵⁴ DVORÁKOVÁ, V. *Základní modely demokratických systémů: Komparace politických systémů*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2008. ISBN: 978-80-245-1357-7. str. 82.

⁵⁵ JANDA, K.; BERRY, J.M, GOLDMAN, J. *The challenge of democracy: Government in America*. Second edition. Boston: Houghton Mifflin Company, 1989. ISBN: 0-395-43292-8. str. 269-309.

⁵⁶ ZERHAU, T. *Americký volební systém*. Brno, 2015. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Fakulta pedagogická, Katedra občanské výchovy. str. 27.

podpora svobody jedince, dále pak rozvoj podnikatelské činnosti, snaží se všemocně podporovat armádu a věci s ní spojené a snaží se o to, aby každý mohl legálně držet zbraň bez jakéhokoliv udání důvodu. Podle Dvořákové lze politiku republikánů vysvětlit také jako „*tendenci k podpoře volného trhu, k menším zásahům států do ekonomického života, větší citlivost pro velmocenské postavení USA*“⁵⁷. Autorka také dodává, že na politické smýšlení této strany má mimořádný vliv mimo jiné tzv. „morální většina“, jež byla založena v 70. letech minulého století J. Falwellem. Tato skupina se snaží hlavně o prosazení „*morálních tradic protestantské etiky*“, která klade velký důraz na hodnoty rodinného života. Tedy hlavně vzájemnou soudržnost mezi členy rodiny, ale také se snaží o zavedení povinného náboženství v amerických školách. Její taktika spočívá i v propagandě o zamezení přerušování těhotenství nebo proti sexuálnímu styku mezi mladistvými.⁵⁸

Sněmovna reprezentantů

Dolní komora Kongresu čítá celkem 435 volených členů neboli kongresmanů, a je tedy početnější komorou. Křesla ve Sněmovně reprezentantů jsou rozdělena mezi jednotlivé státy USA, kdy je zaručeno, že každý stát zde musí mít alespoň jedno křeslo. Jinak počet křesel pro zástupce jednotlivých států je rozdělen podle počtu obyvatel každého státu. Volby do Sněmovny se odehrávají každé dva roky, kdy jsou vždy pomocí občanů obměňováni všichni poslanci. Je to z důvodu jakési kontroly; když poslanec nesplňuje v očích lidu určité poslání, je nahrazen jiným nástupcem, který má předpoklady svůj úkol splnit daleko lépe a efektivněji než jeho předchůdce. Pokud se však ani tento zvolený kandidát neosvědčí, za dva roky následuje i u něj stejný koloběh. Mezi pravomoci Sněmovny reprezentantů patří například dohlížení na daně a výdaje nebo možnost obžalovat prezidenta nebo člena vlády.

Senát

V Senátu neboli horní komoře najdeme celkem 100 senátorů, kteří jsou voleni na 6 let. Každé dva roky se však vyměňuje třetina senátorů, což je stejný případ jako u nás. Každý stát nezávisle na počtu svých obyvatel by měl mít v Senátu

---

⁵⁷ DVOŘÁKOVÁ, V. *Základní modely demokratických systémů: Komparace politických systémů*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2008. ISBN: 978-80-245-1357-7. str. 86.

⁵⁸ DVOŘÁKOVÁ, V. *Základní modely demokratických systémů: Komparace politických systémů*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2008. ISBN: 978-80-245-1357-7. str. 86.

dva zástupce. Mezi pravomoci této komory patří například schvalování mezinárodních smluv nebo udávání souhlasu na základě prezidentovy nominace na představitele ministrů, velvyslanců nebo soudců, dále pak svou dvoutřetinovou většinou může horní komora schvalovat i vetovat zákony.

2.2.2. Moc výkonná

Moc výkonná by měla dbát na to, aby byly správně prováděny a aplikovány zákony, které jsou vytvořeny mocí zákonodárnou. Pod moc výkonnou spadá prezident, viceprezident, vláda a řada dalších nezávislých výborů.⁵⁹

Prezident

V čele výkonné moci stojí prezident, jehož oficiálním sídlem je Bílý dům (Washington, D.C.). Pravomoci prezidenta jsou zakotveny převážně ve druhém článku Ústavy.⁶⁰ Hlava Spojených států amerických má daleko větší pravomoci než například ten český, což už vychází z typu federativního zřízení USA, tedy prezidentského typu. Ne každý se však může stát americkým prezidentem, jsou pro to dané určité podmínky, které musí být náležitě splněny. Mezi podmínky, aby se daná osoba mohla vůbec stát americkým prezidentem, patří například to, že musí být kandidát ucházející se o prezidentský post rodilým občanem Spojených států amerických, zároveň také musí být mimo jiné 14 let rezidentem a také občanem starším 35 let.⁶¹

Prezident je volen na 4 roky a nemůže být zvolen více jak dvakrát po sobě, což znamená, že svou funkci v úřadě může zastávat maximálně po dobu osmi let. Tato podmínka je v americké Ústavě zakotvena relativně nově, k jejímu přijetí došlo až po skončení prezidentského úřadu F. D. Roosevelta, který byl během svého funkčního volebního období zvolen celkem čtyřikrát a v prezidentském křesle tak prožil nepřerušovaně celkem dvanáct let.⁶²

---

⁵⁹ Americké centrum. Politický systém. [online]. Copyright © 2021 [cit. 2.11.2021]. Dostupné z: <https://www.amerika.cz/zakladni-informace>.

⁶⁰ Klempera. Ústava. [online]. Copyright © 2021 [cit. 2.11.2021]. Dostupné z: <http://klempera.tripod.com/usustava.htm>.

⁶¹ ANTOŠ, M.; WINTER, J. *Volební systémy a volební právo – české cesty v kontextu zahraničních modelů: Sborník z výjezdního semináře právnické fakulty UK*. Praha: Univerzita Karlova v Praze (Právnická fakulta), 2006. ISBN: 80-85889-77-3. str. 86.

⁶² ANTOŠ, M.; WINTER, J. *Volební systémy a volební právo – české cesty v kontextu zahraničních modelů: Sborník z výjezdního semináře právnické fakulty UK*. Praha: Univerzita Karlova v Praze (Právnická fakulta), 2006. ISBN: 80-85889-77-3. str. 87.

Pravomoci prezidenta

Většinu prezidentových pravomocí lze najít ve článku dva Ústavy.⁶³ Před nástupem do funkce je prezident povinen složit slib nebo přísahu, zároveň je také vrchním velitelem vojska a loďstva Spojených států amerických. Pod úřad prezidenta spadá například samotná organizace CIA. Pravomoci prezidenta se dělí na pravomoci, které prezident vykonává sám, a na pravomoci, ke kterým potřebuje souhlas zákonodárského sboru nebo jeho komory.

Mezi pravomoci, jež vykonává hlava USA sama, lze zařadit například pravomoc, kdy může udělovat milost nebo vyhlášovat amnestii, přičemž se nesmí jednat o velezradu, může sám přijímat vyslance z ostatních zemí, svolávat zvláštní zasedání Kongresu nebo například udělovat hodnosti důstojníkům ozbrojených sil. Se souhlasem pak může udělit milost nebo má právo (na doporučení a se souhlasem Senátu) uzavírat mezinárodní smlouvy, jmenovat členy vlády (ministry), soudce nebo jiné vysoké funkcionáře.⁶⁴ Prezident spolu s Kongresem jako celkem má pak pravomoc schvalovat zákony.⁶⁵

Zahraniční politika

V rámci zahraniční politiky je dnes klíčovou osobou právě prezident Spojených států amerických, ne vždy však tomu bylo. V minulých letech měl zásadní postavení v zahraniční politice Kongres, bylo to hlavně v letech mezi rokem 1829 a 1898, kdy se tomuto období trefně říká „období převahy Kongresu v zahraničních věcech.“ Avšak i nadále hraje Kongres důležitou roli v otázkách týkající se zahraniční politiky, mnohdy se dokonce může zdát, že Kongres (převážně jeho senátní komora) má daleko větší pravomoci v této sféře než sám prezident nebo jiný parlament na světě.⁶⁶

Kozák ve své studii popisuje, že mnohokrát v historii se moc v zahraniční politice přesunovala mezi prezidentem a Kongresem. Tyto dvě významné americké instituce jako by sváděly mezi sebou tichý boj o to, kdo bude být z hlediska

---

⁶³ Ústava Spojených států amerických. Článek 2.

⁶⁴ Ústava Spojených států amerických. Článek 2. Oddíl 2.

⁶⁵ WILSON, J. G. *Jak se vládne v USA*. 5.vyd. Praha: Victoria Publishing, 1995. ISBN: 80-85605-70-8. str. 175.

⁶⁶ KOZÁK, K. a kol. *Zahraniční politiky USA na začátku 21.století*. Praha: AMO, 2009. ISBN: 978-80-87092-11-8. str. 49.

zahraničních věcí větší a silnější slovo, avšak nikdy se tato tzv. “výměna moci“ neprojevila v Ústavě.⁶⁷

Autor mimo jiné deklaruje, že „vývoj ve vztazích mezi americkým prezidentem a Kongresem v oblasti zahraničně-politických vztahů můžeme v poválečném období přibližně rozdělit na dvě fáze“⁶⁸:

První fáze je vnímaná jako období dvou prezidentství, kdy první z nich je charakterizováno jako domácí prezidentství, které je naprosto nakloněné politickému boji, kdy Kongres s prezidentem často bojují o to, jak bude domácí politika vypadat. Naproti tomu druhé prezidentství se zabývá právě zmíněnými zahraničními věcmi a má být plně podporováno Kongresem. Tyto dvě prezidentství mají být chápány jako dvě odlišně na sobě nezávislá odvětví a nemají se vůbec, jakýmkoliv způsobem protínat, to znamená, že tedy je nepřipustné, aby spory v domácí politice ovlivňovaly a zasahovaly do té zahraniční. Druhá fáze navazuje po skončení první fáze, zhruba v 60. – 70. letech minulého století. Tato fáze je na rozdíl od první fáze odlišná tím, že Kongres začíná ovlivňovat politiku zahraničních věcí daleko více než v předchozí fázi.

V průběhu let však dochází k období, kdy moc Kongresu se buď stupňuje, nebo naopak upadá. Avšak i když dnes má zásadní postavení v zahraniční politice prezident, nemůžeme i tak tvrdit, že otázky týkající se zahraniční má v rukou pouze prezident, Kongres i tak má svůj patrný podíl.

Volba prezidenta

Volba prezidenta je v USA velmi specifickou záležitostí a také při jejím průběhu asi jednou z nejsledovanějších celosvětových událostí v médiích. Prezident je volen nepřímo na bázi většinového volebního systému. Po mnoho let se již mezi sebou utkávají představitelé dvou nejsilnějších politických stran USA, a to Demokratické a Republikánské strany. Ti, kteří splnili podmínky pro kandidaturu na prezidenta, vytvoří nejprve jakýsi přípravný výbor, který má za úkol sehnat co nejvíce přívrženců daného kandidáta, aby se mohla vytvořit kampaň, která je velice důležitá v rámci kandidatury. V případě, že se povede vytvoření propagandistické kampaně, tím myslím, že se podaří získat uchazeči dostatečnou

---

⁶⁷ KOZÁK, K. a kol. *Zahraniční politiky USA na začátku 21.století*. Praha: AMO, 2009. ISBN: 978-80-87092-11-8. str. 49-50.

⁶⁸ KOZÁK, K. a kol. *Zahraniční politiky USA na začátku 21.století*. Praha: AMO, 2009. ISBN: 978-80-87092-11-8. str. 50.

podporu od budoucích voličů, je načase o úmyslu stát se prezidentem informovat oficiálně vyšší místa tzn. federální představitele. Tím dojde ke spuštění celostátní volební kampaně, což už známe z amerických médiích, kdy uchazeči se svým týmem objíždějí jednotlivé státy v rámci federace s cílem získat co největší počet přívrženců a sympatizantů. V amerických volbách je velice důležité mít dobře vytvořenou kampaň a jednotliví představitelé jsou do této záležitosti také schopni investovat i co nejvíce finančních prostředků, neboť jak se říká, nejdůležitější je udělat první dojem a o to v amerických volbách jde – udělat dojem a získat co nejvíce hlasů od lidí.

Americké prezidentské volby jsou, dalo by se říct, sestaveny z několika základních potenciálních částí:

První důležitou částí volby prezidenta jsou takzvané primární volby neboli primárky. Jedná se o volby nepřímé a každý stát si pravidla pro tyto volby definuje ve svých interních zákonech. Primární volby jsou založeny na principu, „*kdy samotní voliči v interních volbách v rámci politické strany nominují kandidáta, který bude u všeobecných voleb reprezentovat stranu*“.⁶⁹

Primární volby lze rozdělit na několik typů⁷⁰, a to na primárky otevřené (volit mohou všichni voliči); na uzavřené (kandidáta volí jen zástupci strany), polootevřené (může se účastnit jakýkoliv volič, ale musí předem říct, pro jaké straně se rozhodl dát hlas; na polouzavřené (zde mohou volit, jak lidé zaregistrovaní v určité straně, které dávají hlas, ale také účastníci voleb, kteří se registrují k dané straně v den voleb nebo také mohou volit tajně za plentou). Nebo také na preferenční prezidentské primárky, kdy „*voliči na hlasovacím lístku zaškrtnou jméno osoby, kterou chtějí nominovat jako stranického kandidáta na místo prezidenta. Ačkoli na volebním lístku voliči zaškrtnou jméno konkrétního kandidáta, ve skutečnosti hlasují pro skupinu delegátů, kteří jej podporují*“.⁷¹ Dalším druhem primárních voleb, se kterým se lze setkat, jsou například poměrné primárky, které fungují na principu proporcionalního sečtení počtu hlasů. Dále jsou to většinové primárky, kde platí takzvaný princip „vítěz bere vše“, kdy vyhrává

---

⁶⁹ TOMEČEK, M. *Volební systémy – prezidentské volby v USA*. Olomouc, 2018. Bakalářská práce. Univerzita Palackého, Fakulta přírodovědecká, Katedra matematické analýzy a aplikací matematiky. str. 16.

⁷⁰ SAFARIK, J. *Financování volebních kampaní v USA*. Studie č.1.186. Parlament České republiky. Kancelář Poslanecké sněmovny. Parlamentní institut. Praha, 2007. (stažené v PC – pdf).

⁷¹ SAFARIK, J. *Financování volebních kampaní v USA*. Studie č.1.186. Parlament České republiky. Kancelář Poslanecké sněmovny. Parlamentní institut. Praha, 2007. (stažené v PC – pdf).

v těchto volbách ten, kdo získal v daném státu nejvíce hlasů. Nebo také je možné setkat se s rozhodujícími primárkami, kde platí pravidlo, že list pro hlasování není limitován jen pro jednu stranu. V minulosti existovaly také souhrnné primární volby, které se dnes již moc nepoužívají (dnes je lze najít jen v Louisianě), které vycházely z toho, že volební lístek platí jen „*pro jednoho kandidáta na jeden úřad bez ohledu na stranickou příslušnost*“.⁷²

Po skončení primárních voleb nastupuje další neméně důležitá část prezidentských voleb, a to je uskutečnění stranického sjezdu neboli stranické konference, při níž probíhají „meetingy“ pro ostatní členy strany. V rámci těchto meetingů mohou členové strany navzájem diskutovat o kandidátech nebo probírat průběh kampaně. Na stranickém sjezdu je oficiálně vybrán a představen stranou kandidát. Ve většině případů jím je uchazeč, který získal co největší podporu na stranické konferenci. Kandidát, který byl vybrán, si pak vybere a určí toho, kdo s ním bude společně kandidovat na post viceprezidenta.

Po oficiálním zveřejnění prezidentského kandidáta stranou nastává období vyhrazené pro kampaň. Dobře vedená kampaň je v mnoha případech klíčem k úspěchu, ale to by se ostatně dalo říct i při výběru dobře zvoleného kandidáta. V rámci kampaně se mezi sebou utkají vybraní představitelé a v tomto boji vyhrává ten, kdo lépe zapůsobí na ostatní voliče a komu v den voleb přistane více hlasů. Wilson ve své knize uvádí, že pokud chce kandidát uspět v prezidentských volbách, záleží opravdu na tom, jak perfektně má připravenou kampaň a také jaký je řečník. Dále záleží i na tom, jak zvládá odpovídat na otázky, které mu v průběhu toho, kdy objíždí celé Spojené státy, jsou od lidí pokládány.⁷³ Autor zmiňuje, že například „*bývalý prezident Reagan strávil přípravou na volební kampaň skoro 6 let*“⁷⁴, aby uspěl ve svém odhodlání. Důvodem bylo jednak mít co nejpropracovanější kampaň, což zabralo spoustu času, ale také sehnat dostatek financí, aby se propagace opravdu povedlo. Wilson mimo jiné uvádí, že právě peníze hrají v této sféře nejpodstatnější roli. Neboť může být sebelepší kandidát, ale musí mít také určité finanční prostředky a sponzory, kteří za ním stojí. Dalším aspektem, co musí

---

⁷² SAFARIK, J. *Financování volebních kampaní v USA*. Studie č.1.186. Parlament České republiky. Kancelář Poslanecké sněmovny. Parlamentní institut. Praha, 2007. (staženo v PC – pdf).

⁷³ WILSON, J. G. *Jak se vládne v USA*. 5.vyd. Praha: Victoria Publishing, 1995. ISBN: 80-85605-70-8. str. 100.

⁷⁴ WILSON, J. G. *Jak se vládne v USA*. 5.vyd. Praha: Victoria Publishing, 1995. ISBN: 80-85605-70-8. str. 99.

uchazeč udělat, aby uspěl, je také vybudování strategického plánu kampaně, ve kterém by měly být zahrnuty charakteristické čtyři otázky, kterými by se měl kandidát řídit. První otázkou, kterou si musí položit, je otázka typu - Jaký tón by měla kampaň mít? Autor tím míní, zda bude čekatel na post prezidenta v kampani prezentovat více sám sebe, a jde tedy o pozitivní kampaň, anebo bude vést negativní kampaň, kdy se bude snažit co nejvíce útočit na svého soka. Druhou velmi zásadní otázkou je pak to, na jaké hlavní téma se má kampaň zaměřit, zda to budou převzaté myšlenky od bývalých předchůdců (např. Reagan ve své kandidatuře zmiňoval za klíčové téma „kompetentnost“ a naopak Bush starší zdůrazňoval heslo „udržet kurs“), nebo to budou nové vlastní myšlenky a hesla stávajícího kandidáta. Dalším velice významným aspektem je také to, jak je kampaň načasována, to znamená, zda se raději angažovat už od primárních voleb nebo raději počkat do pozdější doby. Pak je také třeba položit si dotaz, na jakou charakteristickou skupinu je třeba se zaměřit, zda na mladé nebo starší, zaměstnané nebo nezaměstnané, chudé nebo bohaté atd.⁷⁵

Klíčovou fází voleb je pak den D, tedy den volby, kdy většina amerických voličů jde podpořit svého favorita vhozením hlasovacího lístku do volební urny. Předběžné výsledky tohoto hlasování bývají zveřejněny několik hodin po hlasování, avšak tímto aktem zdaleka nic nekončí. Na řadu totiž přichází sbor volitelů (elektorů), kdy „*volitelé se pak shromáždí v hlavních městech jednotlivých států a budou volit prezidenta a viceprezidenta*“⁷⁶.

Sbor volitelů neboli elektorů se dá také oficiálně charakterizovat „*jako instituce, která potvrzuje volby na federální úrovni*“⁷⁷.

Počet volitelů se v každém státě liší, avšak žádný stát nesmí mít méně jak tři volitele. Dle Ústavy má každý stát tolik elektorů, kolik má členů ve Sněmovně reprezentantů a v Kongresu.⁷⁸ Tedy to znamená, že také velice záleží na tom, v jakém státě bude mít prezident co největší počet hlasů. Neboť největší zastoupení

---

⁷⁵ WILSON, J. G. *Jak se vládne v USA*. 5.vyd. Praha: Victoria Publishing, 1995. ISBN: 80-85605-70-8. str. 100-101.

⁷⁶ WILSON, J. G. *Jak se vládne v USA*. 5.vyd. Praha: Victoria Publishing, 1995. ISBN: 80-85605-70-8. str. 171.

⁷⁷ HAMPEJS, M. *Jak fungují volby v USA? Nevyhraje je ten, kdo získá větší počet hlasů, rozhoduje Sbor volitelů*. Lidovky.cz. [online] [Citace: 25. 7. 2021]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/svet/jak-funguji-volby-v-usa-nevyhraje-je-ten-kdo-ziska-vetsi-pocet-hlasu-rozhoduj-sbor-volitelu.A201103_140529_In_zahranici_livs.

⁷⁸ Ústava Spojených států amerických. Článek 1.

volitelů má Kalifornie (55), Texas (38), Florida (29), New York (29), Pensylvánie (20), Ohio (18).⁷⁹ Takovouto názornou situaci bylo možné vidět i v minulých volbách, kdy se nejdříve zdálo, že podle více červené zbarvené barvy vede republikánský představitel Donald Trump. A ano opravdu nejdříve bylo vidět, že mapa převažuje rudou barvou. Ovšem poté rozhodlo to, že představitel demokratické strany Joe Biden získal většinu hlasů právě ve státech s největším počtem zastoupení. A po sečtení všech celkových hlasů se stal novým americkým prezidentem. Celkový počet sboru volitelů je 538, přičemž aby se ten lepší kandidát mohl stát prezidentem musí jich získat alespoň 270.⁸⁰

Viceprezident

Pokud prezident USA nemůže zastávat z naléhavých důvodů svoji funkci, jeho pravomoci přecházejí na viceprezidenta. Viceprezident je hned po prezidentovi druhým nejvyšším představitelem v rámci exekutivy. Viceprezident předsedá Senátu, avšak hlasovat může pouze jen tehdy, pokud je výsledek hlasování nerozhodný, jinak ne. Současnou viceprezidentkou je od roku 2020 Kamala Harrisová, tím minulým byl od roku 2017 do roku 2020 Mike Pence, jenž tento úřad zastával za vlády Donalda Trumpa.

Vláda

Vláda v USA slouží pouze jako reprezentativní orgán, neboť předsedou vlády je prezident, který zároveň jmenuje i jednotlivé členy vlády – ministry. De facto by se dalo říct, že vláda plní pouze funkci poradního sboru, nikoliv sboru rozhodovacího, což znamená, že veškerou rozhodovací moc v rámci výkonné složky má pouze prezident. Dále je třeba podotknout, že prezident nemusí dbát při svém finálním rozhodnutí na názory ministrů či jiných funkcionářů.

Dvořáková charakterizuje vládu takto: „*Vláda jako kolektivní orgán, který by se usnášel na základě rozhodnutí většiny, fakticky neexistuje. Formálně kabinet vytvářejí ministři*“.⁸¹

---

⁷⁹ Údaje o počtu volitelů se v průběhu let mohou lišit, tento počet volitelů pochází z posledních amerických voleb v roce 2020.

⁸⁰ TOMEČEK, M. *Volební systémy – prezidentské volby v USA*. Olomouc, 2018. Bakalářská práce. Univerzita Palackého, Fakulta přírodovědecká, Katedra matematické analýzy a aplikací matematiky. str. 15.

⁸¹ DVOŘÁKOVÁ, V. *Základní modely demokratických systémů: Komparace politických systémů*. 1.vyd. Praha: Oeconomica, 2008. ISBN: 978-80-245-1357-7. str. 71.

Je zajímavé, že na stejné úrovni jako jsou posty ministrů jsou i jiné významné funkce. Jako je například úřad vedoucího Národního bezpečnostního výboru a vedoucího Úřadu pro rozpočet a řízení, nebo například post šéfa CIA či velvyslance USA v OSN.

2.2.3. Moc soudní

„Jedině ve Spojených státech může vybírání soudce vést k dramatickému a ostrému konfliktu. Důvod je prostý: jedině ve Spojených státech hrají soudci tak velkou roli při formování politické linie.“⁸²

Po těchto úvodních slovech Wilsona je patrné, že soudní moc a především postavení soudců v USA je opravdu na vysoké úrovni. Dokonce je na takové úrovni, že soudy či soudci mohou dle svého uvážení a rozhodnutí provádět i zásahy dotýkající se moci zákonodárné i výkonné. V USA totiž existuje funkce *judicial review* (soudní kontrola ústavnosti)⁸³, při níž soudy, tedy konkrétněji federální soudy, mají v USA možnost prohlásit zákon za neplatný, pokud se neshoduje s Ústavou, i když tento zákon byl řádně schválen Kongresem a zákonodárný sbor v něm neshledal žádnou chybu. Stejně tak mohou tyto soudy prohlásit za neplatné nebo neúčinné akty vydané výkonnou mocí.⁸⁴

Dalo by se tedy říct, že hlavním úkolem soudní moci v USA je především interpretace zákonů, které byly řádně přijaty v Kongresu, nebo kontrola aktů, které byly vydány výkonnou mocí.

Soudy

Soudní moc přísluší dle Ústavy Nejvyššímu soudu a soudům nižší instance, které zřizuje na základě Ústavy Kongres.⁸⁵

Dle článku 3 oddílu 1 podle Ústavy Spojených států amerických *“Moc soudcovská přísluší ve Spojených státech Nejvyššímu soudu a takovým nižším soudům, které zřizuje Kongres. Soudcové Nejvyššího soudu i nižších soudů jsou*

---

⁸² WILSON, J. G. *Jak se vládne v USA*. 5.vyd. Praha: Victoria Publishing, 1995. ISBN: 80-85605-70-8. str. 207.

⁸³ WILSON, J. G. *Jak se vládne v USA*. 5.vyd. Praha: Victoria Publishing, 1995. ISBN: 80-85605-70-8. str. 207.

⁸⁴ Zde lze vidět rozdíl amerických a britských soudů, jelikož v Británii není možné, aby žádný soud takto zrušil přijatý akt nebo zákon.

⁸⁵ BBC Czech. Průvodce politickým systémem USA. [online]. Copyright © 2021 [cit. 2.11.2021]. Dostupné z: http://www.bbc.co.uk/czech/specials/1836_us_government/page10.shtml.

*ustavování trvale; za svou službu dostávají náhradu, která nesmí být během trvání jejich služby snížena”.*⁸⁶

Soudy nižší instance

Znamená to tedy, že Ústava Spojených států amerických vyžaduje pouze existenci Nejvyššího soudu USA. Ostatní soudy, které jsou zřízeny už nejsou požadovány a jejich zřízení a existence závisí pouze na Kongresu. Struktura ostatních nižších federálních soudů se dělí na dva základní typy – na soudy ústavní a na soudy legislativní.⁸⁷

Pravomoc ústavních soudů lze nalézt také v článku 3 Ústavy. Soudci těchto soudů by měli používat ústavní ochrany, což znamená, že pokud řádně vykonávají svou činnost ve své funkci a ničím se ve svém úřadu protizákonně neproviní, jejich funkce je doživotní. Ústavní soudy se dále dělí na okresní soudy (*district courts*) a na odvolací soudy (*court of appeals*). V dnešní době je zřízeno celkem 94 okresních soudů, které jsou tzv. “*soudními dvory federálního soudního systému a jejich jurisdikce zahrnuje federální trestní a občanskoprávní případy*” a 13 odvolacích soudů, jejichž úkol spočívá „*v projednávání odvolávání k rozsudkům federálních okresních soudů a dalších nižších soudů.*“⁸⁸

Mezi ústavní soudy lze zařadit také i jiné specializované soudy jako například Soud mezinárodního obchodu.

Legislativní soudy (*Legislative courts*) jsou oproti ústavním soudům zřízeny ke konkrétně vymezenému a předem stanovenému cíli. Soudci legislativních soudců mají oproti soudům ústavním trochu horší postavení, jelikož jejich funkce je časově omezená. Není tedy doživotní jako u ústavních a soudcům v těchto instancích lze snížit během jejich funkčního období také plat, což se většinou u soudců ústavních soudů nestává a plat mají pořád neměnný. Mezi legislativní soudy můžeme zařadit například Vojenský odvolací soud (*Court of Military Appeals*) nebo i územní soudy (*Territorial courts*), které už většinou zanikly.⁸⁹

---

⁸⁶ Klempera. Ústava. [online]. Copyright © 2021 [cit. 2.11.2021]. Dostupné z: <http://klempera.tripod.com/usustava.htm>.

⁸⁷ WILSON, J. G. *Jak se vládne v USA*. 5.vyd. Praha: Victoria Publishing, 1995. ISBN: 80-85605-70-8. str. 211.

⁸⁸ BBC Czech. Průvodce politickým systémem USA. [online]. Copyright © 2021 [cit. 2.11.2021]. Dostupné z: http://www.bbc.co.uk/czech/specials/1836_us_government/page12.shtml.

⁸⁹ WILSON, J. G. *Jak se vládne v USA*. 5.vyd. Praha: Victoria Publishing, 1995. ISBN: 80-85605-70-8. str. 211.

V rámci jednotlivých států pak fungují státní soudy.⁹⁰ Není žádným tajemstvím, že některé státy USA mají zaveden trest smrti a jiné ne. Je velice zajímavé, že skoro tři čtvrtě států USA má zaveden trest smrti. Na druhou stranu se stále zhoršující se kriminalitou v USA, především ve velkých městech, se není čemu divit.

Nejvyšší soud

Nejvyšší soudní instancí v USA je Nejvyšší soud (*Supreme Court*), který lze najít v hlavním městě Washingtonu, D.C. Nejvyšší soud je nadřazen soudům nižší instance a proti rozhodnutí Nejvyššího soudu se nelze odvolat. Úkolem Nejvyššího soudu je kontrolovat, zda jsou zákony a jiné právní předpisy v souladu s Ústavou.

“Nejvyššímu soudu zasedá vždy jeden předsedající a osm dalších soudců. Ti jsou jmenováni prezidentem a schvalováni Senátem”⁹¹

Od roku 1869 zasedá Nejvyššímu soudu celkem 9 členů – předseda Nejvyššího soudu a dalších osm soudců. Oproti tomu v minulosti, přibližně v roce 1789, zasedalo Nejvyššímu soudu jen šest členů.⁹² Funkce soudců není nikterak časově omezená, pokud neodejdou do důchodu nebo neudělají nějaký prohřešek, za který by museli být odvoláni, ve své funkci jsou napořád. Členové jsou jmenováni prezidentem, jejich působení ve funkci však podléhá schválení horní komory Kongresu, tedy Senátu.

---

⁹⁰ Tady je dle mého názoru veliká diferenciovanost při rozhodování v konkrétních státech. Neboť v USA má každý stát své zákony, které platí pouze na jeho území, takže verdikt těchto státních soudů se bude lišit podle toho v jakém státě se nacházíte a jak přísné zákony tento stát má.

⁹¹ BBC Czech. Průvodce politickým systémem USA. [online]. Copyright © 2021 [cit. 2.11.2021]. Dostupné z: http://www.bbc.co.uk/czech/specials/1836_us_government/page11.shtml.

⁹² SELTENREICH, R. „Zakladatelský věk“: Federální soudnictví a ústavní problematika v USA na sklonku 18. a v první čtvrtině 19. století. Právník 7/2013. [online]. Copyright © 2021 [cit. 16.11.2021]. Dostupné z: https://www.ilaw.cas.cz/upload/web/files/pravnik/issues/2013/7/3.Seltenreich_7_2013.

3. Systém veřejné správy v USA

3.1. Definice pojmu veřejná správa

Nejdříve je potřeba vysvětlit samotný pojem správy, kdy „*správa je záměrná činnost nebo soubor takových činností, která sleduje dosažení určitého cíle. Je vykonávána v určitém organizačním systému a zaměřena na regulaci fungování tohoto systému. Správa bývá někdy označována jako určitý druh řízení.*“⁹³

Správu lze dále rozdělit na soukromou a veřejnou. Soukromá zavazuje jen ty osoby, které mají určitý vztah k dané správě. Jedná se například o správu různých sdružení, podniků atd.⁹⁴ Naopak veřejná správa spravuje „*veřejné záležitosti ve veřejném zájmu*“⁹⁵, což představuje zájem, který se zaměřuje na dobro veřejnosti a blahobyt společnosti nikoliv jen na zájem jednotlivců.⁹⁶ Veřejná správa je realizací výkonné moci státu a aplikuje právní předpisy.⁹⁷

3.2. Rozdělení veřejné správy v USA

Klasicky veřejnou správu lze dále rozdělit na samosprávu a státní správu, avšak v USA se v rámci veřejné správy je možné setkat i s třetí podsložkou a tou je federální správa. Samospráva představuje určitý celek, kdy si členové rozhodují o určitých záležitostech sami.⁹⁸ Státní správa je pak vykonávána na úrovních jednotlivých státních územích a naopak federální správa je vykonávána pro celou Unii jako celek. Rozdíl mezi státní správou a federální je hlavně v tom, že v USA má každý stát svou vlastní Ústavu a své zákony, což znamená, že každý stát má jiné

---

⁹³ Úvod do problematiky veřejné správy: Veřejná správa. Testovací server CDV [online]. Copyright © 2021 [cit. 16.11.2021]. Dostupné z: <https://turbo.cdv.tul.cz/mod/book/view.php?id=5959>.

⁹⁴ Úvod do problematiky veřejné správy: Veřejná správa. Testovací server CDV [online]. Copyright © 2021 [cit. 16.11.2021]. Dostupné z: <https://turbo.cdv.tul.cz/mod/book/view.php?id=5959>.

⁹⁵ Úvod do problematiky veřejné správy: Veřejná správa. Testovací server CDV [online]. Copyright © 2021 [cit. 16.11.2021]. Dostupné z: <https://turbo.cdv.tul.cz/mod/book/view.php?id=5959>.

⁹⁶ LOUŽEK, M. *Společné dobro – realita, nebo fikce?* E-logos. [online]. Praha: VŠE, 2012. [cit. 17.11.2021]. ISSN: 1211-0442. Dostupné z: <https://e-logos.vse.cz/pdfs/elg/2012/01/10.pdf>.

⁹⁷ KADEČKA S.; RIGEL, F. *Výkon státní správy – kompetence, odpovědnost.* [online]. Brno: 2009. cit. [cit. 17.11.2021]. Dostupné z: www.mvcr.cz/vykon-statni-spravy-kompetence-pdf. str. 4.

⁹⁸ Úvod do problematiky veřejné správy: Samospráva. Testovací server CDV [online]. Copyright © 2021 [cit. 17.11.2021]. Dostupné z: <https://turbo.cdv.tul.cz/mod/book/view.php?id=5959&chapterid=6111>.

fungování a jiná pravidla než ten druhý. Záleží hlavně na individuálnosti, tedy na ústavě a zákonech každého státu, neboť u některých členských států nejsou rozdíly tak patrné, avšak u některých jsou dosti markantní. Státní správa je uskutečňována jménem státu a v jeho zájmu. Federální správa je naopak realizována na území celé federace. V USA je uplatňován princip: „*Národní vláda a státní vlády jsou partnery, a proto se nemohou navzájem kontrolovat.*“⁹⁹

3.2.1. Federální správa Unie

V rámci federální správy, která spadá do moci výkonné, je nejvyšším představitelem prezident, jelikož vláda jako vrcholný orgán výkonné moci v USA neexistuje. Prezident jakožto jediný představitel výkonné moci má velice široké pravomoci, které lze najít především v článku 2 Ústavy.

Prezident má kolem sebe mnoho dalších důležitých lidí, kteří mu pomáhají v jeho povinnostech. Je zajímavé, že teprve v roce 1857 bylo hlavě státu dovoleno mít vlastního tajemníka, který by byl financován ze státní kasy. Možnost mít bodyguardy bylo možné až od začátku 20. století a „*vlastní rozpočet, resp. vlastní rozpočtovou kapitolu mohl poprvé předložit až v roce 1921, kdy byl přijat zákon o rozpočtu a kontrole jeho plnění (Budget and Accounting Act) a kdy byl zřízen Úřad pro rozpočet (nyní Úřad pro řízení a rozpočet – Office of Management and Budget)*“.¹⁰⁰

Dle Wilsona lze dnes prezidentovo okolí, tedy ty, kteří se podílí na prezidentových agendách, rozdělit do pomyslných třech skupin a to na: Úřad Bílého domu (v originále *White House Office*), Výkonný úřad (*Executive Office*) a Kabinet (*Cabinet*).¹⁰¹

Do oblasti Úřadu Bílého domu spadají nejbližší prezidentovi spolupracovníci. Mezi tento okruh lidí lze zařadit například prezidentova asistenta, poradce, zvláštního konzultanta či asistenta nebo dokonce radu. Tito členové jsou jmenováni samotným prezidentem, který si je sám vybírá, a jeho volba nepodléhá souhlasu zákonodárního sboru. Prezident tyto své „pomocníky“ může organizovat

---

⁹⁹ POSEY, R.B. *American Government*. 11.vyd. Lanham: Rowman and Allanheld, 1983. ISBN: 978-0822603726. str. 239.

¹⁰⁰ WILSON, J. G. *Jak se vládne v USA*. 5.vyd. Praha: Victoria Publishing, 1995. ISBN: 80-85605-70-8. str. 175.

¹⁰¹ WILSON, J. G. *Jak se vládne v USA*. 5.vyd. Praha: Victoria Publishing, 1995. ISBN: 80-85605-70-8. str. 175-176.

dvojím způsobem, a to buď metodou kruhovou nebo metodou pyramidovou. Kruhová metoda spočívá v tom, že ten, kdo vykonává pro prezidenta určitou záležitost, mu ji také přímo osobně předává, kdežto pyramidový způsob spočívá v tom, že pomocníci vykonanou agendu předají svému nadřízenému pracovníkovi, což je většinou vedoucí kanceláře, který ji pak předá prezidentovi. První zmíněná technika není tak častá a byla vykonávána například za prezidenta Roosevelta. Naopak druhá metoda pyramidová je častější a byla uplatňována za Reagana nebo například za prezidenta Bushe. Sekundární metoda je frekventovanější asi z důvodu, že k prezidentovi se dostávají informace již přetransformované vedoucím kanceláře, takže nejsou tak zmatené jako přímo od pomocníků, kdežto v kruhovém způsobu má prezident sice informace z první ruky, ale někdy je až příliš zahlcen různými informacemi od mnoha lidí a může z toho vzniknout i chaos. Do aparátu Bílého domu spadají také vyšší úředníci, kteří se „obvykle rekrutují z řad lidí, kteří prezidentovi pomáhali při volební kampani; prezident s nimi už dlouho spolupracoval a má v ně plnou důvěru.“¹⁰²

Výkonný úřad prezidenta zahrnuje instituce, které nesídlí přímo v Bílém domě, ale bývají většinou ve velmi těsném kontaktu s prezidentem. Na rozdíl od pracovníků v Úřadu Bílého domu, které si vybírá a jmenuje sám prezident, členy Výkonného úřadu prezidenta sice také jmenuje prezident, ale musí k tomu mít souhlas od dolní komory Kongresu. Mezi hlavní instituce Výkonného úřadu patří především:

- Úřad pro řízení a rozpočet (*Office of Management and Budget*) - OMB
- Ústřední zpravodajská služba (*Central Intelligence Agency*) - CIA
- Úřad personálního řízení (*Office of Personal Management*) - OPM
- Úřad obchodního představitele Spojených států (*Office of the U.S. Trade Representative*)

Nejdůležitější ze struktury tvořící Výkonný úřad prezidenta je pravděpodobně instituce Úřad pro řízení a rozpočet. Tento úřad byl vytvořen již v roce 1921, avšak pod jiným názvem. Dnešní název dostal až v roce 1970. Jedná se o nestrannickou organizaci. Hlavní funkcí tohoto úřadu je především shromažďování a také analýza dat, které předkládá prezident, jako je federální rozpočet Kongresu ke schválení.

---

¹⁰² WILSON, J. G. *Jak se vládne v USA*. 5.vyd. Praha: Victoria Publishing, 1995. ISBN: 80-85605-70-8. str. 176.

Mezi další činnosti, které tento úřad vykonává, patří mimo jiné také organizace a následné fungování výkonné moci, sestavování plánů na reorganizaci jednotlivých ministerstev a také se snaží získávat detailnější informace o vládních programech. Ve Výkonném úřadu prezidenta pracují většinou odborní a kvalifikovaní pracovníci především ze státní služby.¹⁰³

Kabinet zahrnuje především vedoucí představitele orgánu exekutivy, což znamená, že členové Kabinetu jsou většinou ti, kteří řídí nejvýznamnější orgány výkonné moci, tedy ministerstva. Vedoucí jednotlivých ministerstev jmenuje opět prezident, ale se souhlasem Senátu.¹⁰⁴

Kromě těchto zmíněných tří úřadů existuje dnes i další. Mezi ně patří například Úřad viceprezidenta (*Office of the Vice president*), Úřad první dámy USA (*Office of the first Lady*), Úřad pro vědu a techniku (*Office of Science and Technology Policy*)¹⁰⁵ nebo *General Services Administration* (GSA), což můžeme přeložit jako hlavní úřad státní správy.¹⁰⁶ Podle Cetkovské se dá tento úřad považovat za „centrální řídicí orgán zodpovědný za zakládající politiku, regulaci a dohled nad federálními správními úřady (kromě personálního) a zároveň je centrálním dodavatelem služeb, které jsou nákladově efektivní.“¹⁰⁷

Federální správa je kromě prezidenta jakožto hlavy federální vlády tvořena také patnácti ministerstvy¹⁰⁸:

- Ministerstvo bytové výstavby a rozvoje měst (zřízeno 1965),
- Ministerstvo dopravy (1966)
- Ministerstvo energetiky (1977),
- Ministerstvo financí (1789)
- Ministerstvo obchodu (1903)

---

¹⁰³ WILSON, J. G. *Jak se vládne v USA*. 5.vyd. Praha: Victoria Publishing, 1995. ISBN: 80-85605-70-8. str. 177.

¹⁰⁴ Prezident má však v rámci jmenování členů ministerstev omezené pravomoci, většinou jsou ostatní členové jmenováni někým jiným a prezident tak může jmenovat pouze nepatrnou část členů z ministerstev.

¹⁰⁵ Velvyslanectví USA v České republice. Federální vláda (The Cabinet) [online]. Copyright © 2021 [cit.20.11.2021]. Dostupné z: <https://cz.usembassy.gov/cs/federalni-vlada-usa/>.

¹⁰⁶ CETKOVSKÁ, P. *Veřejná správa v USA se zaměřením na E-Government*. Praha, 2007. Diplomová práce. Vysoká škola ekonomická. Národohospodářská fakulta. Hlavní specializace: veřejná správa a regionalistika. str. 17.

¹⁰⁷ CETKOVSKÁ, P. *Veřejná správa v USA se zaměřením na E-Government*. Praha, 2007. Diplomová práce. Vysoká škola ekonomická. Národohospodářská fakulta. Hlavní specializace: veřejná správa a regionalistika. str. 17.

¹⁰⁸ Velvyslanectví USA v České republice. Federální vláda (The Cabinet) [online]. Copyright © 2021 [cit.22.11.2021]. Dostupné z: <https://cz.usembassy.gov/cs/federalni-vlada-usa/>.

- Ministerstvo obrany (1943)
- Ministerstvo práce (1913)
- Ministerstvo pro záležitosti vojenských veteránů (1988)
- Ministerstvo spravedlnosti (1870)
- Ministerstvo školství (1979 - vzniklo rozštěpením původního jednotného Ministerstva zdravotnictví, školství a sociální péče)
- Ministerstvo vnitra (1849)
- Ministerstvo vnitřní bezpečnosti (2002 – zřízeno z důvodu teroristických útoků 11.září 2001 na světové obchodní centrum Dvojčata v New Yorku)
- Ministerstvo zahraničí (1789)
- Ministerstvo zemědělství (1862)
- Ministerstvo zdravotnictví a sociálních služeb (1979 – vzniklo rozštěpením původního jednotného Ministerstva zdravotnictví, školství a sociální péče)

Podle Cetkovské také mimo jiné federální správa spoléhá hlavně na státní a místní samosprávu, „*kteřé poskytují federálně dotované služby a programy veřejnosti. Dotace jsou převedeny na státní nebo místní úroveň a ta je vyplácí příjemcům nebo jimi hradí kapitálové projekty jako hlavní silnice a bydlení.*“¹⁰⁹ Autorka dále zdůrazňuje, že je také několik federálních aktivit a služeb, kterými federální správa ovlivňuje občany USA. Jsou jimi poštovní služba, služba státního příjmu z daní a dávek a úřad pro sociální bezpečnost. Cetkovská dále také dodává, že působnost federálních ministerstev a jiných orgánů je rozšířena po celé USA a rozsah jejich pravomocí se často odlišuje.¹¹⁰

3.2.2. Státní správa jednotlivých států

Každý stát z Unie má svou vlastní ústavu. Tyto nejvyšší právní dokumenty si mohou být mezi jednotlivými státy velmi podobné (nikdy však nebudou úplně

---

¹⁰⁹ CETKOVSKÁ, P. *Veřejná správa v USA se zaměřením na E-Government*. Praha, 2007. Diplomová práce. Vysoká škola ekonomická. Národohospodářská fakulta. Hlavní specializace: veřejná správa a regionalistika. str. 17.

¹¹⁰ CETKOVSKÁ, P. *Veřejná správa v USA se zaměřením na E-Government*. Praha, 2007. Diplomová práce. Vysoká škola ekonomická. Národohospodářská fakulta. Hlavní specializace: veřejná správa a regionalistika. str. 17-18.

stejně), nebo se mohou naopak naprosto odlišovat. Každý stát tak vystupuje jako samosprávná správní jednotka, která se řídí svojí ústavou a svými zákony.¹¹¹

Stejně jako celkově v Unii se i v rámci státu dělí politická moc na tři složky – na moc legislativní, soudní a výkonnou. U moci legislativní existuje zákonodárny sbor, který může být buď jednokomorový nebo klasicky dvoukomorový, který se dělí na dolní komoru (Sněmovna) a na horní komoru (Senát). Přičemž dnes je v rámci výkonné složky nejdůležitější guvernér, který je hlavou daného státu a musí také dle státních ústav reprezentovat stát navenek.¹¹² Guvernér je dnes volen přímou volbou občany daného státu na čtyři roky. Podle Diglera by se dalo říct, že vliv amerických guvernérů se může rozdělit na pomyslné tři složky a to na, „*sílu, vliv osobního charakteru a legislativní personalizace*“.¹¹³ Postavení této funkce se liší v každém státě, ale i tak má guvernér velmi významné pravomoci. K těm asi nejvýznamnějším patří navrhování rozpočtu daného státu, jmenování úředníků a možné vetování zákonů. Podle Matuly se dá vztah guvernéra a zákonodárneho sboru přirovnat ke vztahu prezidenta a Kongresu.¹¹⁴ Soudní moc má pak podobnou strukturu jako soudní moc federální s tím rozdílem, že soudci jsou v rámci států více voleni než jmenováni.

Každý stát v USA má svoje vlastní zákony, kterými je potřeba se řídit. Formen popisuje ve své knize kurióznost těchto zákonů, například pokud je na Vás vydán zatykač na Floridě a Vy přehnete například do Georgie, jste v bezpečí, jelikož floridský zákon v tomto státě již neplatí. Autor však dodává, že pokud je na Vás vydán mezinárodní zatykač pomůže Vám pouze emigrace z USA nebo obstarání si nové identity, což není v USA nic neobvyklého a je to zde poměrně běžné.¹¹⁵ Zajímavé je, že si každý stát stanovuje také svou vlastní výši poplatků a daní.

---

¹¹¹ Podle M. Matuly je státní správa ve Spojených státech amerických značně diferencovaná. Rozdíly mezi jednotlivými státy jsou velmi markantní a jsou větší než rozdíly mezi jednotlivými státy Evropské unie.

¹¹² FERGUSON, M.R. *The Executive Branch of State Government: People, Process and Politics*. Santa Barbara, 2006: ABC Clío. 1-800-368-6868. str. 32. Dostupné z: https://books.google.cz/books?id=BvoqyMXTVEAC&printsec=frontcover&dq=The+executive+branch+of+state+government&hl=cs&sa=X&redir_esc=y#v=onepage&q=The%20executive%20branch%20of%20state%20government&f=false.

¹¹³ DIGLER, R.J.; KRAUSE, G.A.; MOFFETT, R.R. „*State Legislative Professionalism and Gubernatorial Effectiveness, 1978-1991*“ Washington, 1995. Published By: Washington University. str.553. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/440193>.

¹¹⁴ Přednáška M. Matuly z Evropských ústavních systémů na ZČU. 9.12.2020. [online].

¹¹⁵ FORMEN, A. *Zapomeňte na Ameriku*. 1.vyd. České Budějovice: Nová Forma, 2012. ISBN: 978-80-7453-221-4. str. 15.

Formen dále poznamenává, že ne vždy má každý stát úplně logické zákony. Jako příklad uvádí situaci USA trvajících ještě do 50. let minulého století, kdy v té době ještě zde platila rasová diskriminace a k ní i příslušné zákony. Nebylo tedy nic neobvyklého, že například muž tmavé pleti nemohl k tanci vyzvat dívku s bílou pletí.¹¹⁶

Dnes by pravděpodobně taková situace určitě neprošla bez povšimnutí široké veřejnosti, natož v zákonech. V dnešní době by pravděpodobně takovýto počín odstartoval sérii velkých protestů jako například rabování nebo jiné násilné nepokoje.

Autor však dává za příklady i jiné situace, které se mu staly při jeho pobytu za "Velkou louží". Ku příkladu popisuje i případ, kdy byl samotný federální zákon v rozporu s tím státním. Stalo se to v souvislosti s mezinárodním řidičským průkazem, kdy podle federálních zákonů byl tento doklad platný, ale podle floridských zákonů nikoliv. Podle zákonů Floridy bylo toto řidičské osvědčení platné pouze po dobu 6 měsíců a floridský řidičský průkaz nebylo lehké si jako cizinec vůbec udělat.¹¹⁷

Asi nejzajímavějším zákonem v USA, který autor v knize popisuje, je tzv. „Zákon mytí rukou“. V USA údajně na každém veřejné toaletě lze najít tento zvláštní zákon, který zní takto: " *Všichni jsou povinni po každém použití WC umýt si ruce*"¹¹⁸. Tímto výčet velmi zajímavých zákonů z USA nekončí, například ve státě Alabama je zakázáno ublížit si na zdraví za účelem zbavení se povinnosti platit daně nebo na Aljašce nesmíte vystrkovat losa ven z pohybujícího se letadla či floridský zákon zakazuje mít pohlavní styk s dikobrazem.¹¹⁹

3.2.3. Samospráva

*„Místní samospráva má územní samosprávné celky vymezené na základě zákona a odvozené od uspořádání na státní úrovni".*¹²⁰ Územně samosprávné celky

---

¹¹⁶ FORMEN, A. *Zapomeňte na Ameriku*. 1.vyd. České Budějovice: Nová Forma, 2012. ISBN: 978-80-7453-221-4. str. 20.

¹¹⁷ FORMEN, A. *Zapomeňte na Ameriku*. 1.vyd. České Budějovice: Nová Forma, 2012. ISBN: 978-80-7453-221-4. str. 20.

¹¹⁸ FORMEN, A. *Zapomeňte na Ameriku*. 1.vyd. České Budějovice: Nová Forma, 2012. ISBN: 978-80-7453-221-4. str. 24.

¹¹⁹ USA-Avetour. Kuriózní zákony. [online]. Copyright © 2021 [cit. 22.11.2021]. Dostupné z: <https://usa.avetour.cz/kuriozni-zakony-v-americe-u-kterych-se-zasmejete.html>.

¹²⁰ CETKOVSKÁ, P. *Veřejná správa v USA se zaměřením na E-Government*. Praha, 2007.

Diplomová práce. Vysoká škola ekonomická. Národohospodářská fakulta. Hlavní specializace: veřejná správa a regionalistika. str. 19.

mají značné pravomoci, které jim udělila státní správa, což znamená, že zde budou opět rozdíly mezi jednotlivými samosprávami stejně jako u státních správ jednotlivých států Unie. Rozdíly se mohou týkat například financování, různých činností nebo odpovědnosti místní samosprávy v otázce vzdělávání v rámci základních a středních škol.¹²¹

Místní neboli územní samosprávu můžeme rozdělit na několik úrovní. Cetkovská ve své práci rozděluje místní samosprávu na celkem čtyři oblasti a to na¹²²:

- městská správa nebo municipalita (municipality, city),
- okresy (county),
- okrsky (township, town)
- školní a speciální oblasti (school district, special district).

Podle autorky mají města ve Spojených státech amerických daleko větší autonomii než samotné okresy a svým občanům poskytují širokou nabídku veřejných služeb. Dále pak americká města mohou provádět určitou činnost, pokud je v mezích zákona bez povolení státu nebo federace, musí se však řídit podle svých stanov (pokud je mají) nebo podle zákonů daného státu, kde se nacházejí. Orgány městské samosprávy jsou většinou: starosta, klasická městská rada nebo specifická městská rada, jejíž agendu vykonává manažer. Ve velkých městech bývá starosta volen přímo lidem a má velice silné postavení. V menších městech je pak volen městskou radou a nemá tak silné postavení. Ve středně velkých městech funguje princip specifické městské rady. V tomto případě městská rada jmenuje tzv. manažera, který spravuje městské záležitosti. Při výkonu těchto agend dohlíží na manažera zmíněná městská rada, která ho do funkce zvolila. V některých částech USA pak funguje dělení na okrsky, avšak jejich role čím dál tím více klesá.¹²³

---

¹²¹ CETKOVSKÁ, P. *Veřejná správa v USA se zaměřením na E-Government*. Praha, 2007. Diplomová práce. Vysoká škola ekonomická. Národohospodářská fakulta. Hlavní specializace: veřejná správa a regionalistika. str. 19.

¹²² CETKOVSKÁ, P. *Veřejná správa v USA se zaměřením na E-Government*. Praha, 2007. Diplomová práce. Vysoká škola ekonomická. Národohospodářská fakulta. Hlavní specializace: veřejná správa a regionalistika. str. 19.

¹²³ CETKOVSKÁ, P. *Veřejná správa v USA se zaměřením na E-Government*. Praha, 2007. Diplomová práce. Vysoká škola ekonomická. Národohospodářská fakulta. Hlavní specializace: veřejná správa a regionalistika. str. 19.

Dle Matuly je systém územní správy velmi diferenciovaný a v každém státě je různý počet stupňů samosprávy.¹²⁴ Základní jednotkou jsou však města (zhruba 19 000). Města mají různá postavení, jejich statuty bývají odlišné jako ve středověku a obvykle je to závislé na právní úpravě jednotlivých států. Města bývají většinou silně urbanizovaná a jsou většinou rozdělena na předměstí, kdy mezi těmito předměstími jsou velké rozdíly.¹²⁵ Existují zde i tzv. „township“, což nejsou tak velká města, jsou to spíše menší městečka bez předměstí. Dále zde existují také venkovské okresy, což nejsou klasické vesnice a je jich asi 16 000. Městskou správu můžeme rozdělit na pomyslné čtyři systémy a to na¹²⁶:

1. *Systém se silným starostou*

Starosta má v samosprávě stejné postavení jako prezident ve federaci nebo guvernér ve státu. Je volen většinou občany nezávisle na městské radě.

2. *Manažerský systém*

Starosta řídí většinou jednání městské rady. Také koordinuje a stanovuje směry správy. Konkrétní výkon správy však řídí manažer, kterému se říká tajemník.

3. *Systém se slabým starostou (evropský způsob)*

Městská rada volí ze svého středu starostu a ten je jí odpovědný. Starosta vede úřad, avšak do vedení tohoto systému mohou zasahovat i radní.

4. *Systém rad a komisí (britský systém)*

3.3. Financování veřejné správy a státní služba

Základem financování veřejné správy jsou stejně jako ve Velké Británii majetkové daně. Výraznou roli ve financování hrají také fondy, kdy jejich financování zasahuje do samostatnosti samosprávy. Fondy mají svou správu a jsou nezávislé. Fondy také poskytují účelové dotace, a tak se financování samosprávy ocitá pod větší kontrolou. Dotace jsou různé, bývají většinou významnou součástí rozpočtů městských samospráv. Většina dotací pochází od jednotlivých států (státní dotace) a jsou méně ovlivněny politickým zaměřením státu, týkají se spíše nepolitických funkcí a není tu velká rozdílnost názorů. V dotacích federace jsou

---

¹²⁴ Dalšími stupni pak uvádí distrikty (okresy) – vyšší stupeň a hrabství (county).

¹²⁵ Například si můžeme představit situaci v LA – Beverly Hills (bohaté) a Compton (chudé).

¹²⁶ Přednáška M. Matuly z Evropských ústavních systémů na ZČU. 9.12.2020.[online].

pak daleko větší rozdíly, záleží vždy na politice každého prezidenta, jak budou federální dotace vysoké.¹²⁷

Státní služba je stejná jako u Velké Británie. Existuje zde meritní systém. Úředníci jsou přijímáni dle své kvalifikace a není důležité, zda jejich praxe byla vykonávána ve státním sektoru, ale daleko důležitější jsou jejich zkušenosti. Stejně jako ve Velké Británii je zde uplatňováno vzdělávání úředníků, ale není zde ucelený organizovaný celostátní systém vzdělávání. V rámci státní služby¹²⁸ se uplatňují hlavně absolventi právnických a ekonomických škol.¹²⁹

---

¹²⁷ Přednáška M. Matuly z Evropských ústavních systémů na ZČU. 9.12.2020. [online].

¹²⁸ Není důležitý jen obor, ale i škola.

¹²⁹ Přednáška M. Matuly z Evropských ústavních systémů na ZČU. 9.12.2020. [online].

4. Sociálně ekonomické, demografické a kulturní problémy USA a jejich politická a veřejně právní řešení

4.1. Kriminalita a nepokoje v USA

Oproti roku 2020 došlo v roce 2022 ve Spojených státech amerických k rapidnímu vzrůstu násilných trestných činů. Podle zdroje České televize za tento jev můžou i různá protipandemická opatření, která mají vliv na každodenní život.¹³⁰

Problémová situace zvyšující se kriminality je patrná nejvíce ve velkých městech, hlavně v chudinských čtvrtích a na předměstích. Vraždy, loupeže, znásilnění, rvačky jsou zde na denním pořádku. Policisté proto přestali řešit kvůli této závažnosti i drobné přestupky a soustředí se jen na ty opravdu závažné násilné trestné činy.¹³¹

Odborníci tvrdí, že stále se zvyšující se kriminalita ve Spojených státech amerických není ničím neobvyklým zejména od přelomu osmdesátých a devadesátých let.¹³² Avšak tak razantní růst, které země zaznamenává v posledních dvou letech, nikdo nečekal.¹³³

V následujících podkapitolách této práce jsou proto popsány některé jednotlivé aspekty, které zapříčiňují nárůst kriminality a nepokojů v USA. Nejsou zde však popsány všechny příčiny, ale jen některé z nich, na jejichž problematiku by se v dnešní době měla tato země zaměřit a pokusit se je alespoň určitým způsobem vyřešit.

4.2. Rasová nesnášenlivost

Spojené státy americké se potýkají se stále se zvyšující kriminalitou a různými nepokoji hlavně mezi obyvateli černé a bílé rasy. Ve 21. století by se mohlo zdát, že problém rasové nesnášenlivosti je už minulostí, ale bohužel je čím

---

¹³⁰ Česká televize. ČT24. V USA raketově roste násilná kriminalita. Experti vidí příčinu v proti pandemických opatřeních. [online]. Copyright © 2021 [cit. 27.11.2021]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3354074-v-usa-raketove-roste-nasilna-kriminalita-experti-vidi-pricinu-v-protiepidemickych>.

¹³¹ ŠOPOR, M. *Americký deník*. 1.vyd. Brno: CPress, 2021. ISBN: 978-80-264-3902-8. str.77-79

¹³² V těchto letech se začíná na americkém trhu objevovat nová nebezpečná droga Crack, která ovlivní osudy mnoha lidí.

¹³³ Česká televize. ČT24. V USA raketově roste násilná kriminalita. Experti vidí příčinu v proti pandemických opatřeních. [online]. Copyright © 2021 [cit. 27.11.2021]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3354074-v-usa-raketove-roste-nasilna-kriminalita-experti-vidi-pricinu-v-protiepidemickych>.

dál více případů přicházejících z médií, které potvrzují pravý opak. Není tajemstvím, že ještě na přelomu padesátých a šedesátých let byla rasová diskriminace v USA všudypřítomná a nebylo nic neobvyklého, pokud v restauraci odmítl bílý prodavač obsloužit obyvatele černošského původu. A pokud ho však prodavač bílého původu „z dobré vůle“ obsloužil, černošský obyvatel si musel vzít jídlo s sebou a najíst se venku, jelikož nemohl sedět u stolu s bílými obyvateli.¹³⁴ Přemysl Tvaroh, který působil jako reportér v USA v padesátých a šedesátých letech, popisuje i situace, kdy na stejné pracovní pozici měli dva zaměstnanci rozdílnou pracovní mzdu (téměř poloviční) z důvodu, že jeden z nich byl „černý“ a druhý „bílý“.¹³⁵

V dnešní moderní stále vyvíjející se společnosti by se jistě očekávalo, že takové to diskriminační spory mezi obyvatelstvem budou již minulostí, ale opak je pravdou. Dnes jsou rasové problémy (hlavně na území USA) na denním pořádku. Jen však s tím rozdílem, že ne vždy ve všech případech je bílá rasa již tou nadřazenou, jak tomu bylo v letech minulých. Mnohdy jsou totiž spory velmi nerozhodné a není jasné, který příslušník etnika je na vině a který ne.

Zde bych ráda popsala několik případů z nedávné doby, které se staly v USA a které rozdělily společnost, nejenom americkou, ale i celosvětovou na dva tábory. Jedni stojí na straně „černých“, jelikož jsou dle nich tou utlačovanou rasou, a druzí stojí na straně „bílých“, protože ti si naopak myslí, že příslušníci bílé rasy jsou dnes ti, kdo jsou utlačováni.

Velmi medializovaná a celosvětově probíraná byla kauza z roku 2020, která vyvolala velké nepokoje z důvodu úmyslného zabití příslušníka černé pleti Georga Floyda bílým policistou Derekem Chauvinem. Celý případ se odehrál v květnu 2020 ve městě Minneapolis ve státě Minnesota. Incident začal tím, že šestačtyřicetiletý Floyd si šel koupit do místního obchodu cigarety, avšak místní obsluha zastávala podezření, že Floyd jim při platbě předložil padělanou bankovku, a proto na místo zavolala policii. Policejní hlídka, která přijela, byla tvořena policisty Derekem Chauvinem, Alexanderem Kuengem, Thomasem Lanem a Tou Thaonem. Podle policejního mluvčího začalo vše tím, že policisté zadrželi Floyda

---

¹³⁴ TVAROH, P. *Tam v Americe*. Praha: Nakladatelství politické literatury, 1962. ISBN: 25-132-62. str. 81.

¹³⁵ TVAROH, P. *Tam v Americe*. Praha: Nakladatelství politické literatury, 1962. ISBN: 25-132-62. str. 86-87.

u jeho vozidla, když se chystal odjet. Podezřelý byl prý pod omamnými látkami a nechtěl vystoupit ze svého vozu. Policisté mu proto nasadili pouta, aby nekladl žádný odpor a vzali ho do policejního auta. Floyd však prý kladl značnou rezistenci vůči policistům a tvrdil, že se bojí a nechce být jimi zastřelen, dále několikrát opakoval, že se mu při vstupování do auta velmi špatně dýchá a vzápětí při usedání do policejního vozu vypadl druhou stranou z vozu ven. Po tomto pádu na něj zaklekl policista Chauvin a několik minut klečel Floydovi na krku i přes jeho nářky a prosby, že nemůže dýchat a začíná se dusit. Z místa incidentu, kdy bělošský strážce zákona klečí údajnému černošskému pachateli na krku, vzniklo amatérské video, které rozpoutalo vlnu protestů a nevole. Po několika minutách Floyd přestal naléhat, aby z něj policista slezl, přestal dýchat a zemřel. Chauvin ale údajně ani po tomto incidentu z Floyda neslezl a pořád klečel na jeho krku.¹³⁶

Nařízená pitva pak ukázala, že Afroameričana Georga Floyda zabil nejenom zásah policisty, ale také přítomnost omamných toxických látek v jeho krvi, které měly velký vliv na jeho zdravotní stav. Po uniknutí záběru z místa činu se po celém USA strhla vlna nevole a protestů proti policejnímu zásahu. V několika amerických městech a velkoměstech začalo také rabování, vykrádání, ničení majetku atd.

Jeden tábor lidí požadoval okamžité zatčení Chauvina a jeho odsouzení za úmyslnou vraždu z důvodu rasové nesnášenlivosti, jelikož se domnívali, že kdyby Floyd byl bílé pleti, celý incident by se odvíjel a následně také dopadl zcela jinak. Druzí však měli za to, že Chauvin konal jen svou práci a zadržel recidivistu, který v minulosti měl četné problémy se zákonem. V dubnu tohoto roku rozhodl soud ve prospěch zavražděného Floyda a Chauvina odsoudil za vraždu na dvacet dva a půl roku ve vězení.¹³⁷

Tento případ, který vzbudil pozornost veřejnosti, není ničím ojedinělým. V minulosti již došlo k podobným případům s rasistickým podtextem, které vyvolaly velké nepokoje mezi obyvatelstvem. Velmi známý případ pochází z roku 2014 z New Yorku, kde při policejní akci byl zabit Eric Garner. Policisté Garnera obvinili, že prodává načerno cigarety, když se Garner bránil, že nic neudělal, jeden z policistů mu zasadil chvat tzv. "kravatu". Policisté se snažili Garnera zpacifikovat

---

¹³⁶MPRNews. The killing of George Floyd. [online]. Copyright © 2021 [cit. 29.12.2021]. Dostupné z: <https://www.mprnews.org/crime-law-and-justice/killing-of-george-floyd>.

¹³⁷BBC News. George Floyd Murder: Derek Chauvin sentenced to over 22 years.. [online]. Copyright © 2021 [cit. 29.12.2021]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-57618356>.

právě tímto škrcením, a i přes prosby Garnera k policistům, že již nemůže dýchat, škrcení nepřestalo a Garner se o několik chvil skácel k zemi a v důsledku tohoto incidentu zemřel.¹³⁸

Nebo další nechvalně proslulý případ se stal ten samý rok v Missouri, kdy byl osmnáctiletý černošský mladík Michael Brown zastřelen bílým policistou za nejasných okolností.¹³⁹ O rok později v Marylandu zemřel na následky zatčení (zlomením krčních obratlů) dvacetipětiletý černošský příslušník Freddie Gray.¹⁴⁰ Nebo v roce 2016 opět v Minnesotě byla zastřelena žena bělošského původu Justine Damondová, která si sama přivolala policejní hlídku, neboť měla podezření, že v jejím okolí se objevuje sexuální násilník, který ji pronásleduje. Damondová se při příjezdu hlídky vydala k policejnímu vozidlu, v tu chvíli však policista černošského původu rozbil okýnko a vystřelil a zasáhl Damondovou, která na následky zranění zemřela. Policisté z hlídky se hájili tím, že si mysleli, že jde o hledaného násilníka, a proto jeden z nich střílel.¹⁴¹ V březnu minulého roku pak policie při razii v bytě ženy afroamerického původu Breonny Taylorové omylem tuto ženu zastřelila při potyčce mezi samotnou policií a přítelem B. Taylorové, který byl podezřelý z pašování drog.¹⁴²

Možné řešení

Takovýchto podobných případů existuje nespočet, ale vždy mají jedno společné – tyto kauzy totiž vždy vzbudí mezi lidmi daleko větší rozruch, než kdyby se ten samý incident stal mezi příslušníky stejné pleti. Lidé si vždy povšimnou toho, když se takový to trestní čin stane mezi tzv. „barevnými“. Otázkou je, jak dlouho ještě bude trvat, než se občané nesteréjné barvy pleti začnou navzájem tolerovat a

---

¹³⁸ Lidovky. Svět. [online]. Copyright © 2021 [cit. 30.12.2021]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/svet/nemuzu-dychat-prosil-american-policisty-ti-ho-skrtili-dal.A140722_161807_ln_zahranici_msl.

¹³⁹ BBC News. Michael Brown: Ferguson officer won't be charged for 2014 killing. [online]. Copyright © 2021 [cit. 30.12.2021]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-53603923>.

¹⁴⁰ CBS News. Freddie Gray fallout in Baltimore. Copyright © 2021 [cit. 30.12.2021]. Dostupné z: <https://www.cbsnews.com/freddie-gray-baltimore/>.

¹⁴¹ The Guardian. Police officer who fatally shot Justine Damond gets nearly five years in prison. Copyright © 2021 [cit. 30.12.2021]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/us-news/2021/oct/21/justine-damond-police-officer-mohamed-noor-sentenced>.

¹⁴² CNN. Trial for former officer charged in connection with Breonna Taylor's shooting pushed to 2022. Copyright © 2021 [cit. 30.12.2021]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2021/04/25/us/breonna-taylor-shooting-brett-hankison-trial-pushed-back/index.html>.

uznávat a brát toho příslušníka jiné rasy na stejné úrovni jako jsou oni sami. Dnešní situace je jistě daleko lepší než v minulých letech, kdy především černé obyvatelstvo bylo velmi ponižováno bílým obyvatelstvem a mnohdy se k nim právě bílí chovali velmi nevhodně, až v jistých případech nelidsky, ale stále není bohužel tato situace ideální a vyřešena. Je tedy jistě na čase, aby lidstvo (nejenom ve Spojených státech amerických) přestalo už konečně ve dvacátém prvním století řešit, nejenom jakou kdo má pleť, ale i další aspekty například – pohlaví, náboženství atd. Neboť už bylo jistě dost takových zbytečných problémů, které rozdělují veřejnost místo toho, aby ji sjednocovaly, a které ve většině případů mají velmi fatální následky.

Velkým zlomovým okamžikem v politických sférách bylo zvolení prvního afroamerického prezidenta Baracka Obamy, který se u mnohých obyvatel těšil velké přízni a oblibě. Dalším předpokládaným krokem do budoucna v nejvyšších politických kruzích je pak zvolení do postu prezidentky nynější viceprezidentku černošského původu Kamalu Harrissovou. Takovéto kroky by jistě mohly daleko více stmelit americkou rozpolcenou společnost, jelikož se ukazuje, že opravdu není důležité, jakou kdo má barvu pleti, ale jakými osobními vlastnostmi se konkrétní kandidát vyznačuje. Takovou to všeobecně známou věc by si lidstvo mělo už ve 21. století vzít k srdci a řídit se jí.

4.3. Přistěhovalci

Spojené státy americké již od pradávna řeší velký problém s migranty, především z méně rozvinutých zemí z celého světa. K celosvětové migraci do USA dochází již od 19. století, zejména ve čtyřicátých letech devatenáctého století, kdy pro přistěhovalce znamenala tato země vidinu větší svobody a liberalismu skoro ve všech oblastech života.¹⁴³

I dnes stále více lidí se sem stěhuje za vidinou lepšího života. Avšak zda tento vysněný život zde najdou, je už individuální otázkou. V USA existuje mnoho přistěhovaleckých menšin žijících po celém území. Mezi početné přistěhovalecké skupiny patří Hispánci a Mexičané. Právě Hispánci jsou považováni za jedno z největších etnik, které se v posledních letech velmi rozrůstá. V Kalifornii dokonce

---

¹⁴³ HOFSTADTER, R. *Social Darwinism in American thought*. Boston: Beacon Press, 1992. ISBN: 0807055034. str. 13-15.

v roce 2020 překročili svým zastoupením i počet bělošských obyvatel (Hispanci 39,4 %; běloši 34,7 %). Nejenom ve slunném státě Kalifornie, ale i napříč celými Spojenými státy klesl podíl bělošského obyvatelstva v roce 2020 na 57,8 %, kdy oproti minulým deseti letům bylo procento bělošského obyvatelstva o něco větší - 63,7 % (2010) a mezi roky 2000-2010 bylo toto číslo až kolem 75,1 %. I přes tento fakt zůstává bělošské obyvatelstvo dominantní skupinou převažující nad etnickými menšinami, i když počet příslušníků těchto menšin neustále roste.¹⁴⁴

Problémy – přistěhovalci a gangy

Velmi ostrou kritikou k migrantům, hlavně k mexickým migrantům, se netají bývalý americký prezident Donald Trump, který v minulosti pronesl: *“Když sem Mexiko posílá své lidi, tak sem neposílá své nejlepší. Neposílá vás. Posílá lidi, kteří mají hodně problémů, a ti sem tyto problémy přinášejí. Přinášejí drogy. Přinášejí kriminalitu. Jsou to násilníci. A někteří, předpokládám, jsou dobří lidé.”*¹⁴⁵

S příchodem nového prezidenta Joe Bidena to vypadalo, že se situace pro migrantské skupiny z Mexikalepší. Neboť v únoru roku 2021 kabinet Bidena zrušil kontroverzní imigrační program Trumpa z roku 2019 vedený právě proti mexickým přistěhovalcům s názvem „ZŮSTAŇTE V MEXIKU“. Avšak na podzim roku 2021 přišla z USA zpráva, že Bidenova vláda se plánuje k tomuto programu znovu vrátit a znovu ho zavést.¹⁴⁶

Na druhou stranu je potřeba říct, že ani přistěhovalecké skupiny to nemají ve Spojených státech amerických lehké. Dokazuje to i výpověď potomka polských přistěhovalců (nechce z důvodu ochrany být jmenován), který žije v Mexické čtvrti v Los Angeles. Tento občan tvrdí, že jeho prarodiče přišli do USA během 2. světové války, postupně se vypracovali na velmi slušné pozice, ale i když měli dobře placenou práci, nikdy si nemohli dovolit pořídit lepší bydlení než v chudinské čtvrti,

---

¹⁴⁴ Novinky.cz. Sčítání lidu v USA: Poprvé klesl počet bělochů. V Kalifornii převládli Hispanci. [online]. Copyright © 2021 [cit. 28.12.2021]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/zahranicni/amerika/clanek/scitani-lidu-v-usa-poprve-klesl-pocet-belochu-v-kalifornii-prevladli-hispanci-40369013>.

¹⁴⁵ ŘEZNÍČEK, M. *Rozpojené státy: Amerika nejen televizní kamerou*. 1.vyd. Praha: Argo, 2020. ISBN: 978-80-2573-103-1. str. 94.

¹⁴⁶ Echo 24.cz. „Zůstaňte v Mexiku.“ Bidenova vláda obnoví Trumpovu migrační politiku. [online]. Copyright © 2021 [cit. 12.11.2021]. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SSEmh/zustante-v-mexiku-bidenova-vlada-obnovi-trumpovu-imigracni-politiku>.

kde žili společně s jinými přistěhovaleckými menšinami. Zároveň také tvrdí, že většinou si přistěhovalci mezi sebou pomáhají a nemají mezi sebou sebemenší problém. Vzápětí však dodává, a tím nepřímo potvrzuje výroky Trumpa o mexických přistěhovalcích, kdy tvrdí, že největší problémy jsou právě s příslušníky z hispánských a mexických skupin, jejichž členové jsou velmi agresivní a jsou to horké hlavy, jenž řeší všechno fyzickým násilím. Sám tvrdí, že pokud žijete v takovéto přistěhovalecké čtvrti celý život, zvyknete si na to, avšak smrt čeká na každém rohu a nevíte, zda právě dnes si nevybrala vás. Sám uvádí, že on sám spí se zbraní pod polštářem a nepřijde mu už to divné. Tvrdí, že nikdy nevíte, co se stane a kdo přijde. Prostě pokud nebydlíte v bohaté čtvrti, tak na chudších předměstích vládne zákon ulice, tedy spíše zákon, který si upravil podle sebe gang, který v té čtvrti vládne.¹⁴⁷

Ojedinelé nejsou ani případy, kdy jsou migranti ve Spojených státech amerických nelegálně a skrývají se zde tajně, jelikož jde většinou o osoby s bohatou trestní minulostí, které právě proto nedostaly povolení k pobytu. Například v říjnu roku 2021 byl ve Filadelfii takto odhalen jeden muž, který v současné době, kromě nelegálního pobytu na území USA, řeší i problém s jiným trestním činem, který spáchal. Třináctého října roku 2021 tento muž znásilnil ve vagonu metra ženu. Nejděsivější na celé kauze je to, že v tu chvíli byl vagon plný jiných spolucestujících, avšak nikdo se této ženě nepokusil ani pomoci, natož přivolat policii. Ba naopak někteří účastníci si tento incident točili na své mobilní telefony, jak ukázaly později záznamy z bezpečnostních kamer. Policii musel přivolat až zaměstnanec dopravního podniku. Muž ženu znásilňoval čtyřicet pět minut. Po zveřejnění celé této ohavné kauzy se zvedla značná nevole nejenom ze strany široké veřejnosti, ale i ze strany zástupců a spolků, zabývajících se ochranou práv žen. Mnoho lidí odsuzovalo chování přihlížejících cestujících, kteří jsou vizitkou upadající americké společnosti. Vedoucí organizace „Práv žen“ dokonce uvedla, že dnešní americká společnost je v naprostém úpadku a je nejvyšší čas se znovu vzpamatovat. Zároveň tato žena vyzývá federální představitelé, aby se snažili udělat něco s bezpečností, která panuje v amerických městech, jelikož když se něco takového stane už i na veřejném místě, je to obrovský problém nejenom společnosti,

---

¹⁴⁷ Rozhovor s M. Šoporem. *Spí s nabitou pistolí pod polštářem – Život běloha v Mexické čtvrti*. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=QFXHDdParEs>.

ale i státu, který je za to zodpovědný, a společnost je následně vizitkou fungování celého systému, který selhal.¹⁴⁸

Kromě problémových přistěhovaleckých menšin operuje na území USA také několik nebezpečných gangů. Členové těchto gangů pocházejí většinou právě z chudých rodin nebo z rodin amerických přistěhovalců. Asi nejvíce mediálně známé jsou v posledních letech gangy *Crips* a *Blood*, jenž se vyskytují na území kalifornského Los Angeles. Tyto dvě gangsterské skupiny donedávna mezi sebou vedly četné boje a jejich členové se nesnášeli na život a na smrt. Vzájemné vraždění členů mezi těmito gangy bylo na denním pořádku, ale v poměrně nedávné době oba gangy alespoň na chvíli spojila nedávná smrt rapera Nipseyo Husslea. Hussle byl v rané době svého dospívání také členem jednoho ze zmíněných gangů a poté co se stal slavným a bohatým, apeloval na to, aby tyto gangsterské tábory přestaly proti sobě zbrojit, jelikož sám věděl, jak to v těchto pouličních zločineckých vodách chodí. Toto jméno široké veřejnosti pravděpodobně nebude nic říkat, ale pro oba gangy to byl jakýsi zemský Bůh. Znal praktiky těchto pouličních „sekt“ a bojoval za to, aby gangy obecně vymizely a „nenaverbovaly“ do svých řad mladé lidi a hlavně, aby tyto dvě gangsterské skupiny proti sobě přestaly útočit. Je paradoxní, že tato idea se mu za jeho pozemského života nedařila moc prosadit, ale teprve až jeho smrt zapříčinila, aby tyto dvě válečné protistrany dokázaly alespoň na určitou dobu zapomenout na spory mezi sebou a dokázaly spolu jít bok po boku uctít jeho památku k jeho obchodu, kde byl zastřelen.¹⁴⁹

Šopor dále uvádí, že problematika takovýchto gangsterských skupin je teď v USA, hlavně ve velkých městech, velmi diskutovaným a problémovým tématem. Do „Města andělů“ neustále proudí další přistěhovalci, kteří s sebou přinášejí i nová pravidla. Operují zde i gangy jako jsou MS13 (*Mara Salvatrucha*), původem ze Salvadoru nebo gang KAM (*Krazy ASS Mexicans*) z Mexika či WF (*White Fence*). Pouliční gangy v los angelských čtvrtích nastavují svá pravidla, kterými se musí její obyvatelé řídit, i když nechtějí. Svá území si velmi často značí nejrůznějšími graffiti nebo nápisy. Bohužel gangy se cítí být čím dál tím silnější, a proto svou

---

¹⁴⁸ CBS Philly. Preliminary Hearing For Fiston Ngoy, Man Charged In SEPTA Train Rape, Will Be Continued At Later Date. [online]. Copyright © 2022 [cit.2.1.2022]. Dostupné z: <https://philadelphia.cbslocal.com/2021/11/08/fiston-ngoy-septa-assault-el-train-delaware-county-pennsylvania-upper-darby/>.

¹⁴⁹ Rozhovor s M. Šoporem. *Území gangu Crips – Tady byl zastřelen Nipsey Hussle*. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=VoNEN_RiZpU.

moc neuplatňují už jen ve „svých“ čtvrtích, ale i na nejbohatších předměstích. Jako příklad autor uvádí situaci, kdy gang ze čtvrti *South Central* si nově vytipovává bohaté lidi především ze čtvrtí *Melrose Ave* nebo *Beverly Hills*, vždy se soustředí na jeden konkrétní druh zboží a tím jsou hodinky značky *Rolex*. Situace je již na tolik vážná, že o ní píšou každý druhý den i místní noviny. V jeden jediný den se podařilo gangsterům ze *South Centralu* okrást a postřelit otce od rodiny, který vycházel z klenotnictví, právě se svou manželkou a dítětem. Zaútočili na něj dva maskovaní muži, kteří se mu snažili vytrhnout hodinky a klenoty z ruky, a při té příležitosti ho stačili ještě postřelit a ujet z místa činu. O několik hodin později údajně tito samí lupiči zaútočili na jinou svou oběť, tentokrát ne na ulici, ale dokonce v restauraci, když vtrhli do jednoho luxusního podniku na *Melrose Ave* a snažili se jednomu zákazníkovi strhnout hodinky značky *Rolex* z ruky.¹⁵⁰

Autor přidává i další incident spojený právě s gangy: „*Pamatuji si, že na Skid Row v Downtownu to gangy dotáhli ještě dál. Ačkoliv na ploše pouze několika málo bloků můžeme najít více než 5000 lidí, kteří spí na chodníku ve stanech, v celé oblasti je pouze devět „záchodů“.* A gangy začaly i za jejich použití vybírat peníze. Gangy jsou zkrátka v LA stále aktivnější a přizpůsobily se dobře – mohli bychom mluvit o nich hodiny.“¹⁵¹

I toto jsou dnešní Spojené státy americké – především situace ve čtvrtích a předměstích velkých měst.

Možné řešení

Je otázkou, pokud Spojené státy americké budou stále více přijímat přistěhovalce z takovýchto zemí, jestli se situace nebude velmi rapidně zhoršovat (viz problémy mezi jednotlivými přistěhovaleckými skupinami, vznik gangů, nelegální obchod se zbraněmi a drogami atd.). Neboť ne všichni migranti, kteří budou chtít vstoupit na území USA budou hodní a spořádaní lidé, ale budou to v mnoha případech lidé, kteří nebudou mít čisté úmysly. Samozřejmě tato idea není myšlena tak, že všichni přistěhovalci jsou zlí občané, ale opravdu slušných lidí, kteří by se chtěli žít poctivě a kteří by se dokázali podrobit kultuře a pravidlům společnosti cizí země, bude v dnešním světě, daleko méně než v minulosti. Bohužel

---

¹⁵⁰ ŠOPOR, M. *Americký deník*. 1.vyd. Brno: CPress, 2021. ISBN: 978-80-264-3902-8. str.54-79.

¹⁵¹ ŠOPOR, M. *Americký deník*. 1.vyd. Brno: CPress, 2021. ISBN: 978-80-264-3902-8. str.68.

takových to přistěhovalců začíná být v USA čím dál více. Tito lidé si často nastavují a praktikují svá vlastní pravidla a práva, převzaté většinou z jejich zemí, i když ví, že jsou to právě oni, kdo by se měli podřídit americké kultuře, a ne americká společnost jim. Otázkou je, jak se s tím sžívají američtí občané, kteří žijí s takovými lidmi na stejných předměstích a ve stejných čtvrtích. Možná by nebylo ke škodě posílit v chudinských a přistěhovaleckých čtvrtích policejní hlídky, které by alespoň trochu mohly dbát na pořádek a bezpečnost v těchto lokalitách. Nebo se určitým způsobem pokusit nastavit taková pravidla, která by tyto problémové přistěhovalce usměrnila. Například pokud dotyčný přistěhovalec neudělá za měsíc žádný přestupek, město mu dá za jeho „slušné“ chování, nějaký finanční příspěvek atd. Úplně nejlepší by však bylo, kdyby se v americké společnosti přestaly dělat rozdíly, kdo je přistěhovalec a kdo není, jelikož by to dle mého názoru vyřešilo mnoho problémů, avšak si myslím, že to už dnes nejde, jelikož velké přistěhovalecké skupiny jsou si jisté svým postavením a nebojí se ničeho.

Proti přijímání nových přistěhovalců byl v minulosti bývalý prezident Donald Trump, který se snažil o prosazení tvrdé deportace nelegálních přistěhovalců. V roce 2018 zavedl program tzv. „*nulové tolerance*“, kdy imigranti, kteří neměli vyřízené potřebné doklady, aby mohli být legálně v Unii, museli neprodleně opustit území Spojených států amerických. Mnohdy se toto opatření týkalo rodin s dětmi, jimž tímto aktem hrozilo násilné oddělení od dětí nebo jiných příbuzných. V červnu roku 2018 Trump proto podepsal nový dekret, který byl o něco mírnější a neumožňoval takovýmto způsobem rozvrácení rodin s dětmi.¹⁵² Trump za svého působení v Bílém domě nechal mimo jiné také postavit několika kilometrovou zeď právě na hranicích USA s Mexikem.¹⁵³

Při zvolení nového prezidenta Joe Bidena se zdálo, že migrantům bude svítat na lepší časy, i to tak po usednutí Bidena do prezidentského křesla vypadalo. V druhé polovině roku 2021 však začal Joe Biden zavádět zpět některá opatření Trumpovy politiky proti migrantům (viz program *Zůstaňte v Mexiku*). Uvidí se tedy do budoucna, jak se situace pro migranty bude vyvíjet, zda na tom budou o něco lépe než dříve nebo ne.

---

¹⁵² BBC News. Migrant children in the US: The bigger picture explained[online]. Copyright © 2022 [cit.3.1.2022]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-44532437>.

¹⁵³ BBC News. Trump wall: How much has he actually built? [online]. Copyright © 2022 [cit.5.1.2022]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-46824649>.

4.4. Bezdomovectví a drogově závislí

Za občana bez domova lze dle české právní úpravy – zákona č. 108/2006 o sociálních službách považovat „člověka, který je označen jako osoba bez přístřeší či jako osoba v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení“¹⁵⁴.

Americké bezdomovectví se stalo národním problémovým fenoménem již v 70. letech 20. století.¹⁵⁵

Petr Vašát ve své práci následně poznamenává: *“Osmdesátá léta byla nicméně klíčová ve vztahu k bezdomovectví ještě v jednom ohledu. Rapidně se zvyšující počet bezdomovců a jejich celková demografická proměna, kterou vládní představitelé nedokázali dobře zareagovat, daly vzniknout do té doby neočekávanému fenoménu - jejich mobilizaci.”*¹⁵⁶

Právě tato zmíněná mobilizace trvá dodnes a stále více se bohužel navyšuje.

Velkým problémem, který mnoha (zejména českým) občanům zůstává v médiích skryt, je obrovská potíž celých Spojených států (především velkých měst) s drogově závislými lidmi a lidmi bez domova. Například u Downtownu (centra) Los Angeles lze spatřit na jedné straně vysoké mrakodrapy, velká impéria, banky, bohaté společnosti, zkrátka opravdu bohatě vypadající centrum velkoměsta, které je snem jakéhokoliv města, jen co se však zabočí za roh ulice, naskytne se výhled na stanové městečko bezdomovců. Jeden stan vedle druhého, všude se válející odpadky, jehly, injekční stříkačky. Šopor ve svých reportážích reaguje na to, že město o tomto problému samozřejmě ví a jediné, co proto dělá, nebo vlastně jediná pravomoc, jakou má vedení města a potažmo i strážci zákona je, že mohou pouze ráno těmto “stanovým lidem” říct, ať si ráno své provizorní obydlí uklidí a bezdomovci to opravdu musí udělat, ale večer už jsou zase zpět na svém místě a takovýto scénář se opakuje každý den.¹⁵⁷

---

¹⁵⁴ DIRGA, L. *Fenomén bezdomovectví: Případová studie klientů organizace Naděje*. [online]. Copyright © 2021 [cit. 30.12.2021]. Dostupné z: <https://dspace5.zcu.cz/bitstream/11025/6266/1/Dirga.pdf>.

¹⁵⁵ HÁLOVÁ, A.; KRUMPOVÁ, H. *Bezdomovectví v USA*. Prezentace powerpoint. [online]. Copyright © 2021 [cit. 30.12.2021]. Dostupné z: https://web.etf.cuni.cz/ETFN-644-version1-bezdomovectvi_v_usa.pdf.

¹⁵⁶ VAŠÁT, P. *Studium bezdomovectví v USA: Inspirace pro výzkum v České republice*. Praha: Český lid, 2012. [online]. Copyright © 2021 [cit. 30.12.2021]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/281641082_Studium_bezdomovectvi_v_USA_Inspirace_pro_vyzkum_v_Ceske_republice.

¹⁵⁷ Rozhovor s M. Šoporem. *Hollywood je oficiálně ghetto – Neskutečná proměna města*. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=GHo_K3vYiP4.

Autor dále také uvádí, že tato problematika je ve městě čím dál tím horší a stanových obydlí stále více přibývá. Nejhorší na tom podle něj je, že v těchto „slumech“ bydlí i lidé, kteří by se mohli vrátit zpět do normálního života, jen kdyby chtěli, avšak oni ztratili jakoukoliv chuť začlenit se zpět do běžné společnosti a tento život jim naopak vyhovuje. Neboť nemusí de facto nic – nemusí chodit do práce, nemusí platit daně, nemusí platit ani za sprchu – na ulici mají přístupný hydrant, potřebu mohou vykonat za svým stanem, jídlo si mohou najít v přetékaných odpadkových koších nebo si na něj mohou vyžebrať atd.¹⁵⁸

Šopor také poznamenává, že tento problém není pouze problémem Los Angeles, ale je to problém většiny amerických měst, což lze vidět i v San Francisku, kde tento autor dělal rozhovory i s takovými lidmi. Naopak vyzdvihuje město Dallas nacházející se v Texasu, jehož centrum na rozdíl od Los Angeles nebo San Franciska není poseté stanovou vesnicí.¹⁵⁹

Možné řešení

Právě v San Francisku bylo paradoxem, že na své cestě se svým kolegou dostal autor reportáží (Šopor) od policistů tučnou pokutu, že parkují tam, kde nemají, ale lidé, kteří žijí na ulici, především narkomani, kteří svým agresivním chováním ohrožují běžné občany, nedostanou žádný postih. Nad tímto velkým problémem by se měli zamyslet především američtí vysocí představitelé anebo alespoň potažmo vedení města, jelikož dle mého názoru se v těchto oblastech nemůžou komfortně cítit obyvatelé amerických měst. Právě s tím by se měly Spojené státy americké snažit co nejdříve něco dělat. Tato situace je jistě velmi problematická a řešení je na delší dobu, ale dle mého názoru by však města, kterých se to týká, mohla zavést například více ubytoven a nocleháren pro lidi bez domova. Nebo by mohla naopak dát těmto lidem práci (například úklid města) a za tuto odvedenou práci by jim pak vedení města mohlo poskytnout bezplatný azyl a jídlo zdarma. Těmto lidem by mohlo město také na určitou dobu poskytovat příspěvky na bydlení nebo jim zaplatit například celý nájem, než se dostanou z tíživé finanční situace a dlužnou částku městu pak splatí. Dále by vedení měst mohlo posílit

---

¹⁵⁸ Rozhovor s M. Šoporem. *Drogy a špína – Život amerických bezdomovců na plážích*. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=M-rq10a2sJs>.

¹⁵⁹ Rozhovor s M. Šoporem. *Opioidová krize v Americe – San Francisco*. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=csa2terQwoU>.

bezpečnost v ulicích před narkomany například tím, že do nebezpečných lokalit bude posílat více policejních hlídek, které by chránily alespoň běžné občany od nebezpečí, které jim hrozí od takovýchto lidí. Na závěr bych také dodala, že my občané České republiky můžeme být rádi za to, co máme, i když se nám tento problém bohužel také úplně nevyhýbá (viz situace v Olomouci s agresivními bezdomovci), tak pořád takovýmto problémům můžeme určitým způsobem předejít. Neboť situace u nás není ještě tak hrozivá jako v některých amerických velkoměstech, nicméně se nám ale také zvyšují počty lidí mimo společnost a v tzv. vyloučených lokalitách.

4.5. Zdravotnický systém

Další velký problém týkající se americké společnosti spočívá ve fungování zdravotního systému. Na rozdíl od většiny evropských zemí, americký zdravotní systém totiž není založen na všeobecném veřejném pojištění, ale je založen na dobrovolném pojištění, což v praxi znamená, že nárok na lékařskou péči má pouze ten, kdo si platí řádné pojištění.¹⁶⁰

Mimo jiné je také velmi důležité, jakou částku si klient (pacient) platí a u jaké pojišťovny má sjednáno soukromé zdravotní pojištění, jelikož ne všechny pojišťovny hradí všechny lékařské zákroky. Na tuto problematiku upozorňuje ve své knize i Formen, který také potvrzuje, že velmi často závisí na tom, jakou pojistku pacient vlastně má sjednanou a co všechno toto pojištění zahrnuje. Neboť klient pojišťovny si sice může platit zdravotní pojištění a relativně si myslet, že je všechno v pořádku, ale zdání klame, jelikož si plátce pojištění musí zjistit, co všechno pojištění zahrnuje, mnoho pojišťoven v USA totiž vůbec nehradí žádné složitější zákroky v nemocnicích¹⁶¹. Autor také popisuje i příklad z praxe, kterého byl svědkem, kdy starší pár relativně bohatých lidí, kteří bydleli v jedné z lepších čtvrtí ve městě a užívali si v poklidu svého vytouženého důchodu. Najednou však manžel onemocněl, lékaři mu zjistili srdeční vadu s nutností speciální operace. Manželé měli pojistku, avšak v případě tohoto zákroku, jejich pojišťovna hradila pouze 50 % ceny této operace, zbytek si museli manželé zaplatit; šlo o několik set

---

¹⁶⁰ Výjimka - zdravotní pojištění platí stát osobám starším 65 let v programu *Medicare*. Nejchudší lidé mají nárok na nezbytnou lékařskou péči v rámci programu *Medicaid*.

¹⁶¹ FORMEN, A. *Zapomeňte na Ameriku*. České Budějovice: Nová Forma, 2012. ISBN 978-80-7453-221-4. str. 46.

tisíc dolarů jen za samotný zákrok, další peníze musel dát manželský pár za léky, které muž potřeboval. Manželé dali veškeré své úspory na zákrok, ale nezbyli jim peníze na léky, proto museli prodat svůj dům, jenže jelikož peníze na léky potřebovali ihned, prodali svůj dům pod cenou a nezbylo jim na koupi nového menšího domu, proto museli jít bydlet do pronájmu. Tím však případ nekončí, neboť ani peníze za prodaný dům jim nestačily na všechny potřebné léky, museli proto prodat i auto a další majetek. Avšak ani to nestačilo na medikamenty, které má muž brát už po celý svůj život, takže podle jejich slov není vyloučeno, že se z nich v budoucnu stanou bezdomovci.¹⁶²

V USA lze také najít několik typů nemocnic. Především jsou to za prvé federální nemocnice, které jsou určeny pouze pro specifickou část okruhu veřejnosti (například pro vládní činitele nebo armádní představitele). Tyto nemocnice se vyznačují tím, že jsou velmi kvalitně vybavené s velmi moderními přístroji. Dalším typem nemocnic jsou komunitní, které jsou zpravidla soukromého typu, ale někdy mohou být i státní, ziskové nebo neziskové. Posledním typem jsou pak nemocnice veřejné, které financuje stát a sem jsou zpravidla převáženi a posíláni chudší pacienti, kteří si nemohou dovolit pojištění nebo mají to nejlevnější. Ve Spojených státech amerických převládají spíše nemocnice soukromého typu nad těmi státními. Další zvláštností zdravotnického systému je také to, že lékařská stomatologická péče se vždy hradí zvlášť než běžná lékařská péče. Proto většina amerických občanů ani k zubaři nechodí, aby ušetřila.

Možné řešení

Bohužel většina obyvatel Spojených států amerických si kvůli své tíživé životní situaci (mnohdy nepříznivé finanční situaci) nemůže dovolit platit zdravotní pojištění pro sebe, natož pro celou rodinu. V mnoha případech proto nechodí velké procento americké populace ani k lékaři, jelikož ví, že na to prostě nemají. V USA existuje několik programů, které se snaží zajistit alespoň nezbytně nutnou zdravotní péči viz například program *Medicaid* pro nejchudší obyvatele. Program *Medicaid* je jistě velmi dobrá věc, jak pomoci opravdu těm nejchudším v zemi, ale Unie by se měla zamyslet i nad ostatními jejími obyvateli, nad těmi, kteří sice nejsou

---

¹⁶² FORMEN, A. *Zapomeňte na Ameriku*. České Budějovice: Nová Forma, 2012. ISBN 978-80-7453-221-4. str. 173-175.

nejchudší skupinou, ale zároveň si nemohou sami platit soukromé zdravotní pojištění (pokud jim to neplatí jejich zaměstnavatel), jelikož jejich výdělky jsou tak malé, že sotva pokryjí náklady na jídlo a na bydlení.¹⁶³

Otázkou je, zda by v jedné z nejrozvinutějších a nejdemokratičtějších zemí světa nebylo lepší, kdyby se zavedl klasický model evropského osvědčeného systému všeobecného zdravotního pojištění. Možná by tento systém v praxi využívalo daleko více lidí, než je tomu dnes, jelikož by toto pojištění bylo přístupné nejenom bohatým občanům, ale právě i těm chudším. Myslím si totiž, že zavedením tohoto systému by k lékaři chodilo daleko více lidí a mortalita u slabších sociálních skupin by nebyla jistě tak vysoká.

---

¹⁶³ VOLF, T. *Systém zdravotní péče v USA*. Brno, 2007. Bakalářská práce. Masarykova univerzita. Ekonomicko-správní fakulta. Studijní obor: Veřejná ekonomika a správa. str. 9-13.

5. Sociální výzkum

Tato kapitola se zaměřuje na praktickou část diplomové práce. Sociální výzkum byl prováděn na základě individuálních rozhovorů s respondenty, kteří v USA určitou dobu žili a byli ochotni se podělit o své pocity a zkušenosti. Rozhovor je koncipován celkem do šestnácti subjektivně zaměřených otázek.

5.1. Rozhovor s Lenkou Hošťálkovou

První rozhovor proběhl s Lenkou Hošťálkovou, která v USA žila 21 let, skoro celý svůj pobyt žila ve městě Boston ve státě Massachusetts a poslední rok a půl žila v Severní Karolíně. Jedenáct let pracovala pro Boston Health Care for the Homeless¹⁶⁴. Od roku 2019 je zpět v ČR.

Rozhovor proběhl při osobním setkání 17. ledna 2022.

1. Co Vás přimělo odjet právě do Spojených států amerických?

Vyrůstala jsem v komunismu, kdy jsme nikam nemohli cestovat (jen do Ruska nebo Východního Německa třeba). Jakmile se pak po revoluci otevřely hranice, měla jsem v hlavě přání se do USA podívat, ale vůbec jsem neměla vizi tam několik let žít či dokonce zůstat. Na USA mě lákalo, že to byl jakýsi sen odjet do neznáma, co nám v době mého mládí zde bylo v Československu zakázáno a teď jsem měla možnost toho využít, našetřit si na letenku, a takto to uskutečnit.

2. Jakou jste měla vizi o USA? A potvrdila se Vaše původní vize po přicestování do USA?

Původní vize byla zkreslená, v době totality neměl člověk tolik přístup k médiím jako dnes (viz. internet, televize, sociální sítě). Měla jsem o USA velmi málo informací, Souhlasím s tím, že Spojené státy jsou bezpochyby zemí neomezených možností, je zde možné dosáhnout téměř jakýchkoliv cílů, které v jiných zemích nejsou uskutečnitelné, pokud je člověk motivován a jde si za tím. Chtěla jsem v USA objevovat a sama na vlastní kůži poznat, co to znamená ta země neomezených možností, za což jsem strašně vděčná. V České republice mi chybí především diverzita. Češi jsou xenofobní národ, který má dodnes problém přijmout nové kultury a zvyky. Jsou tu víceméně jen Češi a skoro žádní cizinci. Také mi tu

---

¹⁶⁴ Program, který je určen sociálně slabším lidem, kteří potřebují rekonvalescenci po operaci a nemohou zůstat v nemocnici; poskytuje detox pro drogově a alkoholově závislé jedince.

vadí oproti Americe, že si zde každý stěžuje na všechno. Jsme národ věčných kverulantů.

3. Bylo pro Vás problém dostat vízum? Popíšete mi prosím stručně průběh získání víza a co je k tomu zapotřebí?

V těch letech, kdy já jsem odcestovala (období v letech 1998/1999) bylo podmínkou, aby člověk doložil, že má určité finanční prostředky. Rovněž bylo nutné předložit zvací dopis od US občana zavazující se, že se o vás postará po dobu vašeho pobytu. Celý proces trval pár měsíců. Já jsem měla vízum typu B1/B2, což je turistické vízum, jelikož jsem tam jela s vizí, že se tam opravdu jen podívám a přijedu zpět. S tímto typem víza nelze v USA pracovat. Imigrační úředníci opravdu kontrolují a chtějí vědět, za jakým účelem člověk chce USA navštívit, neboť velké množství lidí tam lítá pracovat na černo, bez pracovního víza.

4. Jaký si myslíte, že je hlavní rozdíl mezi Američany a Čechy? Nebo spíš, jak na Vás působí Američané? Myslíte si, že jsou poslušnější a disciplinovanější než my Češi, nebo naopak si myslíte, že jsou více liberální?

Odpověď na tuto otázku není jednoznačná. Záleží především na tom, v jakém státě člověk žije a v jaké komunitě se nachází. Na rozdíl od Američanů, bych řekla, že jsme my Češi spíše rebelové. Američané, dle mého názoru, jsou daleko poslušnější než Češi a podřídí se různým pravidlům či nařízením daleko snadněji než my v tom, co je po nich žádáno. Situace byla jiná v době Covidu-19 za vyhrocené politické situace vlády Trumpa. Začaly se tvořit různé dezinformační skupiny, které účelově podněcovaly v lidech paniku a chaos. Vznikají tu hrozné zmatky, lidé jsou popleteni, jelikož v jednom státě se musí například nosit roušky a ve druhém už ne, protože to není federálně uzákoněno a každý stát si to de facto dělá, jak chce. Většina lidí se tam proti tomu bouří, protože v tomto případě je tento systém opravdu disfunkční. Velký problém je dle mého názoru také to, že lidé nedodržují spoustu zákonů, které nejsou na federální úrovni. A také musím říct, že Američané jsou velcí patrioti, jsou opravdu hrdí, že jsou Američané a slaví a dodržují skoro všechny svátky. Nejvíce prožívají Den Nezávislosti (4. červenec).

5. Jak byste charakterizovala fungování amerického politického systému ve srovnání s Českou republikou? Myslíte, že v USA funguje lépe než v České republice z Vašeho pohledu?

Dlouho jsem tu v České republice nežila, tak moc nevím, jak to tu pořád funguje. Na USA se mi líbí, že demokracie funguje ve smyslu – teď to uvedu na příkladu: Pracovala jsem v Bostonu pro jednu neziskovou cyklistickou společnost, jejíž cílem bylo prosadit bezpečné ježdění na kole ve státě Massachusetts a zároveň jsme chtěli, aby to bylo dostupné i pro sociálně slabší skupiny. V USA totiž to lze prosadit. Pokud máte určitou vizi a návrh, tak můžete jet opravdu do Kapitolu, kde představíte Váš návrh. V našem případě bezpečné ježdění na kole ve státě Massachusetts a oni, pokud se jim Váš nápad líbí, tak mohou tuto Vaši koncepci uzákonit, buď na státní úrovni, jak tomu bylo u nás, jelikož jsme usilovali o to ve státě Massachusetts a stát Vám tak může dát i různé finanční prostředky. Lze to ovšem realizovat i na federální úrovni, což jsem také zažila, když jsem pracovala s jedním Afričanem, se kterým jsme lobbovali za práva Afričanů, konkrétně ze státu Libérie. Usilovali jsme o to, aby v USA získali speciální status (odložený vynucený odjezd), který zajišťoval, že pokud splňují určité podmínky, měli možnost získat rezidenci a potencionální občanství, což se nám podařilo a bylo to uzákoněno na federální úrovni ještě za prezidenta Bushe. Tak nevím, jestli lze něčeho takového dosáhnout tady v Čechách, ale v USA toto opravdu funguje.

6. Jaký je Váš názor na současného prezidenta Joe Bidena a na bývalého prezidenta Donalda Trumpa?

Pro mě je Trump, promiňte, že to tak řeknu, hrozné zlo. Joe Biden sice není nejmladší, ale je to na rozdíl od Trumpa distingovaný, inteligentní, ale především uznávaný politik. Myslím si, že Biden opravdu myslí dobro pro USA, a proto jsem ho volila. Na druhou stranu si myslím, že by prostor měli dostat podstatně mladší kandidáti, ale konzervativní Amerika na toto bohužel ještě není připravena. Měla by být opravdu věková hranice, do kdy lze kandidovat na prezidenta. Země jako Amerika potřebuje mladé vůdce, jít s dobou. Biden je sice konzervativní, ale je to dle mého názoru, v této situaci nejmenší zlo. Trump je totiž člověk, kterému na lidech nezáleží, neustále polarizuje společnost, jen si to vezměte například v otázce daní – daně zvýšil všem, ale ti nejbohatší a společnosti jako Apple, Amazon a ostatní velké korporace neplatí téměř nic. To jenom potvrzuje to, že na normálních

lidech mu prostě nezáleží. Na druhou stranu Trump umí vyvolat u lidí mylnou představu, že budou věci lepší, ale ono tomu tak není. Taky si myslím, že je to člověk bez jakýkoliv morálních zábran, který pro svoji záchranu potopí lidi ze svého okolí bez mrknutí oka. Je to podle mě hrozba pro USA, on udělá cokoliv, jen aby si uchránil kůži. Vezměte si například situaci v Kapitolu ze 6.ledna.¹⁶⁵

Za tuhle situaci je Trump zodpovědný, on to vyvolal a zatím za žádný ze svých činů nenese žádnou zodpovědnost, ale doufám, že to se změní. Trump je obhroublý troll a manipulátor, který bude hájit své osobní zájmy za jakoukoliv cenu a spousta mých známých z USA se mnou souhlasí.

Myslím si, že je lepší, pokud je u moci prezident, který je z řad demokratů, neboť já nesouhlasím s filozofií republikánů – viz jejich pozitivní přístup ke zbráním.

7. Setkala jste se v USA s nějakými spíše administrativními problémy? Například s nečinností úřadů? A na základě této zkušenosti, myslíte si, že systém veřejné správy funguje v USA daleko lépe než u nás?

V Bostonu veřejná správa funguje, myslím, velmi dobře. Je tam velká byrokracie, hlavně ve zdravotnictví, což zdravotnictví je obecně v USA velký problém. Jinak si myslím, že problém s úřady nikdy nebyl. My Češi jsme větší byrokraté než Američané. Z hlediska té veřejné správy určitě. Amerika není tak sofistikovaná jako naše země, my máme většinou vše digitalizované právě z hlediska té veřejné sféry, oni začínají teprve podnikat kroky k procesu digitalizace. Například, bezkontaktní platební karty jsem tam osobně zažila teprve před dvěma lety, což u nás máme zavedené dávno. Řadu moderních technologií a procesů tady máme daleko déle než v USA. Rozhodně v digitální veřejné správě jsme na daleko vyšší úrovni než Spojené státy. Například v Americe pořád fungují papírové šeky. Kamarádovi, kterému pomáhám s účetnictvím, tak jeho klienti mu pořád posílají šeky, dokonce v i obchodech někteří jedinci platí šeky. Nemají prostě digitalizovaný systém, tam není žádná E-občanka jako tady nebo další podobné věci. Lidé, kteří nemají účet v bance používají pobočky Western Union¹⁶⁶, kde je

---

¹⁶⁵Šestého ledna se uskutečnil útok na Kapitol Trumpových příznivců, kteří nesouhlasili s výsledkem voleb a s následným zvolením Joe Bidena. Zemřelo při něm několik lidí a mnoho jich bylo zraněno.

¹⁶⁶ Western Union je firma, která poskytuje především finanční služby.

možné nechat si šeky proplatit. Digitální forma mezi normálními lidmi moc nefrčí. Není tam tolik rozšířena třeba ani platba telefonem jako u nás.

8. Setkala jste se jako přistěhovalec s nějakou vlnou nevole ze strany amerických obyvatel nebo Vás naopak ihned přijali mezi sebe?

To asi hodně záleží, odkud člověk je. Ne všichni ví, kde je Česká republika, někteří si mysleli, že jsem z Ruska, ale druzí zase věděli, kdo byl Havel nebo znali Prahu. Vůbec nedělali rozdíly mezi mnou a nimi. Jsou daleko menší rasisti než my. Oni Vás obdivují, že máte kuráž, že jste se vydala do Ameriky. Nejsou tak dobrodružní jako my. Zním osobně spoustu lidí, kteří v životě třeba nevycestovali ze Států nebo dokonce ze svého státu, kde žijí. Oni nemají prostě motivaci či potřebu, proč by měli jet jinam, nebo je to většinou ani nezajímá, co je za hranicemi USA.

9. Ve městě, kde jste žila, setkala jste se se s fenoménem tzv. „stanových měst“? (Vysvětlení: kolonie stanů bezdomovců, vyskytující se především ve velkých městech)

Když jsem žila v Bostonu, tak jsem se se stanovým fenoménem osobně nesetkala, ale známý, se kterým jsem v kontaktu, mi říkal, že asi minulý rok tam kousek, kde jsem žila a pracovala, takové stanové městečko vyrostlo, a to na hlavní ulici, protože prostě ty útulky nebo noclehárny pro bezdomovce byly plné. Boston je město, které se postará o to, aby se to tam nestávalo normalitou a určitě to nenechá dojít tak daleko jako Západní pobřeží. Rovněž si myslím, že v Bostonu je hodně dostupných míst pro tyto skupiny lidí a většinou se opravdu do těchto center chodí vyspat. Ale opravdu jsem přesvědčená, že Boston s tím něco udělá, že nedovolí, aby vzniknul fenomén stanových měst, protože z toho taky vznikají další komplikace pro město, jako jsou problémy ze sanitárního hlediska, šíření nemocí atd. Taky záleží, kde si lidé svoje obydlí postaví, jestli je to veřejné prostranství nebo ne, protože ne všude je mohou policisté vyhodit.

10. Dokážete si představit, že byste v USA žila natrvalo? Uveďte důvody, prosím.

Několikrát jsem v hlavě polemizovala o navrácení se domů. V Bostonu jsem měla dlouholetého přítele a dobrou práci a brala jsem Boston jako druhý domov.

Poslední dva roky jsem žila v Severní Karolíně, kam jsem následovala přítele mariháka, který tam byl převelen. Když jsem zjistila, že vztah s ním nefungoval, rozhodla jsem se, že bych se přeci jenom mohla vrátit domů, a to jsem rovněž učinila. Je tu celá moje rodina, moje jediná sestra a její dcery, tak je příjemné mít všechny blízko. Pokud bych cítila, že jsem měla funkční vztah, dovedu si představit žít v USA natrvalo.

11. Cítila jste v Americe bezpečněji než v Česku?

Vůbec ne, byla jsem dokonce v Bostonu přepadena se zbraní. A to je Boston jedno z nejbezpečnějších měst v Americe. Dávala jsem si i do oken neprůstředné fólie, nebo několik bezpečnostních zámků na dveře. V USA je absurdní mentalita lidí, všude jsou zbraně. V Severní Karolíně jsem byla například v restauraci a jiní zákazníci měli normálně vedle sebe na stole svoji zbraň. Když jsem byla sama ve svém bostonském bytě, strašně jsem se bála. Můžete tady být a žít v dobré čtvrti, ale o pár ulic dál nebo ve vedlejší ulici už může být ghetto...V Bostonu pořád něco bylo. Až tady v Česku se cítím volně.

12. Život v Čechách i v USA musí být v mnoha směrech velmi odlišný, avšak kdybyste mohla zhodnotit dle vlastního názoru, kde myslíte, že je vyšší kvalita života?

Vyšší kvalita života je po všech stránkách určitě v České republice.

13. Setkala jste se Vy osobně, že jste byla účastníkem/svědkiem nějakého případu rasové nesnášenlivosti?

Já sama osobně ne, asi je to tím, že mám to privilegium, že pořád jsem v té „nadřazené“ rase, a to bílé. Ale jak jsem pracovala v organizaci s tím kamarádem Liberijcem, tak když jsme pořádali různé akce, tak lidi si většinou řekli svůj názor na něho, ale nevnímala jsem to v té době jako rasovou nesnášenlivost. Nejdříve jsem neviděla to, co se tam děje, to jsem začala vnímat až po mnoha letech. Pro nás tady je to prostě neznámá problematika. Opravdu ty situace, co se tam dějí za poslední léta, jsem nezažila na vlastní kůži, ale je to podle mě prostě tím, že jsem běloch. Na druhou stranu ze zkušeností svých známých, kteří jsou černé pleti, vím, že u nich je to něco jiného – naprosto neodůvodněné obtěžování policií, jiné jednání, když žádáte o práci, hypotéku v bance či poskytování zdravotní péče atd.

Například tam i vysoce postavení lidé, kteří něco dokázali, ale prostě jsou černí, tak jsou tam kvůli té své barvě pleti diskriminováni. Rasová segregace sice oficiálně skončila v 70. letech (mimo jiné oddělené toalety nebo restaurace pro černé a bílé), nicméně stále přetrvává v mnoha sférách veřejného i soukromého života. Tyto problémy se mění velmi pomalu.

14. Byla jste někdy v nějaké přistěhovalecké chudinské čtvrti? Pokud ano, jak na Vás toto místo působilo.

Ano, dokonce jsem poprvé v Bostonu žila v portorikánské čtvrti. Pro mě to byl dost negativní zážitek. Byla jsem do té doby zvyklá, že můžu chodit, jak chci oblékaná, kam chci a kdy chci, ale tady mi bylo řečeno, že nesmím například nosit podpatky, jelikož mám být pořád ve střehu, že když se cokoliv bude dít, tak musím být připravena na útěk. Prostě být pořád ve střehu, a to jsem se strašně bála. Ve čtvrtích existují opravdu pouliční gangy. Strašně gangů. Každý mladý člověk, který nemá vizi, třeba ve vzdělání nebo v práci, tak se většinou k těmto gangům připlete, aby byl prostě cool. Ale gangy jsou spíše na Západním pobřeží na West Coast než na Východním pobřeží. Ano, taky jsou třeba v Bostonu, New Yorku nebo v Chicagu, ale na tom Západu jsou víc.

15. Jaký máte názor na zdravotnický systém v USA? Máte nějakou vlastní pozitivní/negativní zkušenost s tímto systémem?

Totální disfunkčnost. Každá pojišťovna nabízí za jiné ceny různé služby, pokud se Vám něco stane a potřebujete do nemocnice, tak si nejenom musíte zjistit s jakými pojišťovnami má ta daná nemocnice uzavřené smlouvy a jestli je mezi nimi i ta Vaše, ale taky se může stát, že doktor – specialista, který Vás bude vyšetřovat má taky různé smlouvy s různými pojišťovnami, než má ta nemocnice a tady se můžete dostat do dlužných částek, i když si řádně platíte pojištění. Zdravotnictví je v mnoha oblastech na strašné úrovni a v posledních letech se to ještě více zhoršilo. Je prostě jedno, jaké pojištění si platíte a u které pojišťovny, protože nemáte nikdy jistotu. Zdravotnictví je privilegium pro bohaté lidi, podle mě.

Za mě spíše negativní zkušenost. Z vlastní zkušenosti mi nikdy nic vážného vlastně nebylo, ale potřebovala jsem tam samozřejmě taky k doktorovi a jednou, když jsem tam byla, jsem se strašně bála, kolik budu platit, protože jsem byla na

vyšetření asi u 8 specialistů a všech jsem se ptala, jestli mají smlouvu s mojí pojišťovnou, abych se vůbec doplatila.

Nebo je tady kauza z minulých let, kdy jedna farmaceutická společnost dala lékařům do oběhu návykový lék OxyContin, což je lék na bolest, kdy po nějakém čase lidé, kteří ho užívají se na něm stanou závislími, protože způsobuje opiovou závislost. Tato rodina, co vlastnila tuto společnost, tak vědomě přesvědčovala lékaře, aby tyto léky pacientům předepisovali. Lékaři zavírali oči, protože to byl velký byznys a lékaři byli nuceni a byli na to i pravidla, že za to měli bonusy a různé výhody. Táhne se to dekádu. Společnost Purdue Pharma, kterou Sackler rodina založila včasně pořádala o bankrot, aby nemusela čelit závažným legálním obviněním. Sacklerovi, kteří nepřiznávají žádné provinění a kteří podle vlastního počínání vydělali více než 10 miliard dolarů z prodeje opiodiů, zůstanou jednou z nejbohatších rodin v USA. Sice souhlasili poskytnout 5 bilionů dolarů na různé léčebné a odvykací programy, nicméně stejně z těchto lidí jsou trosky závislé na těchto opioidech. Já sama, když jsem šla k zubaři, tak mi dali tento lék na 30 dní, jenže já ho nechtěla brát, protože jsem věděla, že po těch 30 dnech na něm můžu být už závislá a ani jsem nevěděla, proč tak dlouho ho mám brát, protože si myslím, že stačilo tak 7 dní nebo maximálně 14.

16. Co Vás na USA nejvíce zklamalo (např. fungování politického systému, společnost, kultura...) a co se Vám naopak na ni nejvíce líbilo?

Brala jsem jako fantastickou zkušenost moji éru v USA, byla jsem vděčná za každou zkušenost, ale byla jsem šokovaná tou nízkou úrovní zdravotní péče nebo sociální sféry (bezdomovectví). Taky tam byla vysoká úroveň kriminality, obecná ignorace společnosti, povrchnost lidí, i když v Bostonu je hodně vzdělaných lidí (Boston bývá označováno za meku univerzit), ale stejně strašně povrchní a všeobecně málo vzdělaní lidé (zejména geografické vzdělání).

5.2. Rozhovor se Simonou Sýkorovou

Druhý rozhovor byl veden se slečnou Simonou Sýkorovou, studentkou 5.ročníku oboru cestovního ruchu na VŠO v Praze. Slečna Sýkorová strávila v USA několik týdnů z důvodu poznávání tamější země jako turistka.

Rozhovor proběhl 8. 2. 2022 prostřednictvím internetové platformy skype.

1. Co Vás přimělo odjet právě do Spojených států amerických?

Poznání nové kultury, krajiny a nových míst. Chtěla jsem poznat Ameriku jako takovou, protože často v Čechách slycháváme, že Amerika je takový ten ideál všeho. Zajímalo mě, co je na tom pravdy, jestli je tomu opravdu tak, nebo ne.

2. Jakou jste měla vizi o USA? A potvrdila se Vaše původní vize po přicestování do USA?

Měla jsem vizi asi takovou, že v této zemi, je vše růžové, jak je to popisováno zde v Čechách. Otázka je, zda tomu je tak. To je asi individuální názor na každém. U mě se ta vize spíše nepotvrdila, myslela jsem si, že USA je lepší, že jsou všude krásná a bohatá města. Teď kdybych se tam měla vydat znovu, tak pojedu spíše za krajinou a přírodou. Prostě jsem si to představovala jinak. Například v NY, bylo všude strašně odpadu, a nejenom tam, prostě ve velkoměstech nemají podle mě moc zvládnutý pořádek, všude byl binec a zápach. Za mě jsem si toto zrovna v NY nepředstavovala.

3. Bylo pro Vás problém dostat vízum? Popíšete mi prosím stručně průběh získání víza a co je k tomu zapotřebí?

Neměla jsem klasické vízum, měla jsem ESTU (Elektronický systém cestovní registrace), což není klasické vízum. S ESTOU lze být v USA krátkodobě, tuším asi jen 90 dní. ESTU nám zařídila cestovní kancelář, se kterou jsem letěla do USA. Bylo potřeba vyplnit asi čtyřstránkový dotazník.

4. Jaký si myslíte, že je hlavní rozdíl mezi Američany a Čechy? Nebo spíš, jak na Vás působí Američané? Myslíte si, že jsou poslušnější a disciplinovanější než my Češi, nebo naopak si myslíte, že jsou více liberální?

Američané na mě působili velmi mile a přátelsky. Možná jsou mnohdy milejší než Češi, ale to je asi zase spíše subjektivní pohled. Z hlediska poslušnosti si myslím, že jsou ukázněnější například v tom, že dodržují více pravidla na silnici než Češi, hlavně v dodržování stanovené rychlosti. Není to jako u nás, že máme na dálnici jet 130 kilometrů v hodině a jedeme 200 kilometrů za hodinu, tam opravdu, když mají jet povolenou rychlostí třeba 70 kilometrů v hodině, tak to opravdu nepřekročí.

5. Jak byste charakterizovala fungování amerického politického systému ve srovnání s Českou republikou? Myslíte, že v USA funguje lépe než v České republice z Vašeho pohledu?

Netuším, kde systém funguje lépe, za tu dobu, co jsem tam byla jsem to nepoznala a ani se o to popravdě nezajímám. Možná taková poznámka, že za mě se v USA dodržují různé restriktce opravdu důsledně, například, v naší skupině jsme měli jednu dívku, které bylo čerstvě osmnáct, její bratr, kterému v té době bylo asi 23 si objednal pivo a oni mu to odmítli dát, že si mysleli, že to chce koupit jí. Bylo to takové zajímavé, protože on mohl už pít, ale jen protože že tam s ním seděla ona – mladistvá, tak mu to neprodali.¹⁶⁷

6. Jaký je Váš názor na současného prezidenta Joe Bidena a na bývalého prezidenta Donalda Trumpa?

Nesleduji moc politické dění. Spíše pro mě, tak Trumpa vnímám asi více jako byznysmena a ekonoma než prezidenta. Podle mě on hraje na dobro Ameriky, raději obchoduje s jednou zemí než s více špatnými. Zajímala ho spíše jeho země než ty ostatní. Chtěl dělat vše pro dobro Ameriky.

7. Setkala jste se v USA s nějakými spíše administrativními problémy? Například s nečinností úřadů? A na základě této zkušenosti, myslíte si, že systém veřejné správy funguje v USA daleko lépe než u nás?

Já osobně jsem se s žádným problémem nesetkala, jelikož k tomu nebyla příležitost. Těžko posoudit, jestli je to v USA lepší nebo horší než u nás.

8. Setkala jste se jako přistěhovalec s nějakou vlnou nevole ze strany amerických obyvatel nebo Vás naopak ihned přijali mezi sebe?

Jako turista jsem nepocítila žádnou nevoli. Za mého pobytu vše probíhalo v pořádku, ale to je můj subjektivní pocit, z pohledu turisty. Možná kdybych tam byla déle, budu mít jiný názor.

---

¹⁶⁷ V USA lze legálně pít alkohol od 21 let.

9. Ve městě, kde jste žila, setkala jste se se s fenoménem tzv. „stanových měst“? (Vysvětlení: kolonie stanů bezdomovců, vyskytující se především ve velkých městech)

Ne, nesetkala, ani jsem o tom neslyšela. Většinou jsem na jednom místě byla jen pár dní a pak jsem se přemísťovali jinam, takže jsem neměla možnost ani podrobně dané město poznat nějak víc.

10. Dokážete si představit, že byste v USA žila natrvalo? Pokud Vaše odpověď ano i ne, uveďte důvody, prosím.

Nevím, zda si to vůbec dovedu představit, aby člověk mohl žít a fungovat v Americe, jelikož musí mít různá víza a povolení, a myslím, že získat tam pobyt a pracovat není nic jednoduchého. Samozřejmě, pokud to člověk řeší legální cestou.

11. Cítila jste v Americe bezpečněji než v Česku?

Obecně asi ne. Nemyslím si, že bych se v USA cítila bezpečněji než v Česku. Ale ani jsem se tam nějak extra nebála.

12. Život v Čechách i v USA musí být v mnoha směrech velmi odlišný, avšak kdybyste mohla zhodnotit dle vlastního názoru, kde myslíte, že je vyšší kvalita života?

Nedokážu říct. Každý stát je podle mě odlišný, záleží, kde se člověk nachází. Nemám přehled z hlediska kvality života, jak to tam funguje v praxi, třeba se školstvím nebo se zdravotnictvím.

13. Setkala jste se Vy osobně, že jste byla účastníkem/svědkiem nějakého případu rasové nesnášenlivosti?

Ne, vůbec.

14. Byla jste někdy v nějaké přistěhovalecké chudinské čtvrti? Pokud ano, jak na Vás toto místo působilo.

Byla jsem v Harlemu v New Yorku. Bylo to pro mě něco jiného než v centru mezi mrakodrapy v New Yorku, ale to má asi každé velké město, že na okrajích prostě není ten přepych jako v samotném centru. Pak jsem byla v různých čtvrtích

– jako italské, čínské – ale to beru spíše jako kuriozitu, která se vžila do americké kultury než jako přistěhovaleckou čtvrť.

15. Jaký máte názor na zdravotnický systém v USA? Máte nějakou vlastní pozitivní/negativní zkušenost s tímto systémem?

O zdravotnictví toho moc nevím. Vím, že ten systém je složitý, mají tam různá pojištění atd. Zkušenost vlastní naštěstí nemám.

16. Co Vás na USA nejvíce zklamalo (např. fungování politického systému, společnost, kultura...) a co se Vám naopak na ni nejvíce líbilo?

Je více věcí, které se mi líbily, než které mi zklamaly. Nejvíce se mi líbila příroda, hlavně národní parky, a i péče o samotnou přírodu. Příroda je tam velmi rozmanitá a velmi pěkná. V jednom národním parku jsou sekvoje, v dalším jsou gejzíry. Nebo jsou tam taky krásné kaňony, třeba Grand Canyon nebo Antilopí kaňon a další. Rezervace a parky jsou úplně něco jiného než u nás, například jeden národní park, kde jsem byla, je velký jako vzdálenost z Prahy do Brna, což je ohromující. Líbila se mi i města a městečka podél Route 66, která značila prostě starou klasickou Ameriku, v době největší slávy této silnice, jak ji známe z filmů. Také se mi líbilo, že ovoce a zelenina je tam daleko levnější než u nás, samozřejmě nezpracované, pak když je to nakrájené na plátky v miskách, už je cena jiná. To mi taky zarazilo, že mají skoro všechno v obchodech naporcované a připravené a stačí si to koupit a doma to sníst, to u nás nemáme, tady si to člověk musí udělat sám.

5.3. Rozhovor s Evou Bednářovou

Třetí rozhovor probíhal s paní Bednářovou. Paní Bednářová strávila v USA, konkrétně v New Yorku, celé období koronavirové krize, kdy se snažila na začátku epidemie dostat vládním speciálem do ČR, což se jí nepodařilo, a proto se i přes pandemickou situaci rozhodla nakonec zůstat v New Yorku. Navštěvovala Kolumbijskou univerzitu, kde byla na dvouleté postdoktorandské stáži. Od února 2022 je paní Bednářová zpět v Čechách.

Rozhovor probíhal prostřednictvím emailu.

1. Co Vás přimělo odjet právě do Spojených států Amerických?

Ve Spojených státech jsou jedny z nejlepších univerzit a zároveň výzkumných institucí na světě.

2. Jakou jste měla vizi o USA? A potvrdila se Vaše původní vize po přicestování do USA?

Celkem přesnou, můj partner v USA strávil více než rok na Stadfordské univerzitě, takže se má vize celkem potvrdila.

3. Bylo pro Vás problém dostat vízum? Popíšete mi prosím stručně průběh získání víza a co je k tomu zapotřebí?

Ne, měla jsem zvací dopis od instituce. Prošla jsem klasickým vyplňováním formulářů pro získání J-1 víza a velmi formálním pohovorem na ambasádě.

4. Jaký si myslíte, že je hlavní rozdíl mezi Američany a Čechy? Nebo spíš, jak na Vás působí Američané? Myslíte si, že jsou poslušnější a disciplinovanější než my Češi, nebo naopak si myslíte, že jsou více liberální ?

Žila jsem v sociální bublině Univerzity a s mnoha dalšími Američany jsem se nesetkala. Ti byli cílevědomější, a na první pohled otevřenější a přátelštější, než bývají Češi. Poslušnost a disciplína je v Americe asi na stejné úrovni, ale mají často vyšší úctu k autoritám.

5. Jak byste charakterizovala fungování amerického politického systému ve srovnání s Českou republikou? Myslíte, že v USA funguje lépe než v České republice z Vašeho pohledu?

Jejich politický systém je rozhodně horší, ale jednodušší v tom smyslu, že neumožňuje přílišnou diskusi.

6. Jaký je Váš názor na současného prezidenta Joe Bidena a na bývalého prezidenta Donalda Trumpa?

Ani jeden by nebyl mým favoritem, ale pokud bych si mezi nimi musela jednoho vybrat, byl by to Joe Biden.

7. Setkala jste se v USA s nějakými spíše administrativními problémy? Například s nečinností úřadů? A na základě této zkušenosti, myslíte si, že systém veřejné správy funguje v USA daleko lépe než u nás?

Momentálně se již týden pokouším získat potvrzení o zdravotním pojištění v USA a stále ho nemám. Nejde o nečinnost úřadů, ale spíše o neschopnost úředníků. Myslím, že s něčím takovým by se potýkal i cizinec v Čechách. Pro člověka, který ale celý život prožil v ČR a ví, jak zdejší systém funguje, je samozřejmě jednodušší si vše vyřešit zde.

8. Setkala jste se jako přistěhovalec s nějakou vlnou nevole ze strany amerických obyvatel nebo Vás naopak ihned přijali mezi sebe?

Nebyla to vlna nevole, ale rozhodně snadněji do kolektivu přijmou Američana, který se přistěhoval z jiného města/státu než cizince.

9. Ve městě, kde jste žila, setkala jste se se s fenoménem tzv. „stanových měst“? (Vysvětlení: kolonie stanů bezdomovců, vyskytující se především ve velkých městech)

Ne.

10. Dokážete si představit, že byste v USA žila natrvalo? Pokud Vaše odpověď ano i ne, uveďte důvody, prosím.

Ne, jsem příliš vázaná na Českou republiku.

11. Cítila jste v Americe bezpečněji než v Česku?

Ne.

12. Život v Čechách i v USA musí být v mnoha směrech velmi odlišný, avšak kdybyste mohla zhodnotit dle vlastního názoru, kde myslíte, že je vyšší kvalita života?

Řekla bych, že je to celkem srovnatelné.

13. Setkala jste se Vy osobně, že jste byla účastníkem/svědkiem nějakého případu rasové nesnášenlivosti?

Ne.

14. Byla jste někdy v nějaké přistěhovalecké chudinské čtvrti? Pokud ano, jak na Vás toto místo působilo.

Ne.

15. Jaký máte názor na zdravotnický systém v USA? Máte nějakou vlastní pozitivní/negativní zkušenost s tímto systémem?

V rámci koronavirové krize jsem nemocnice navštívila pouze z důvodu očkování a testování, které bylo zcela zdarma pro všechny obyvatele New Yorku bez ohledu na to, zda má daný člověk pojištění nebo ne. To mi přišlo jako správné řešení. Jinak si myslím, že ceny zdravotní péče i přesto, že si člověk platí vysoké zdravotní pojištění, jsou velmi vysoké a rozhodně se tyto ceny neodráží v jeho kvalitě.

16. Co Vás na USA nejvíce zklamalo (např. fungování politického systému, společnost, kultura...) a co se Vám naopak na ni nejvíce líbilo?

Nic mě nezklamalo. Nejvíce se mi líbili samotní Američané, kultura, jídlo, příroda.

5.4. Rozhovor s Ondřejem Hodkem

Čtvrtý rozhovor proběhl s panem Ondřejem Hodkem, který byl jeden semestr v rámci doktorského studia na stáži ve výzkumné skupině na univerzitě v New Yorku. Ve Spojených státech amerických strávil celkem 6 měsíců.

Rozhovor probíhal pomocí emailové komunikace, jelikož momentálně pan Hodek žije ve Švédsku ve městě Umea.

1. Co Vás přimělo odjet právě do Spojených států Amerických?

Chtěl jsem poznat tamější kulturu a univerzitní systém.

2. Jakou jste měl vizi o USA? A potvrdila se tato Vaše í vize po přicestování?

Před vycestováním jsem měl představu, že USA jsou velice multikulturní státy, kde nezáleží na barvě pleti nebo kultuře, ze které člověk pochází, a všichni mají rovný přístup k příležitostem. Z tohoto hlediska se má očekávání vyplnila, alespoň v mém nejbližším sociálním okruhu.

3. Bylo pro Vás problém dostat vízum?

Popíšte mi prosím stručně průběh získání víza a co je k tomu zapotřebí?

Získání víza nepředstavoval problém. Žádal jsem o vízum J1, k tomu bylo zapotřebí: (i) doporučující dopis od pracoviště, kde jsem plánoval vykonávat stáž, (ii) vyplnění žádosti o vízum, (iii) zaplacení poplatku a (iv) pohovor na ambasádě USA.

4. Jaký si myslíte, že je hlavní rozdíl mezi Američany a Čechy? Nebo spíš, jak na Vás působí Američané? Myslíte si, že jsou poslušnější a disciplinovanější než my Češi, nebo naopak si myslíte, že jsou více liberální ?

Dle mého názoru Američané nejsou poslušnější než Češi. Myslím jsi, že jsou více otevření komunikaci s cizími lidmi, ale to je do jisté míry individuální.

5. Jak byste charakterizoval fungování amerického politického systému ve srovnání s Českou republikou? Myslíte, že v USA funguje lépe než v České republice z Vašeho pohledu?

Neznám detaily volebního systému v USA, ale z toho mála, co znám, si myslím, že v ČR máme lepší volební systém, alespoň co se týká prezidentské volby.

6. Jaký je Váš názor na současného prezidenta Joe Bidena a na bývalého prezidenta Donalda Trumpa?

Na oba celkem negativní, nemyslím si, že jsou to lidé na správném místě.

7. Setkal jste se v USA s nějakými spíše administrativními problémy? Například s nečinností úřadů? A na základě této zkušenosti, myslíte si, že systém veřejné správy funguje v USA daleko lépe než u nás?

Žádné administrativní úkony jsem v USA nevykonával, takže nemohu posoudit.

8. Setkal jste se jako přistěhovalec s nějakou vlnou nevole ze strany amerických obyvatel nebo Vás naopak ihned přijali mezi sebe?

Ne, neseťkal. V tomto jsem nespatořoval problém, ale to může se to lišit stát od státu. V New Yorku jsem se neseťkal s nenávisť vůči mé osobě.

9. Ve městě, kde jste žil, setkal jste se se s fenoménem tzv. „stanových měst“? (Vysvětlení: kolonie stanů bezdomovců, vyskytující se především ve velkých městech)

Nic takového jsem neviděl.

10. Dokážete si představit, že byste v USA žil natrvalo? Pokud Vaše odpověď ano i ne, uveďte důvody, prosím.

Spíše ne, nelíbí se mi tamější sociální a zdravotní systém.

11. Cítil jste v Americe bezpečněji než v Česku?

V některých částech New Yorku jsem se cítil méně bezpečně než v ČR.

12. Život v Čechách i v USA musí být v mnoha směrech velmi odlišný, avšak kdybyste mohl zhodnotit dle vlastního názoru, kde myslíte, že je vyšší kvalita života?

Každý hodnotí kvalitu života jinak – z hlediska přístupu ke zdravotní péči je vyšší kvalita života v ČR, z hlediska kupní síly je vyšší kvalita života v USA.

13. Setkal jste se Vy osobně, že jste byl účastníkem/svědkiem nějakého případu rasové nesnášenlivosti?

Nesetkal.

14. Byl jste někdy v nějaké přistěhovalecké chudinské čtvrti? Pokud ano, jak na Vás toto místo působilo.

V chudinské ani přistěhovalecké čtvrti jsem nebyl.

15. Jaký máte názor na zdravotnický systém v USA? Máte nějakou vlastní pozitivní/negativní zkušenost s tímto systémem?

Myslím, že zdravotnický systém tam není dobrý. Osobní zkušenost naštěstí nemám, ale můj synovec měl negativní zkušenost – zranění → operace → vysoký poplatek (i když měl americké pojištění).

16. Co Vás na USA nejvíce zklamalo (např. fungování politického systému, společnost, kultura...) a co se Vám naopak na ni nejvíce líbilo?

Nejvíce mě zklamala kultura a pracovní podmínky. Měl jsem pocit, že se tam nedá žít bez auta – všichni jezdili autem, nikdo nepoužíval kola, neustálý shon (asi záleží na lokaci v USA). Pokud si člověk chce vzít dovolenou, záleží čistě na zaměstnavateli, kolik dní mu poskytne atd.

5.5. Zhodnocení rozhovorů

Rozhovory byly provedeny se čtyřmi různými osobami, u kterých jsem se snažila vybírat vždy odlišný účel jejich pobytu v USA. Paní Hošťálková dlouhou dobu v USA žila a pracovala. Naopak slečna Sýkorová tam jela pouze s cílem poznat zdejší zemi jako turista. Paní Bednářová a pan Hodek odjeli do USA na výzkumnou stáž, aby zde sesbírali zkušenosti pro vědeckou práci. Paní Bednářová tam mimo jiné zažila dobu Covidu-19.

První otázka byla směřována na to, proč respondenti do USA vůbec odjeli. Zde se odpověď jednotlivých dotázaných lišila. Paní Hošťálková a slečna Sýkorová navštívily tuto zemi za poznáním. Paní Hošťálkovou zajímalo, jaká tato země opravdu je, jelikož vyrůstala v Československu a nic o ní nevěděla. Odjet do USA se ji podařilo až po revoluci. Slečna Sýkorová chtěla vědět, zda USA je tou dokonalou zemí, která nám je zde popisovaná a také ji zajímala tamní příroda. Paní Bednářová odjela do USA kvůli tomu, že v USA jsou podle ní jedny z nejlepších univerzit a výzkumných institucí na světě. Pan Hodek chtěl poznat tamější kulturní a univerzitní systém.

Druhá otázka se týkala toho, jakou původní vizi měli respondenti o USA a zda se tato vize po příjezdu do země potvrdila. Paní Hošťálková uvedla, že její původní vize o Spojených státech byla zkreslená, že si USA představovala jinak, než když tam přijela a začala tam žít. Slečně Sýkorové se její vize také spíše nepotvrdila, neboť si myslela, že v této zemi bude vše víceméně tzv. „ružové“, ale sama uznala, že tomu nebylo tak a příští návštěvu by soustředila pouze na poznávání přírody a krajiny než poznáváním měst. Paní Bednářové se naopak její vize zcela potvrdila, a i panu Hodkovi se jeho idea potvrdila, a to v tom, že jsou v USA multikulturní státy, kde má každý přístup k jakýmkoli příležitostem, bez ohledu na barvu pleti nebo kultury.

Třetí otázka byla směřována na průběh získávání víza a okolnosti, které předchází jeho získání. Paní Hošťálková měla vízum typu B1 a B2, což je turistické vízum, jelikož respondentka odjela do USA s tím, že tam jede jako turista a za nějakou dobu se vrátí. Dále uvedla, že musela prokázat, že má určité finanční prostředky a musela uvést u koho bude v USA nejdříve bydlet. Slečna Sýkorová neměla naopak klasické vízum, ale měla oprávnění ESTA, které umožňuje občanům z vybraných států zdržovat se na území USA maximálně po dobu 90 dní. Paní Bednářová a pan Hodek měli typ víza J1 a získání víza pro ně nepředstavoval problém, museli doložit doporučující dopis od pracoviště, kde měli vykonávat stáž, poté vyplnit žádost o vízum, zaplatit poplatek a také absolvovat pohovor na ambasádě USA.

Čtvrtá otázka se týkala rozdílu mezi Američany a Čechy a jací jsou Američané jako lidé. Paní Hošťálková zastává názor, že záleží hlavně na tom, v jaké komunitě člověk žije, proto odpověď na tuto otázku je velmi individuální a není jednoznačná. Podle ní jsou Američané velmi poslušní, více než Češi, kromě období Covidu-19, kdy se mezi lidmi tvořily velké zmatky, a také jsou velcí patrioti. Slečna Sýkorová zastává také stejný názor, že odpověď na tuto otázku je u každého individuální, a podle ní jsou Američané velmi milí a přátelští, a také dodržují stanovená pravidla, což uvedla na příkladu dodržování rychlosti na silnici. Paní Bednářová vypověděla, že Američané z jejího okolí (komunita z univerzity) byli také otevřenější a přátelštější a uvedla, že i cílevědomější, a dle jejího názoru mají oproti Čechům větší úctu k autoritám. Pan Hodek také souhlasí a tvrdí, že opět je to individuální, ale podle něj jsou Američané také poslušnější než Češi a jsou více otevření, alespoň co se týče komunikace.

Pátá otázka byla zaměřena na fungování politického systému v USA v souvislosti s Českou republikou. Paní Hošťálková uvedla několik osobních případů, kdy se jí líbí, jak demokracie ve Spojených státech amerických funguje, dále poznamenala, že neví, jak to zde v této otázce funguje v Čechách, jelikož tu několik let nežila a je zde zatím krátce na to, aby to věděla. Slečna Sýkorová také zastává názor, že neví, kde to lépe funguje, jelikož se o tuto problematiku nezajímá a za její krátký pobyt nedokázala pochytit fungování systému v USA. Zároveň dodává, že si myslí, že Američané svědomitě dodržují některé restriktce, které jim ukládá politický systém – například zákaz pití alkoholu do 21 let. Paní Bednářová zastává názor, že politický systém funguje lépe u nás. Na druhou stranu dodává, že

v USA je podle ní fungování tohoto systému daleko jednodušší než v ČR. Pan Hodek uvedl, že podrobně problematiku fungování politického systému nezná, ale dle jeho mínění si myslí, že v České republice funguje daleko lépe prezidentský volební systém než v USA.

Šestá otázka se týkala názoru na současného prezidenta Joe Bidena a na minulého prezidenta Donalda Trumpa. Paní Hošťálková zastává velmi negativní názor na minulého prezidenta Trumpa, ovšem přiznává, že není ani podporovatelkou Joe Bidena, ale její úsudek o něm je daleko lepší než o Trumpovi. Také dodává, že na prezidentský post by se podle jejího názoru měli dostat daleko mladší kandidáti, kteří by přinesli zemi větší inovaci. Slečna Sýkorová uvedla, že politické dění nesleduje a nemá žádný specifický názor ani na jednoho prezidenta, avšak dle jejího úsudku chápe Donalda Trumpa jako ekonoma a byznysmena, kterému leží dobro Ameriky na srdci. Ani paní Bednářová nemá žádného favorita mezi těmito dvěma osobami, ale odpověděla, že pokud by si musela opravdu vybrat, tak je pro ni lepší volbou Joe Biden. Pan Hodek řekl, že k oběma prezidentům má spíše negativní postoj, jelikož podle jeho názoru to nejsou lidé na správném místě.

Sedmá otázka byla koncipována na základě zkušeností s administrativními problémy, zejména s nečinností úřadů. Paní Hošťálková uvedla, že dle jejího názoru veřejná správa funguje v Bostonu velmi dobře. Dle jejího názoru je tam sice velká byrokracie, ale ne tak velká jako u nás. V rámci digitalizace a elektronizace veřejné správy jsme podle ní v České republice dále než v USA, kde pořád fungují klasické nedigitalizované metody – například šeky. Paní Bednářová má negativní zkušenost, stále se potýká s nečinností úředníků z USA i teď po příjezdu do ČR, kdy se pokouší získat potvrzení o zdravotním pojištění, které stále nemá. Slečna Sýkorová ani pan Hodek se s administrativními problémy nesečkali.

Osmá otázka se týkala přistěhovaleckých problémů, kdy paní Hošťálková uvedla, že jako přistěhovalec se nesečkala s žádnými problémy. Naopak zdůraznila, že všude ji chválili, že se sama rozhodla vydat do cizí země na vlastní pěst. Američané nedělali žádné rozdíly mezi jí a jimi. Slečna Sýkorová a pan Hodek se s žádnými problémy jako přistěhovanci nesečkali. Paní Bednářová se sice nesečkala s žádnou vlnou nevole, ale podle ní Američané rozhodně lépe přijmou do kolektivu mezi sebe rodilého Američana než cizince.

Devátá otázka se zaměřovala na fenomén „stanových měst“, kdy paní Hošťálková uvedla, že se osobně s takovýmto jevem ona sama nesečkala, ale po

jejím odjezdu v blízkosti její bývalé práce a domova prý takového stanové městečko vyrostlo, ale paní Hošťálková dodala, že Boston je dobré město a určitě nedovolí, aby tam tento fenomén zůstal dlouho a stal se trvalým, jako je tomu ve městech na Západním pobřeží. Slečna Sýkorová, paní Bednářová ani pan Hodek se s tímto jevem neseťkali. Slečna Sýkorová také uvedla, že o tomto problému ani neslyšela, ale zároveň poznamenala, že nebyla v žádném městě dlouhou dobu, takže možná proto se s tím vůbec neseťkala.

Desátá otázka byla zaměřena na názor, zda by si jednotliví respondenti dokázali představit žít v USA natrvalo. Odpověď u paní Hošťálkové byla jednoznačně ano, potvrdila, že se tam plánovala natrvalo usadit, ale bohužel především rodinné důvody ji donutily vrátit se zpět do ČR. Slečna Sýkorová zastává názor, že je těžké si představit žít v USA, jelikož není snadné tam žít opravdu legálně se všemi potřebnými povoleními a vízy. Paní Bednářová je vázaná na Českou republiku, takže u ní převládla odpověď ne. Pan Hodek si naopak žít ve Spojených státech amerických neumí představit hlavně kvůli tomu, že se mu nelíbí sociální a zdravotní systém v této zemi.

Otázka jedenáct byla směřována na bezpečnost v USA oproti České republice. Všichni respondenti nezávisle na sobě potvrdili, že se v USA necítili bezpečněji než v Česku. Paní Hošťálková se dokonce setkala v Bostonu i s přepadením a uvedla, že cítila velký strach, když byla sama ve svém bytě, musela si dát na okna neprůstřelné fólie a několik bezpečnostních zámeků. Slečna Sýkorová ke své odpovědi dodala, že se ale na žádném místě v USA ani extra nebála. Pan Hodek poznamenal, že v některých částech New Yorku se cítil daleko méně komfortněji než v Česku.

Otázka dvanáct se týkala kvality života, kde si respondenti myslí, zda je vyšší v USA nebo v ČR. Paní Hošťálková uvedla, že jednoznačně v České republice. Slečna Sýkorová zastává názor, že je to velmi subjektivní pocit podle ní, jelikož záleží na mnoha aspektech – například v jakém státě a místě člověk v USA žije, a také dodala, že nemá zkušenosti z praxe s fungováním školního a zdravotního systému ve Spojených státech amerických, proto neví jednoznačnou odpověď na tuto otázku. Paní Bednářová zastává názor, že kvalita života v obou zemích je srovnatelná. Pan Hodek řekl, že si myslí, že kvalita života se liší v mnoha aspektech v obou zemích – například v České republice je vyšší kvalita života ve zdravotnické péči, ale v USA je například tato kvalita vyšší z hlediska kupní síly.

Otázka třináct byla koncipována na základě problémů s rasovou nesnášenlivostí. Ani jeden z respondentů se osobně nesetkal s rasovou nesnášenlivostí, ale paní Hošťálková uvedla, že se osobně s tím nesetkala, právě proto, že je příslušníkem bílé rasy, zároveň dodala, že mnoho jejích známých, kteří jsou příslušníky černé rasy se s tímto problémem setkali, a nejenom jednou, ale po celý život.

Otázka čtrnáct směřovala na zkušenost respondentů, zda byli v nějaké přistěhovalecké nebo chudinské čtvrti. Paní Hošťálková byla, a dokonce bydlela, v portorikánské čtvrti, kdy se zde setkala s tím, že musí dodržovat pravidla, která jsou v této čtvrti nastavena. Dále poznamenala, že v takových to čtvrtích opravdu fungují gangy, avšak na Východním pobřeží, kde žila, je jich daleko méně než na Západním. Slečna Sýkorová uvedla, také potvrdila, že byla v jedné z takových to čtvrtí – v Harlemu v New Yorku. Její osobní pocit byl takový, že v této lokaci to opravdu vypadá jinak než v samotném městě, hlavně v centru. Dále také navštívila i několik čínských a italských čtvrtí, které bere jako kuriozitu a svým způsobem je chápe už jako součást amerických měst. Paní Bednářová ani pan Hodek v žádné takovéto čtvrti nebyli.

Patnáctá otázka se zaměřovala na fungování zdravotnického systému a osobní zkušenosti s tímto systémem. Nejvíce informací mi o tomto systému poskytla paní Hošťálková, která sama pracovala několik let v jednom programu ve zdravotnictví. Podle ní je zdravotní systém v USA totálně disfunkční, hlavně v otázkách výše a placení pojistného. Dále respondentka uvedla, že celková úroveň zdravotnictví je na velmi nízké úrovni, jelikož privilegium jít k lékaři, mají podle ní pouze bohatí lidé. Sama s tímto systémem má spíše negativní zkušenost. Slečna Sýkorová žádnou zkušenost se zdravotnickým systémem v USA nemá. Paní Bednářová navštívila nemocnici v souvislosti s koronavirovou situací, kdy zde využila službu očkování a testování. Obě tyto služby byly bezplatné pro všechny Američany, bez ohledu, zda mají zdravotní pojištění nebo ne, což paní Bednářová velmi pozitivně zhodnotila. Zároveň dodala, že ceny pojistného a lékařských zákroků jsou velmi vysoké a rozhodně se neodráží v kvalitě zdravotnického systému. Pan Hodek vlastní zkušenost také nemá, ale ze svého okolí slyšel spíše negativní zkušenosti, týkající se právě vysokých cen pojištění a jednotlivých zákroků. Osobně zastává názor, že zdravotní systém USA není dobrý, stejně jako paní Hošťálková.

Poslední otázka byla strukturována na individuální názory jednotlivých respondentů, co se jim v USA nejvíce líbilo, nebo co se jim tam naopak nelíbilo. Paní Hošťálková hodnotí svou éru v USA velmi pozitivně, avšak ji zklamala hlavně špatná a nízká úroveň zdravotnictví nebo vysoká kriminalita, či všeobecná nevzdělanost lidí. Slečna Sýkorová uvedla, že se jí věci v USA spíše líbily, než ji zklamaly. Nejvíce se jí líbila rozmanitá příroda a krajina této země, hlavně národní parky a rezervace a také péče o tyto přírodní památky. Paní Bednářová také uvedla, že ji nic nezklamalo, ale naopak se jí líbila také příroda, kultura, Američané a jídlo. Pana Hodka nevíce zklamala naopak kultura, pracovní podmínky a také neustálý shon.

ZÁVĚR

Cílem této práce bylo rozebrat problematiku fungování veřejné správy, úřednického aparátu a politické moci v USA, a obecně i to, že i když je tato země stále chápána jako jedna z nejvyspělejších a nejdemokratičtějších na světě, není tam vše tak zcela dokonalé, jak se na první pohled může zdát. Tato analýza nedostatků ve veřejné správě a s tím spojených problémů v každodenním životě byla podpořena sociologickým výzkumem, ve kterém vybraní respondenti (občané ČR), kteří v USA nějaký čas pobývali, popsali své zkušenosti (nejen) s tamější veřejnou správou.

Teoretická část práce je zaměřena na charakteristiku ústavního a politického systému USA, zvláště na charakteristiku jednotlivých složek politické moci. Dále byla pozornost věnována především veřejné správě, zejména samosprávě a státní správě a také problémům v sociálním systému, jako je stále zvyšující se kriminalita, rasová nesnášenlivost, přistěhovalectví, gangy, bezdomovectví, drogová závislost a fungování zdravotnického systému.

Sociologický výzkum, který byl součástí praktické části této práce, zahrnoval čtyři rozhovory s vybranými respondenty, kteří v USA pobývali. Účel a délka pobytu respondentů se značně lišily, z tohoto důvodu poskytuje poměrně dobré srovnání napříč sociálními skupinami.

Dotazovaní jedinci se jednoznačně nezávisle na sobě shodli na tom, že zdravotnický systém v ČR, založený na všeobecném zdravotním pojištění, funguje daleko lépe než ten americký, který je založen na dobrovolném pojištění. Respondenti se dále shodli také na tom, že se cítí bezpečněji v ČR než v USA. Podle všech dotazovaných jsou také Češi daleko uzavřenější v rámci komunikace než Američané, kteří jsou podle nich velmi milí a přátelští ke všem lidem.

Potvrdilo se tedy, že život v USA je někdy příliš zkreslován k lepšímu, jak je obecně ještě stále vnímáno mnohými českými občany. Všichni respondenti v sociologickém průzkumu nezávisle na sobě ve svých odpovědích vyvrátili, že v USA je vše tak jednoduché a bezproblémové, jak je nám mnohdy předkládáno. Dnešní USA řeší mnoho velkých a složitých problémů, které se čím dál tím více promítají do života běžných Američanů. I tak zůstávají USA zemí neomezených možností, kde je opravdu možné téměř všechno, jen s tím rozdílem, že cena za tyto splněné cíle a sny je opravdu vysoká, a žít si svůj americký sen není tak lehké.

RESUME

The aim of this thesis was to present the problems of the public administration in the United States of America, and generally, to present the problems connected to the local social system. The theoretical part of this thesis focused on the constitutional system, political power and general function of the public administration in the United States. Socioeconomic, demographic and cultural issues including their possible political and public administrative solutions are also discussed in this part. The practical part of the thesis deals with the sociological survey among respondents, Czech citizens who stayed in the US for some time. The interview contained 16 questions which were answered by four persons. The purpose and length of their stay in the US varied considerably. This survey showed the respondents felt much safer in the Czech Republic than in the US, and also confirmed that the health care system is better in our country than in the US. Respondents also share the view that Americans are far more open to foreigners than Czechs. On the contrary, the respondents differ in the answer to the question, whether their original vision of the US was confirmed or not. Furthermore, they did not agree on the presidents and quality of life issues.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literatura

- ANTOŠ, M.; WINTER, J. *Volební systémy a volební právo – české cesty v kontextu zahraničních modelů: Sborník z výjezdního semináře právnické fakulty UK*. Praha: Univerzita Karlova v Praze (Právnická fakulta), 2006. ISBN: 80-85889-77-3.
- BALÍK, S., BALÍK, S. ml. *Právní dějiny evropských zemí a USA: Stručný nástin*. 4. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. ISBN: 978-80-7380-273-8.
- BARONE, M. et al. *The Almanac of American Politics*. Bethesda: Columbia Books and Information Services, 2022. ISBN (e-book): 9781952374128
- BREWER, M. D.; MAISEL, L.S. *Parties and Elections in America: The Electoral Process*. 6.vyd. Washigton: Rowman & Littlefield publishers, 2012. ISBN: 978-1-4422-0770-7 (electronic).
- CIGLEROVA, J. *Americký deník*. 1.vyd. Praha: Edice N, 2019. ISBN: 978-80-907652-0-7.
- DVOŘÁKOVÁ, V. *Základní modely demokratických systémů: Komparace politických systémů*. 1.vyd. Praha: Oeconomica, 2008. ISBN: 978-80-245-1357-7.
- JANDA, K.; BERRY, J.M, GOLDMAN, J. *The challenge of democracy: Government in America*. 2.vyd. Boston: Houghton Mifflin Company, 1989. ISBN: 0-395-43292-8.
- EDWARDS, G.C.; WATTENBERG M.P.; LINEBERRY, R.L. *Government in America: People, Politics, and Policy*. 13.vyd. Boston: Allyn & Bacon, 2003. ISBN: 9780205806584.
- FINKELMAN, P.; WALLENSTEIN, P. eds. *The Encyclopedia Of American Political History*. Washington, D.C.: CQ Press, 2001. ISBN: 1568025114
- FORMEN, A. *Zapomeňte na Ameriku*. 1.vyd. České Budějovice: Nová Forma, 2012. ISBN: 978-80-7453-221-4.
- HOFSTADTER, R. *Social Darwinism in American thought*. Boston: Beacon Press. 1992. ISBN: 0807055034.

- JEFFERSON, Thomas. *Deklarace nezávislosti Spojených států amerických a Ústava Spojených států amerických*. 1.vyd. Praha: Nakladatelství Otakar II, 2000. ISBN: 80-86355-24-1.
- JENSEN, M. *The Articles of Confederation: An Interpretation of the Social-Constitutional History of the American Revolution, 1774–1781*. University of Wisconsin Press. ISBN: 978-0-299-00204-6.
- KAGAN, R. *Dangerous Nation*. New York: Alfred A.Knopf, 2006. eISBN: 978-0-307-26599-9.
- KOZÁK, K. a kol. *Zahraniční politiky USA na začátku 21.století*. Praha: AMO, 2009. ISBN: 978-80-87092-11-8.
- POSEY, R.B. *American Government*. 11.vyd. Lanham: Rowman and Allanheld, 1983. ISBN: 978-0822603726.
- PURVIS, T.L. *A Dictionary of American History*. New Jersey: John Wiley and Sons Ltd, 1997. ISBN (EAN):978-1-577-18099-9.
- RAKOVÁ, S. *Americká ústava -1787*. Praha: Komenium,1991. ISBN: 80-85276-03-8.
- RAKOVÁ, S. *Anglické kolonie v Severní Americe v 17.století*. Praha: Historický ústav Akademie věd ČR, 1997. ISBN: 80-85268-60-4.
- RAKOVÁ, S. *Podivná revoluce: Dlouhá cesta Američanů k nezávislosti (1763 – 1783)*. Praha: Triton, 2005. ISBN: 80-7254-575-2.
- RYBÁČKOVÁ, J. *Amerika v zrcadlech*. Praha: Český spisovatel, 1995. ISBN: 80-202-0571-3.
- ŘEZNÍČEK, M. *Rozpojené státy: Amerika nejen televizní kamerou*. 1.vyd. Praha: Argo, 2020. ISBN: 978-80-2573-103-1
- SHI, E.D.; TINDALL, G.B. *Dějiny spojených států amerických*. 5.vyd. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2008. ISBN: 978-80-7106-588-3.
- ŠOPOR, M. *Americký deník*. 1.vyd. Brno: CPress, 2021. ISBN: 978-80-264-3902-8.
- TVAROH, P. *Tam v Americe*. Praha: Nakladatelství politické literatury, 1962. ISBN: 25-132-62
- VÁCLAV, E. *USA na dlani*. 2.vyd. Třebíč: Nakladatelství AKCENT, 2013. ISBN:978-80-7268-955-2.

- WILSON, J. G. *Jak se vládne v USA*. 5.vyd. Praha: Victoria Publishing, 1995. ISBN: 80-85605-70-8

Právní zdroje

- Ústava Spojených států amerických
- Deklarace nezávislosti USA
- Zákon č. 108/2006, o sociálních službách

Bakalářské a diplomové práce

- BUREŠ, V. *Ústavní systém USA a jeho vývoj*. Olomouc, 2011. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Právnická fakulta. Katedra teorie práva a právních dějin.
- CETKOVSKÁ, P. *Veřejná správa v USA se zaměřením na E-Government*. Praha, 2007. Diplomová práce. Vysoká škola ekonomická. Národohospodářská fakulta. Hlavní specializace: veřejná správa a regionalistika
- NEKOLA, T. *Ústava USA*. Praha, 2010. Bakalářská práce. Bankovní institut. Katedra práva.
- PAVLÍKOVÁ, K. *Ústavní systém USA a jeho vývoj*. Brno, 2007. Diplomová práce. Právnická fakulta. Katedra dějin státu a práva.
- TOMEČEK, M. *Volební systémy – prezidentské volby v USA*. Olomouc, 2018. Bakalářská práce. Univerzita Palackého, Fakulta přírodovědecká, Katedra matematické analýzy a aplikací matematiky
- SATRAPA, M. *Ústavní systém USA a jeho vývoj*. Brno, 2006. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Právnická fakulta. Katedra dějin státu a práva
- VOLF, T. *Systém zdravotní péče v USA*. Brno, 2007. Bakalářská práce. Masarykova univerzita. Ekonomicko-správní fakulta. Studijní obor: Veřejná ekonomika a správa.
- ZERHAU, T. *AMERICKÝ VOLEBNÍ SYSTÉM*. Brno, 2015. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Fakulta pedagogická, Katedra občanské výchovy

Internetové zdroje

- Americké centrum. Politický systém. [online]. Dostupné z: <https://www.amerika.cz/zakladni-informace>

- BBC News. George Floyd Murder: Derek Chauvin sentenced to over 22 years. [online]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-57618356>
- BBC News. Michael Brown: Ferguson officer won't be charged for 2014 killing. [online]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-53603923>
- BBC Czech. Průvodce politickým systémem USA. [online]. Dostupné z: http://www.bbc.co.uk/czech/specials/1836_us_government/page10.shtml
- BBC News. Migrant children in the US: The bigger picture explained [online]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-44532437>
- BBC News. Trump wall: How much has he actually built? [online]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-46824649>
- Britannica. American Revolution: United States History. [online]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/event/American-Revolution>
- CBS News. Freddie Gray fallout in Baltimore. [online]. Dostupné z: <https://www.cbsnews.com/freddie-gray-baltimore/>
- CBS Philly. Preliminary Hearing For Fiston Ngoy, Man Charged In SEPTA Train Rape, Will Be Continued At Later Date. [online]. Dostupné z: <https://philadelphia.cbslocal.com/2021/11/08/fiston-ngoy-septa-assault-el-train-delaware-county-pennsylvania-upper-darby/>
- CNN. Trial for former officer charged in connection with Breonna Taylor's shooting pushed to 2022. [online]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2021/04/25/us/breonna-taylor-shooting-brett-hankison-trial-pushed-back/index.html>
- Česká televize. ČT24. V USA raketově roste násilná kriminalita. Experti vidí příčinu v proti pandemických opatřeních. [online]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3354074-v-usa-raketove-roste-nasilna-kriminalita-experti-vidi-pricinu-v-protiepidemickych>
- DIRGA, L. *Fenomén bezdomovectví: Případová studie klientů organizace Naděje*. [online]. Dostupné z: <https://dspace5.zcu.cz/bitstream/11025/6266/1/Dirga.pdf>
- DIGLER, R.J., KRAUSE, G.A., MOFFETT, R.R. „*State Legislative Professionalism and Gubernatorial Effectiveness, 1978-1991*“ Washington,

1995. Published By: Washington University. Dostupné z:<https://www.jstor.org/stable/440193>

- Echo 24.cz. „Zůstaňte v Mexiku.“ Bidenova vláda obnoví Trumpovu migrační politiku. [online]. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SSEmh/zustante-v-mexiku-bidenova-vlada-obnovi-trumpovu-imigracni-politiku>
- FERGUSON, M.R. *The Executive Branch of State Government: People, Process and Politics*. Santa Barbara, 2006: ABC Clío. 1-800-368-6868. Dostupné z: https://books.google.cz/books?id=BvoqyMXTVEAC&printsec=frontcover&dq=The+executive+branch+of+state+government&hl=cs&sa=X&redir_esc=y#v=onepage&q=The%20executive%20branch%20of%20state%20government&f=false
- HÁLOVÁ, A.; KRUMPOVÁ, H. *Bezdomovectví v USA*. Prezentace powerpoint. [online]. Dostupné z: https://web.etf.cuni.cz/ETFN-644-version1-bezdomovectvi_v_usa.pdf
- HAMPEJS, M. *Jak fungují volby v USA? Nevyhraje je ten, kdo získá větší počet hlasů, rozhoduje Sbor volitelů*. Lidovky.cz. [online]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/svet/jak-funguji-volby-v-usa-nevyhraje-je-ten-kdo-ziska-vetsi-pocet-hlasu-rozhoduj-sbor-volitelu.A201103_140529_ln_zahranici_livs
- History. Revolutionary War. [online]. Dostupné z: <https://www.history.com/topics/american-revolution/american-revolution-history>
- Idnes.cz. *Multikulturní Amerika je konstrukt, jenž neexistuje, míní velvyslanec Kmoníček*. [online]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/usa-nepokoje-hynek-kmonicek-rozstrel-donald-trump-multikulturni-tyglik.A200602_202627_zahranicni_vov?utm_source=facebook&utm_medium=sharecm
- KADEČKA S., RIGEL F. *Výkon státní správy – kompetence, odpovědnost*. [online]. Brno: 2009. Dostupné z: [www.mvcr.cz › vykon-statni-spravy-kompetence-pdf](http://www.mvcr.cz/vykon-statni-spravy-kompetence-pdf).

- Klempera. Ústava. [online]. Dostupné z: <http://klempera.tripod.com/usustava.htm>
- KUST, J. *Články konfederace*. In: *Ústav práva .cz* [online]. 05.07.2016. Dostupné z: <https://www.ustavprava.cz/blog/2019/03/clanky-konfederace/>
- KUST, J. *Deklarace nezávislosti USA*. In: *Ústav práva .cz* [online]. 05.07.2016. Dostupné z: <https://www.ustavprava.cz/blog/2016/07/deklarace-nezavislosti-usa/>.
- Lidovky. Svět. [online]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/svet/nemuzudychat-prosil-american-policisty-ti-ho-skrtili-dal.A140722_161807_ln_zahranici_msl
- LOUŽEK, M. *Společné dobro – realita, nebo fikce? E-logos*. [online]. Praha: VŠE, 2012. ISSN: 1211-0442. Dostupné z: <https://e-logos.vse.cz/pdfs/elg/2012/01/10.pdf>
- MPRNews. The killing of George Floyd. [online]. Dostupné z: <https://www.mprnews.org/crime-law-and-justice/killing-of-george-floyd>
- Novinky.cz. Sčítání lidu v USA: Poprvé klesl počet bělochů. V Kalifornii převládli Hispánci. [online]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/zahranicni/amerika/clanek/scitani-lidu-v-usa-poprve-klesl-pocet-belochu-v-kalifornii-prevladli-hispanci-40369013>
- Respekt.cz. *Vždyť ani nechodil na vysokou*. [online]. Dostupné z: https://www.respekt.cz/tydenik/2020/39/vzdyt-ani-nechodil-na-vysokou?gift=2whot554m4&fbclid=IwAR2pGfpy8b2rjtxhQomsAAul12hmzSZmXcgCA4Z5HL7zbUpEg_XMiCUFGuY
- SAFARIK, J. *Financování volebních kampaní v USA*. Studie č.1.186. Parlament České republiky. Kancelář Poslanecké sněmovny. Parlamentní institut. Praha, 2007.
- SELTENREICH, R. „Zakladatelský věk“: *Federální soudnictví a ústavní problematika v USA na sklonku 18. a v první čtvrtině 19.století*. Právník 7/2013. [online]. Dostupné z: https://www.ilaw.cas.cz/upload/web/files/pravnik/issues/2013/7/3.Seltenreich_7_2013.
- The Guardian. Police officer who fatally shot Justine Damond gets nearly five years in prison. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/us->

news/2021/oct/21/justine-damond-police-officer-mohamed-noor-sentenced

- U.S. Embassy in The Czech Republic. Independence Day. [online]. Dostupné z: <https://cz.usembassy.gov/holiday-calendar/independence-day/>
- USA-Avetour. Kuriózní zákony. [online]. Copyright © 2021 [cit. 22.11.2020]. Dostupné z: <https://usa.avetour.cz/kuriozni-zakony-v-americe-u-kterych-se-zasmejete.html>
- Úvod do problematiky veřejné správy: Veřejná správa. Testovací server CDV [online]. Dostupné z: <https://turbo.cdv.tul.cz/mod/book/view.php?id=5959>
- VAŠÁT, P. *Studium bezdomovectví v USA: Inspirace pro výzkum v České republice*. Praha: Český lid, 2012. [online]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/281641082_Studium_bezdomovectvi_v_USA_Inspirace_pro_vyzkum_v_Ceske_republice
- Velvyslanectví USA v České republice. Federální vláda (The Cabinet) [online]. Dostupné z: <https://cz.usembassy.gov/cs/federalni-vlada-usa/>

Online přednáška

- Přednáška M. Matuly z Evropských ústavních systémů na ZČU. 9.12.2020. [online]

Dokumenty

- Rozhovor s M. Šoporem. *Drogy a špína – Život amerických bezdomovců na plážích*. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=M-rqI0a2sJs>
- Rozhovor s M. Šoporem. *Hollywood je oficiálně ghetto – Neskutečná Proměna města*. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=GHo_K3vYiP4
- Rozhovor s M. Šoporem. *Opioidová krize v Americe – San Francisco*. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=csa2terQwoU>
- Rozhovor s M. Šoporem. *Spí s nabitou pistolí pod polštářem – Život běloha v Mexické čtvrti*. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=QFXHDDParEs>
- Rozhovor s M. Šoporem. *Území gangu Crips – Tady byl zastřelen Nipsey Hussle*. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=VoNEN_RiZpU

Použité rozhovory

- Archiv autorky. Rozhovor s Lenkou Hošťálkovou vedla Lenka Tauschová, Plzeň 17.1.2022.
- Archiv autorky. Rozhovor se Simonou Sýkorovou vedla Lenka Tauschová, Plzeň 8.2.2022.
- Archiv autorky. Rozhovor s Evou Bednářovou vedla Lenka Tauschová, Online 18.2.2022.
- Archiv autorky. Rozhovor s Ondřejem Hodkem vedla Lenka Tauschová, Online 5.2.2022

PŘÍLOHY

Příloha číslo 1

Otázky použité do rozhovorů

1. Co Vás přimělo odjet právě do Spojených států Amerických?
2. Jakou jste měl/a vizi o USA? Potvrdila se Vaše původní vize po přicestování do USA?
3. Bylo pro Vás problém dostat vízum? Popíšete mi prosím stručně průběh získání víza a co je k tomu zapotřebí?
4. Jaký si myslíte, že je hlavní rozdíl mezi Američany a Čechy? Nebo spíš, jak na Vás působí Američané? Myslíte si, že jsou poslušnější a disciplinovanější než my Češi, nebo naopak si myslíte, že jsou více liberální?
5. Jak byste charakterizoval/a fungování amerického politického systému ve srovnání s Českou republikou? Myslíte, že v USA funguje lépe než v České republice z Vašeho pohledu?
6. Jaký je Váš názor na současného prezidenta Joe Bidena a na bývalého prezidenta Donalda Trumpa?
7. Setkal/a jste se v USA s nějakými spíše administrativními problémy? Například s nečinností úřadů? A na základě této zkušenosti, myslíte si, že systém veřejné správy funguje v USA daleko lépe než u nás?
8. Setkal/a jste se jako přistěhovalec s nějakou vlnou nevole ze strany amerických obyvatel nebo Vás naopak ihned přijali mezi sebe?
9. Ve městě, kde jste žil/a, setkal/a jste se se s fenoménem tzv. „stanových měst“? (Vysvětlení: kolonie stanů bezdomovců, vyskytující se především ve velkých městech)
10. Dokážete si představit, že byste v USA žil/a natrvalo? Pokud Vaše odpověď ano i ne, uveďte důvody, prosím.
11. Cítil/a jste v Americe bezpečněji než v Česku?

12. Život v Čechách i v USA musí být v mnoha směrech velmi odlišný, avšak kdybyste mohl/a zhodnotit dle vlastního názoru, kde myslíte, že je vyšší kvalita života?

13. Setkal/a jste se Vy osobně, že jste byla účastníkem/svědkiem nějakého případu rasové nesnášenlivosti?

14. Byl/a jste někdy v nějaké přistěhovalecké chudinské čtvrti? Pokud ano, jak na Vás toto místo působilo.

15. Jaký máte názor na zdravotnický systém v USA? Máte nějakou vlastní pozitivní/negativní zkušenost s tímto systémem?

16. Co Vás na USA nejvíce zklamalo (např. fungování politického systému, společnost, kultura...) a co se Vám naopak na ni nejvíce líbilo?